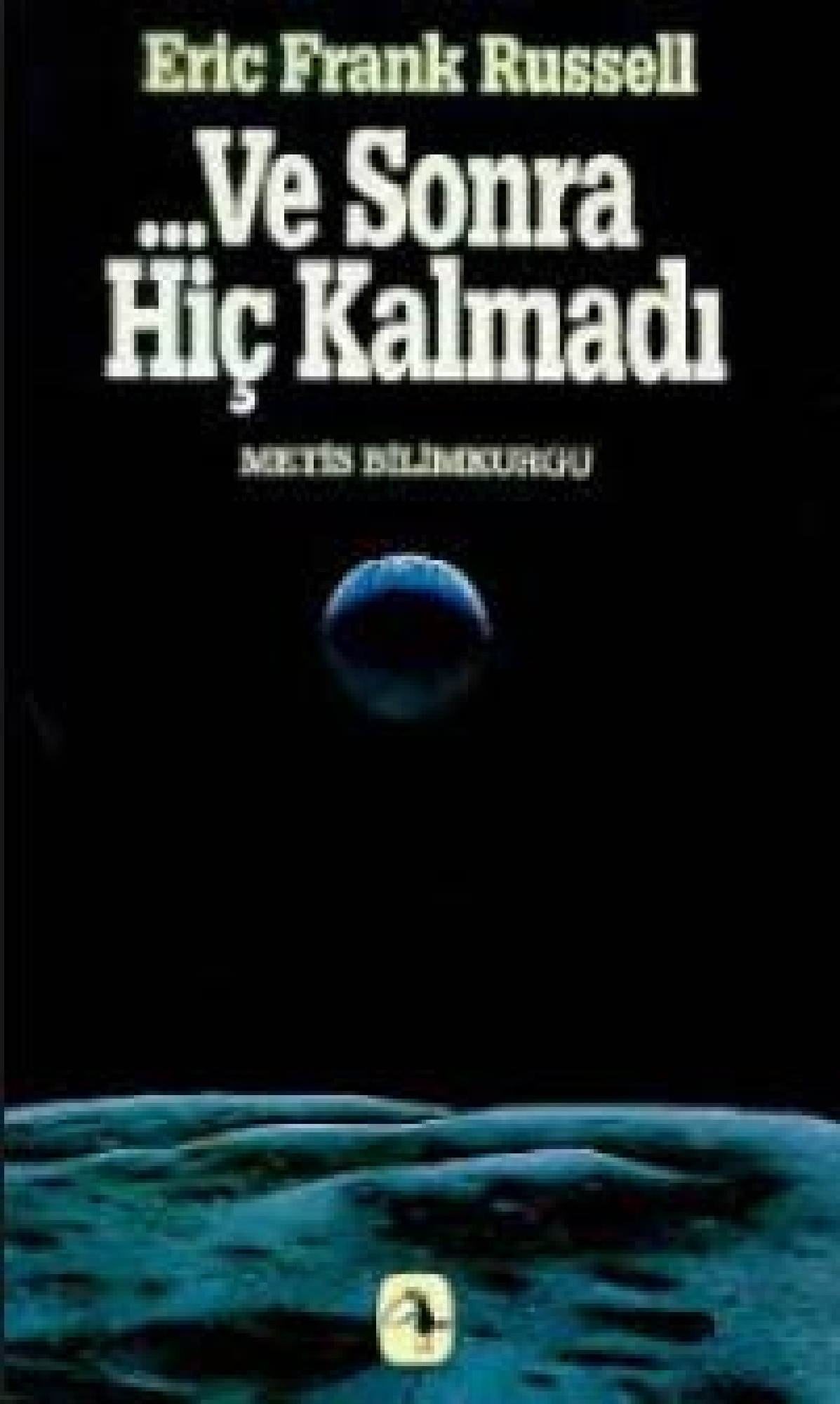
Eric Frank Russell

...Ve Sonra Hiç Kalmadı

METİS BİLİMKURGU

Metis Yayınları
İpek Sokak No. 9, 80060 Beyoğlu, İstanbul

Bilimkurgu: 1
Metis Edebiyat Dizisi: 84
...Ve Sonra Hiç Kalmadı
Eric Frank Russell
Özgün adı: ...And Then There Were None, 1951
© Bu çevirinin bütün yayın hakları
Metis Yayınları'na aittir, 1995

Birinci Basım: Haziran 1995

Yayın Yönetmeni: Bülent Somay
Kapak ve Grafik Tasarım: Semih Sökmen

Dizgi: Metis Yayıncılık Ltd.
Baskı: Yaylacık Matbaası
Cilt: Örnek Mücellithanesi

ISBN 975-342-050-1

Eric Frank Russell

...Ve Sonra Hiç Kalmadı

Çeviren: Belma Aksun

METİS YAYINLARI

ERIC FRANK RUSSELL

1905'te İngiltere'de doğdu, 1978'de öldü. 1930'ların ortalarında British Interplanetary Society'de (İngiliz Gezegenlerarası Cemiyeti) çalışmaya başlamasıyla birlikte bilimkurguya yöneldi. İlk öyküsü olan "The Saga of Pelican West" 1937'de, bilimkurgunun "Altın Çağ"ının önde gelen dergisi Astounding Science Fiction'da yayınlandı. Tüm eserlerinde militarizmi ve bürokrasiyi ince bir hicivle ele alan Russell, İngiliz olmasına karşın belirgin bir Amerikan üslubu ile yazmıştır. Daha ziyade öyküleriyle tanınan Russell'ın çeşitli öykü derlemelerinin yanısıra *Sentinels from Space* (Uzaylı Bekçiler, 1953) ve *Wasp* (Eşekarısı, 1957) gibi oldukça ün kazanmış romanları da vardır. Russel'ın "Late Night Final" (Son Baskı) adlı öyküsü1992'de Metis Yayınları'ndan çıkan *Asker Kaçağı* adlı öykü derlemesinde yer almıştı.

Savaş gemisinin çapı iki yüz kırk metre, boyu ise bir buçuk kilometreden biraz fazlaydı. Böyle bir kütle büyük bir yer tutar ve indiği yerde büyük bir çukur açar. Bu gemi de tarlanın birini baştan başa, ötekini de yarısına kadar kaplamıştı. Ağırlığıyla altı metre derinliğinde kalıcı bir iz bırakmıştı.

Gemide üç ayrı sınıfa ayrılabilecek iki bin kişi vardı. Uzun boylu, ince, kırışık gözlü olanlar mürettebattı. Kırpık saçlı, gıdılı çift gerdanı olanlar askerlerdi. Ve nihayet ifadesiz yüzlü, dazlak ve miyop olanlarsa bürokrat makulesiydi.

İlk sınıftan olanlar bu dünyaya, bir gezegene bir sonrakini ele geçirmeden önce aceleyle gözatıveren birinin profesyonel ama mesafeli ilgisiyle bakıyordu. Askerler yoğun bir küçümseme ve sıkıntı karışımıyla bakıyorlardı. Bürokratlar ise soğuk bir otoriteyle gözlüyorlardı. Yani herkes aklı erdiğince...

Bunlar yeni dünyalara alışıktılar. Düzinelercesiyle başetmişler, bunu sıradan bir iş haline getirmişlerdi. Yapmaları gereken, çok alışılmış, kolay çalışma tekniğinin tekrarından başka bir şey değildi; ama bu defaki farklıydı: Başları beladaydı ama bunun farkında değillerdi.

Gemiden çıkışlar sıkı bir biçimde kıdem sırasına bağlıydı. Önce İmparatorluk Büyükelçisi geliyordu. İkinci olarak, savaş gemisinin kaptanı. Üçüncü, kara kuvvetleri kumandanı, dördüncü, kıdemli kamu görevlisi.

Sonra da tabii, aynı sırayla daha küçük rütbeliler geliyordu: Ekselanslarının özel sekreteri, geminin ikinci kaptanı, kuvvet komutan vekili, sondan bir önce de divite uç takan.

Kıdemler giderek küçülüyor, bir başka rütbe, sonra bir başkası geliyordu. Ta ki sadece Ekselanslarının berberi, ayakkabı boyacısı ve uşağı, alt A.U. (Adi Uzaylı) tabakasına mensup mürettebat, erler ve kadrolu olup kendilerine ait bir masaya sahip olacakları günün hayalini kuran birkaç geçici mürekkep hokkası doldurucusu kalana kadar... Bu sonuncu şanssızlar grubu geminin temizlenmesi ve sigara içmekten kaçınılması için emirle gemide kalıyorlardı.

Bu dünya, yabancı, düşman ve çok iyi silahlanmış olsaydı, Kutsal Kitap'taki sonuncunun birinci ve birincinin sonuncu olacağına dair vaat örnek alınabilir ve çıkış sırası tersine döndürülebilirdi. Resmen yeni olsa da bu gezegen gayri resmi olarak yeni değildi ve elbette yabancı değildi. İki yüz ışık yılı öncesinin tozlu dosyalarında ve Defteri Kebirlerde gizli bir rakam olarak kaydı vardı. Ve hasadı gecikmiş olgun "meyva" olarak sınıflandırılmıştı. Başka yerlerde daha da olgunlarının mevcut oluşu nedeniyle bunun hasadında hayli geç kalınmıştı.

Kayıtlara bakılırsa, bu gezegen Büyük Patlama'nın hemen ardından oluşan çok çeşitli dünyaların en dış kenarındaydı. Her okul çocuğu Büyük Patlama'yı bilirdi. Atom enerjili roketlerin yerini Blieder enerjili roketler aldığında, insan kitlelerinin şiddetle kendi sistemlerinden fırlayarak uzaya yayılmalarına verilen gösterişli addan başka bir şey değildi bu ve gerçekten de evreni emirlerine amade kılmıştı.

O sıralarda, yani bundan üç ilâ beş yüz yıl önce daha iyi başka diyarlar olabileceğini düşünen her aile, her grup, her

inanç sahibi ya da her klik yıldız yollarına düştü. Tedirginler, hırslılar, halinden hoşnut olmayanlar, garip kişiler, topluma uyum sağlayamayanlar, kıpır kıpır kurtlu kaşarlar ve sadece meraklı turşucular: düzinelerle, yüzlerle, binlerle gürül gürül gittiler.

Şöyle böyle iki yüz bini sözünü ettiğimiz bu dünyaya geldi. En sonuncuları üç yüz yıl önce geldi. Her zaman olduğu gibi, gelenlerin yüzde doksanını ilk gelenlerin arkadaşları, yakınları ya da tanıdıkları, Eddie amcanın yahut iyi kalpli ihtiyar Joe'nun cesur girişimini örnek alanlar oluşturuyordu.

Eğer o günden bugüne altı yedi misli çoğaldılarsa şimdi milyonlarca olsalar gerekti. Başlangıçtaki esas güçlerinin çok üstünde büyümüş olmalılardı. Ne var ki, bu süre içinde ortaya büyük kent namına bir şey çıkmamış gibi görünüyordu. Pek çok orta büyüklükte ya da ufak kasaba, çok sayıda da köy vardı.

Ekselansları ayaklarının altındaki çimene beğeniyle baktı. Bir yaprak kopardı. Eğilirken de homurdandı. Öyle bir vücut yapısı vardı ki, onun için bu çaba atletik bir zaferle eşdeğerdeydi; karnı acıdı.

"Dünyada yetişen türden bir çimen. Dikkat ettiniz mi Kaptan? Bir rastlantı mı bu, yoksa gelirken tohumunu yanlarında mı getirmişler?"

"Büyük olasılıkla rastlantı," dedi Kaptan Grayder. "Şimdiye kadar çimenli dört dünyaya rastladım. Başkalarının olmaması için de hiçbir neden yok."

"Sanırım yok."

Ekselansları gözlerini uzaklara çevirdi, baktı. Gözlerinde sahip olmanın gururu vardı.

"Orada toprağı süren biri var galiba. Tombul iki tekerlekli küçük bir makine kullanıyor. Bu kadar geri kalmış ola-

mazlar. Hımm!" Çift gerdanlı çenesini sıvazladı. "Buraya getirin onu. Bir konuşalım bakalım, nereden başlayacağımıza karar verelim."

"Başüstüne," dedi Kaptan Grayder ve askerlerin başı olan Albay Shelton'a döndü, ilerideki adamı işaret edip, "Ekselansları şu çiftçiyle konuşmak istiyorlar," dedi.

Shelton Binbaşı Hame'e "Ekselansları derhal çiftçiyi emrediyorlar," dedi.

Hame Yüzbaşı Deacon'a emretti: "Çiftçiyi buraya getirin! Derhal!"

Deacon Başçavuş Bidworthy'ye "Gidin şu çiftçiyi getirin," dedi. "Acele edin! Ekselansları bekliyorlar!"

Başçavuş iri kıyım, kırmızı yüzlü bir adamdı. Etrafına bakındı, daha küçük rütbeli birini aradı. Hepsinin de gemiyi temizlediklerini ve sigara içirmediklerini hatırladı. Anlaşıldı, kendisi seçilmişti.

Dört tarlayı geçip sesini duyurabileceği bir mesafeye gelince esas duruşa geçti ve kışla usulü seslendi: "Heyy sen!" Aceleyle elini salladı.

Çiftçi durdu. Alnını kuruladı. Çevresine bakındı. Davranışı, savaş gemisinin dev cüssesinin buralarda madeni beş kuruşluk paralar misali bir serap olduğu izlenimi veriyordu. Bidworthy tekrar el salladı. Bunun kesin bir çağrı emri havasında olmasına özen gösterdi. Çiftçi de sakin sakin ona el salladı ve toprağı sürmeye devam etti.

Başçavuş Bidworthy, söylenip bittiğinde "Canım benim!" demeye gelen bir deyim kullandı ve elli adım yaklaştı. Şimdi karşısındakinin çalı gibi kaşlı, yüzü köseleye benzeyen biri olduğunu görebiliyordu.

"Heyy!"

Çiftçi toprağı sürmeyi tekrar bıraktı. Bir şaftın üzerine dayandı, dişlerini karıştırdı.

Son üç yüz yıl süresinde eski Dünya dilinin yerini bir başka lehçenin almış olabileceği düşüncesiyle dehşete düşen

Bidworthy, "Beni anlıyor musunuz?" diye sordu.

"Kim kimi anlayabiliyor ki?" diye sordu çiftçi açık seçik bir dille. İşine döndü. Bidworthy bir an şaşkınlaştı. Kendini toplayınca alelacele "Ekselansları Yeryüzü Büyükelçisi derhal seninle konuşmak istiyorlar," dedi.

"Öyle mi," dedi çiftçi kuşkuyla onu süzüp. "Onun ekselans olduğu nereden belli?"

Adamın kendisiyle alay mı ettiğine, yoksa olağandışı biri mi olduğuna bir türlü karar veremeyen Bidworthy "Çok önemli bir kimsedir o," dedi.

Bu tecrit edilmiş gezegen kazıcıların pek çoğu kendilerinin olağandışı kişiler olduğuna inanmaktan hoşlanıyorlardı.

Gözlerini kısıp ufka diken çiftçi "Çok önemli," diye tekrarladı.

Yabancı bir kavramı anlamaya çalışır gibiydi. Biraz sonra sordu: "Bu kimse ölünce senin memleketine ne olur?"

"Hiçbir şey," dedi Bidworthy.

"Her şey eskisi gibi sürer gider mi?"

"Elbette."

"Öyleyse önemli biri olamaz o," dedi kesin bir tavırla çiftçi. Sonra da makinesi çuf-çuf çalıştı, tekerlekler döndü ve saban yeniden toprağı kazmaya başladı.

Bidworthy yumruklarını sıktı, tırnaklarını avuçlarına batırdı. Ciğerlerine oksijen doldurmak için yarım dakika bekledi ve sonra gürledi: "Ekselansları için hiç değilse bir mesaj almadan geri dönemem!"

"Gerçekten mi?" İnanamıyordu doğrusu. "Sana kim engel oluyor ki?" Sonra Bidworthy'nin yüzünün renkten renge girdiğini görünce acıdı ve "Pekâlâ, ona de ki," diye ekledi; biraz durup düşündü. "Tanrı seni korusun ve hoşça kal!"

Başçavuş Bidworthy, yüz kilo ağırlığında, yirmi yıldır evreni dolaşan ve hiçbir şeyden korkmayan güçlü kuvvetli bir adamdı. Tek kılının bile kıpırdamasına izin vermemekle

tanınmıştı. Ama gemiye geri döndüğünde zangır zangır titriyordu.

Ekselansları buz gibi bir bakışla ona baktı ve sordu: "Evet?"

Bidworthy'nin alın damarları kabardı. "Gelmiyor. Efendim eğer onu sahra bölüğünde birkaç ay eğitebilsem muma çevirir, uygun adım yürümeyi öğretirdim."

Ekselansları "Bundan kuşkum yok Başçavuş," diye yatıştırdı onu. Albay Shelton'a dönerek fısıltıyla söylenmeye de devam etti: "İyi adam ama diplomatlıkla hiç ilgisi yok. Sesi çok haşin ve sert. En iyisi, siz kendiniz gidip getirin şu çiftçiyi. Burada sonsuza dek oturup nereden başlayacağımızı keşfedecek halimiz yok."

"Emredersiniz Ekselansları."

Albay Shelton tarlalardan geçip çiftçinin yanına gitti. Sevecenlikle gülümsedi ve "Günaydın adamım," dedi.

Sürmeyi bıraktı çiftçi. İnsanın zaman zaman yaşadığı o mahut günlerden biriymiş gibi içini çekti. Suratına baktı. Gözleri siyaha yakın koyu kahverengiydi. "*Senin* adamın olduğumu nereden çıkardın?" diye sordu.

"Lafın gelişi canım," dedi Shelton.

Ne olduğunu şimdi anlamıştı. Bidworthy huysuz birine çatmıştı. Karşılıklı hırlayan iki köpek gibiydiler. Shelton devam etti: "Sadece nazik olmaya çalışıyordum."

"Pekâlâ," dedi çiftçi düşünceli düşünceli. "Çabalamaya değer bir şey sanırım."

Yüzü hafifçe pembeleşen Shelton kararlı bir biçimde sürdürdü konuşmasını: "Gemiye gelerek sizinle birlikte olma zevkini bize bahşetmeniz için ricada bulunmak konusunda emir aldım."

"Ziyaretimden zevk alacaklarına gerçekten inanıyorlar mı?" diye şaşırtıcı bir tatlılıkla sordu öteki.

"Bundan eminim."

"Sen bir yalancısın!"

Kıpkırmızı kesilen Albay Shelton, "Kimsenin bana yalancı demesine izin vermem," dedi.

"Verdin bile."

Shelton aldırmadı ve üsteledi: "Gemiye geliyor musun, yoksa gelmiyor musun?"

"Gelmiyorum."

"Neden?"

"Skib," dedi çiftçi.

"Ne demek o?"

"Skib," diye tekrarladı çiftçi.

Hafif bir hakaret kokusu vardı bu sözde.

Albay Shelton geri döndü. Büyükelçiye "Adam şu aklı evvellerden biri," dedi. "Ondan öğrenebildiğim tek şey 'skib'. Her ne demekse!"

"Yerel argo," diye sözünü kesti Kaptan Grayder. "Üç, dört yüz yıldır bir sürü argo kelime türedi. Gördüğüm dünyalardan bir ya da ikisinde bu öylesine yaygınlaşmıştı ki, insanın neredeyse yeni bir dil gibi öğrenmesi gerekiyordu."

Büyükelçi Shelton'a "Söylediklerini anladı mı?" diye sordu.

"Evet Ekselansları. Onun konuşması da oldukça iyi. Ama tarla sürmeyi bırakıp gelmeyecek." Biraz düşündükten sonra bir öneride bulundu: "Bana kalsa onu silah zoruyla getiririm."

"Bu da gerekli bilgileri vermesi için onu teşvik eder tabii," dedi Büyükelçi. Sesinde elle tutulur bir alay vardı. Eliyle hafif hafif midesine vurdu, ceketini düzeltti, cilalı ayakkabılarına baktı. "Gidip kendim konuşayım bari," dedi. "Başka çare yok."

Albay Shelton dehşetle "Ekselansları," dedi, "bunu yapamazsınız!"

"Neden yapamaz mışım?"

"Şanınıza yaraşmaz."

"Farkındayım," dedi Büyükelçi kuru bir sesle. "Başka

bir öneriniz var mı?"

"Bir keşif kolu çıkarıp daha uygun birini bulabiliriz."

"Daha fazla bilgi sahibi olan birini üstelik," diye ekledi Kaptan Grayder. "Kaba bir köylüden pek fazla bir bilgi alamazdık zaten. Öğrenmek istediklerimizin dörtte birini bile bilmiyordur herhalde."

"Pekâlâ."

Ekselansları kendi işini kendi görmekten vazgeçti. "Bir keşif kolu oluşturun ve sonuç almaya bakın."

"Bir keşif kolu," dedi Shelton Albay Hame'e. "Derhal bir keşif kolu düzenleyin."

"Bir keşif kolu çıkarın," diye emretti Hame Yüzbaşı Deacon'a. "Derhal!"

"Hemen bir keşif kolu hazırlayın Başçavuş," dedi Deacon.

Bidworthy gemiye gitti, bir merdivene çıktı, başını kapaktan içeri sokup bağırdı: "Çavuş Gleed, takımınla birlikte buraya, çabuk!" Kuşkuyla havayı kokladı ve daha ileriye uzattı başını. Sesini birkaç desibel yükseltti: "Kim sigara içiyor? Kara Torba üzerine yemin ederim ki, eğer yakalarsam..."

Tarlalarda bir şey sakince çuf-çuf gidiyor, balon lastikler ağır aksak dönüyordu.

Her biri sekizer kişilik iki sıradan oluşan keşif kolu sert bir emirle döndü ve dosdoğru yürüdü. Postalları birlikte güm güm yere vuruyor, üniformaları ve teçhizatları takırdıyor ve portakal rengi güneş üniformalarının metal aksamı üzerinde şavkıyordu.

Çavuş Gleed'in adamlarını fazla uzağa götürmesine gerek kalmadı. Geminin burnundan doksan metre kadar uzaklaşmışlardı ki, sağ tarafta tarlada ağır aksak yürüyen bir adam göründü. Gemiyle zerre kadar ilgilenmeden, uzakta sol tarafta hâlâ toprağı sürmekte olan çiftçiye doğru gidiyordu.

"Takım, sağa dön!" diye bağırdı Gleed. Onlara doğru yürüyen adamın önünde geçit resmi yaptırıp yüksek sesle geri dönmeleri emrini verdi.

Takım adımlarını hızlandırdı, saflarını açtı ve tek başına giden adamın iki yanında ağır adımlarla yürüyen iki sıralı bir insan dizisi oluşturdu. Adamsa birdenbire elde ettiği bu eskorta hiç aldırmadan, her şeyin bir hayalden ibaret olduğuna çoktan inanmış biri gibi burnunun dikine ağır ağır, sebatla yürümeye devam etti.

Bütün bu güruhu, bekleyen büyükelçiye yöneltmek için "Sola dön!" diye gürledi Gleed.

Emre derhal uyan iki sıra sola döndü; bir, iki, üç hop! Seyretmesi güzel, sert, düzgün bir dönüştü. Sadece bir tek şey bozuyordu bu hoşluğu: Ortadaki adamın kendi seçtiği yörüngesini koruması ve sağdaki sıranın dördüncüsü ile beşincisi arasında ağır aksak yürümesi.

Bu, altüst etti Gleed'i. Özellikle de takımın, başka emir olmadığı için büyükelçiye doğru ayaklarını yere güm güm vurarak yürümeye devam etmesi. Ekselansları, bir yanda postallarını aptalca yere vurarak bir yöne doğru yürüyen eskort, öte yanda burnu havada sinsi sinsi başka yöne yürüyen onların mahpusundan oluşan gayri askeri bir sahneyle karşı karşıya kalmıştı. Albay Shelton'ın bu konuda zamanı geldiğinde söyleyecek çok şeyi vardı. Onun unuttuklarını da Bidworthy hatırlardı.

"Takım!" diye gürledi Gleed, saldırgan bir biçimde parmağıyla kaçağı işaret ederek. Ve bir an aklındaki bütün emredici kuralları bir yana bıraktı. "Yakalayın şu herifi!"

Safları bozup geri döndüler ve avareyi ilerleyemeyecek şekilde çevirdiler. Mecburen durdu adam.

Gleed yanına geldi ve nefes nefese "Bak!" dedi, "Yeryüzü Büyükelçisi seninle konuşmak istiyor. Hepsi bu!"

Öteki hiçbir şey demedi. Sadece tatlı mavi gözlerini dikip baktı ona. Garip görünüşlü bir serseriydi. Tıraş zamanı

hayli geçmişti. Suratından çepeçevre fışkıran zencefil rengi sakal tutamlarıyla bir ayçiçeğine benziyordu.

"Ekselanslarıyla konuşacak mısın?" diye üsteledi Gleed.

"Hayır," dedi öteki ve çiftçiyi işaret edip, "Zeke ile konuşacağım."

"Önce Büyükelçi'yle," diye karşılık verdi Gleed kabaca. "O bir kodaman."

"Bundan kuşkum yok," dedi ayçiçeği.

"Seni açıkgöz seni," dedi Gleed buruşturduğu yüzünü onunkine yaklaştırarak. Adamlarına bir işaret yaptı ve "Pekâlâ," dedi. "Sürükleyin şunu! Gösterelim gününü."

Açıkgöz yere oturdu. Sağlam bir şekilde yaptı bunu ve kendisine sonsuza dek dikilmiş bir heykel görüntüsü verdi. Zencefil sakallar duruma zarafetten yana hiçbir katkıda bulunmuyordu. Ama Çavuş Gleed daha önce de oturma eylemi yapanlarla başetmişti. Tek fark, bu defakinin soğukkanlı, temkinli biri olmasıydı.

"Kaldırıp götürün şunu," diye emretti Gleed.

Kaldırdılar adamı ve ayakları önde, sakalları arkada taşıdılar. Hiç karşı koymadan, kendini tüm ağırlığıyla gevşekçe ellerine bıraktı. Bu uğursuz şekilde Yeryüzü Büyükelçisi'nin huzuruna vardı. Oraya ulaşınca onu ayaklarının üzerine diktiler.

Hemen Zeke'ye gitmeye kalkıştı.

"Tutun şunu, Allah'ın cezaları," diye uludu Gleed.

Askerler yakalayıp sımsıkı sarıldılar adama. Ekselansları sakallıya ustaca gizlenmiş bir iğrenmeyle baktı. Hafifçe öksürdü ve "Buraya bu şekilde gelmek zorunda kaldığınız için gerçekten çok üzgünüm," dedi.

"Öyleyse, bunun olmasına izin vermeyerek kendinizi bu manevi sıkıntıdan kurtarabilirdiniz," diye önerdi mahpus.

"Başka seçenek yoktu. Bir şekilde ilişki kurmamız gerek-

ti."

"Sanmıyorum," dedi Zencefil Sakal. "Bu randevunun çok özel oluşunun sebebi nedir?"

"Randevu mu?" Ekselansları hayret içinde kaşlarını çattı: "Bu da nereden çıktı?"

"Ben de bunu bilmek istiyorum ya."

"Bu husus aklıma gelmemişti." Büyükelçi Albay Shelton'a döndü: "Neyi kastettiğini anladın mı?"

"Bir tahminde bulunabilirim Ekselansları. Sanırım onlarla üç yüz yıldan daha uzun bir süre temasa geçmememizin ardından bunu bugün yapmanın özel bir ivediliği olmadığını söylüyor."

Onaylasın diye ayçiçeğine baktı. O muhterem de şu sözlerle onu destekledi: "Bir yarım akıllı için eni konu iyi konuşuyorsun."

Shelton'ın tepkisini hesaba katmadan da bu, yanıbaşında kıpkırmızı kesilen Bidworthy için dayanılmaz bir şeydi. Derin bir soluk aldı, gözleri alev alev yandı. Sesi, hizaya getiriciydi. "Yüksek rütbeli askerlere hitap ederken daha saygılı ol!"

Mahpusun tatlı mavi gözleri çocukça bir şaşkınlıkla ona döndü. Ayaklarından başına, sonra da başından ayaklarına dek ağır ağır inceledi onu. Gözlerini yeniden Büyükelçiye çevirdi: "Kim bu ahmak?"

Soruyu sabırsız bir el hareketiyle geçiştiren Büyükelçi "Bak," dedi, "amacımız sandığın gibi, salt kötülük için seni rahatsız etmek değil. Seni gerekli süreden fazla tutmak niyetinde de değiliz. Bizim bütün..."

İğrençliğini vurgulamak istercesine sakallarını çekiştirerek sözünü kesti öteki: "Gerekli süreyi kararlaştıracak olan sensin tabii, değil mi?"

"Tam tersine, buna sen kendin karar verebilirsin," diye yanıtladı Büyükelçi hayran olunacak bir biçimde kendini tutarak. "Bütün yapacağın bize şunu söylemek..."

Mahpus sözünü kesti: "Şimdi karar verdim," dedi kendisini tutmakta olan askerden kurtulmaya çalışarak. "Bırakın gidip Zeke'yle konuşayım."

"Bütün yapacağın," diye üsteledi Büyükelçi, bizi merkezi hükümetle temasa geçirecek yerel yetkiliyi nerede bulabileceğimizi söylemek." Bakışları haşin, emrediciydi. Devam etti: "Örneğin, en yakın polis karakolu nerede?"

"Skib!" dedi adam.

"Esas sen skib," diye karşılık verdi Büyükelçi; sabrı taşmaya başlamıştı.

"Benim yapmaya çalıştığım da bu işte," dedi mahpus esrarengiz bir şekilde. "Ama siz bırakmıyorsunuz ki..."

"Bir öneride bulunabilir miyim Ekselansları," diye araya girdi Albay Shelton. "İzin verirseniz..."

"Öneri möneri istemiyorum, size de izin vermiyorum," dedi Büyükelçi birdenbire terslenerek. "Bu saçmalıkları yeterince dinledim. Sanırım budalalara ayrılmış bir alana indik tesadüfen. En iyisi gerçeği kabul edip daha fazla vakit geçirmeden buradan gitmek."

"İşte şimdi doğru konuştun," diye onayladı Zencefil Sakal. "Ne kadar uzağa giderseniz o kadar iyi olur."

"Eğer kuş beyninin anladığı buysa, bu gezegeni terketmeyi düşünmüyorum," dedi Büyükelçi müstehzi bir tavırla. Bir mal sahibi edasıyla ayağını çimenlere vurdu. "Burası Yeryüzü İmparatorluğu'nun bir parçasıdır. Bu şekilde tanınacak, haritası yapılacak ve örgütlenecektir."

"*Derhal!*" diye söze karıştı şöhrete hitabetle erişmek isteyen kıdemli kamu görevlisi.

Ekselansları hiddetle arkasına bir baktı ve konuşmasına devam etti: "Gemiyi, daha parlak zekâların bulunduğu bir başka yöreye götüreceğiz." Muhafızlara işaret etti. "Bırakın gitsin. Bir tıraş bıçağı bulmak için acelesi olsa gerek."

Bıraktılar. Zencefil Sakal, mıknatısla çekilen bir toplu iğne gibi aceleyle toprağı sürmekte olan çiftçiye yöneldi.

Tek kelime söylemeden o sinsi adımlarıyla yola koyuldu. Onun gidişini seyrederken Gleed ile Bidworthy'nin yüzlerinde düş kırıklığı ve tiksinti okunuyordu.

Büyükelçi Kaptan Grayder'a talimat verdi: "Derhal geminin yerini değiştirtin! Uygun bir kasabanın yanına inin, her köylünün yabancılara bir çingene sürüsü gibi baktığı kırlara değil."

Azametle iskeleye yürüdü. Kaptan Grayder onu izledi. Sonra Albay Shelton, ardından da hatip. Daha sonra kıdem sırasına göre ötekiler. En sonra da Gleed ve adamları.

İskele içeri alındı. Kapak kapandı. İri gövdesine rağmen gemi bir baştan bir başa kısa bir süre titredi ve kulakları sağır edici bir homurtu çıkarmadan, ya da gözalıcı alevler saçmadan yükseldi.

Gerçekten de çuf-çuf eden sabanla, onun arkasından yürüyen adamların mırıldanmaları dışında sessizlik vardı. İkisi de ne oluyor acaba diye başlarını çevirip bakmak zahmetine bile katlanmadılar.

"Bir kasa konyağa karşılık üç kilo ekstra tütün de haddinden fazla doğrusu," diye itiraz ediyordu Zencefil Sakal.

"Benim konyağım için çok değil," dedi Zeke. Bin Gand'dan daha güçlü, bir Dünyalı'nın düşüşünden daha tatlıdır."

Büyük geminin yere ikinci konuşu, on iki-on beş bin nüfuslu olduğu tahmin edilen bir kasabanın bir buçuk kilometre kuzeyine, geniş bir düzlüğe oldu. Kaptan Grayder yere inmeden önce alçak bir irtifadan orayı incelemeyi tercih ederdi. Ama dev bir uzay aracına da bir hava römorkörü gibi manevra yaptırılamaz. Bir gezegenin yüzeyine böylesine yakın bir mesafede sadece iki şey yapılabilir: Gemi, vakit kaybına fırsat vermeden indirilip, kaldırılabilir.

Bu nedenle Grayder gemiyi bulabildiği en iyi yere çarptı. Yer bulmak, yarım saniye içinde karar verilmesi gereken bir şeydi zira. Gemi kaya tabakası üzerinde, daha sert bir

yer olduğundan, sadece üç buçuk metre derinliğinde bir çukur açtı. İskele dışarı çıkarıldı ve gemi ahalisi önceki sırayla indi.

Ekselansları kasabaya beklenti dolu bir bakışla baktı. Gözlerinde düş kırıklığı belirdi.

"Burada yolunda gitmeyen bir şeyler var. Kasaba orada. Biz burada, metal bir dağ gibi gemimizle ortalık yerdeyiz. En azından bin kişinin bizi görmüş olması gerek; ötekiler kapalı perdelerin ardında toplantı yapıyor, ya da mahzenlerde pişpirik oynuyor olsalar bile... Heyecanlandılar mı?"

"Pek öyle görünmüyor," dedi Albay Shelton, göz kapağını çekiştirip tekrar lastik gibi geriye bırakarak.

"Sana sormuyorum, söylüyorum! Heyecanlanmadılar. Şaşırmadılar. Aslında ilgilenmediler bile. Hatta insanın burada daha önce de bir gemi olduğunu ve içinin çiçek hastalığıyla dolu olduğunu, ya da onlara tonla hileli şeyler sattığını düşünesi geliyor. Nesi var bunların?"

"Herhalde meraksızlar," dedi Shelton.

"Ya da korkuyorlar. Belki de ahalinin tümü yoksul takımından. Dünyaların hatırı sayılır bir bölümü beceriksiz sersem gruplarca ele geçirildi. Bunlar acayipliklerini rahatça sergileyebilecekleri bir yer istiyorlardı. Rahatsız edilmeden geçirdikleri üç yüz yıllık bir süreden sonra çılgın fikirler resmileşti. O zaman büyükbabanızın çatı arasında yarasa beslemek normal, yerinde bir şey kabul edildi. Bu ve kuşaklar boyu kendi aralarında eşleşmeler çiftleşmeler bazı garip tipler yaratmış olabilir. Ama biz onları tedavi ederiz."

"Evet Ekselansları, elbette ederiz."

"Suratında döndürüp durduğun şu gözünle, sen de pek dengeli görünmüyorsun," diye azarladı Büyükelçi.

Shelton yaramaz elini kararlı bir tavırla cebine sokarken Büyükelçi güneydoğuyu işaret etti: "İleride bir yol var. Göründüğü kadarıyla, geniş ve iyi yapılmış. Takımı oraya gönderin. Eğer makul bir süre içinde gönüllü bir konuşmacı ge-

tiremezlerse, kasabaya bir tabur göndeririz."

"Bir takım," diye tekrarladı Albay Shelton Binbaşı Hame'e.

"Takımı toplayın," diye emretti Hame Yüzbaşı Deacon'a.

Bidworthy, Gleed ve adamlarını toplayıp yolu işaret etti, biraz bağırdı, marş marş yola vurdu.

Başlarında Gleed olduğu halde uygun adım yürüyüp gittiler. Varacakları yer yarım mil uzaklıktaydı ve kasabaya yakın yerde hafif kavisliydi. Sol taraftaki sıra, kasabanın en yakın varoşlarını açık seçik görebiliyordu. Oralara düşünceli düşünceli bakıyor, Gleed'in daha sıcak bir yerde, cehennemde olmasını, Bidworthy'nin de onun altındaki ateşi harlandırmasını istiyorlardı.

Hedeflerine henüz ulaşmışlardı ki, bir adam göründü. Az biraz motosiklete benzeyen, homurdanarak hızla giden bir icadın üzerinde şehrin dış mahallelerinden geliyordu. Araç bir çift büyük lastik top üzerinde gidiyor ve kafes içine konmuş bir pervaneyle hareket ediyordu. Gleed adamlarını enlemesine yola yaydı.

Yaklaşmakta olan adamın aracı aniden keskin, içe işleyen bir ses çıkardı. Bu onlara, Bidworthy'nin kirli postal gördüğü zaman çıkardığı sesi hatırlattı biraz.

"Sıkı durun," diye tenbih etti Gleed. "Arayı açanın ve yol verenin derisini yüzerim."

Gene aynı tiz madeni tehdit. Hiç kimse kımıldamadı. Araç yavaşladı, arada bir kulaç mesafe kalana kadar yaklaştı ve durdu. Pervanesi daha yavaş olarak dönmeye devam etti. Kanatları farkedilebiliyor ve sürekli bir ıslık sesi çıkarıyordu.

"Derdiniz ne?" diye sordu sürücü.

Otuzlarının ortasında, ince hatlı bir adamdı. Burnuna altın bir halka takmıştı ve saçları bir metre yirmi santim boyunda at kuyruğu yapılmıştı.

Bu çıkışa inanmayan gözlerle bakan Gleed, demir dağı başparmağıyla işaret edip "Dünya gemisi," deme becerisini gösterebildi.

"Pekâlâ, ne yapmamı bekliyorsunuz?"

"İşbirliği yap," dedi Gleed.

At kuyruğu yüzünden hâlâ şaşkındı. Daha önce hiç görmemişti. Bunun hiçbir şekilde kadınsı olmadığına karar verdi. Tam tersine, resimli kitaplarda gördüğü, yüzlerce yıl önce Kuzey Amerika'da yaşayan bazı yerlilerinki gibi bu kuyruk ona vahşi bir hava vermişti.

"İşbirliği," diye derin derin düşündü sürücü. "Güzel bir sözcük. Ne demek olduğunu biliyorsunuz tabii, değil mi?"

"Ahmak değilim."

"Aptallığının kesin derecesi tartışma konusu değil şimdi," diye vurguladı sürücü.

Konuşurken burnundaki halka biraz sallandı. "İşbirliğinden söz ediyoruz. Sizin bizzat bunu pek çok kez yaptığınızı varsayıyorum. Yaptınız mı?"

"Emin olabilirsiniz," diye güvence verdi Gleed. "Kendi iyiliğini isteyen herkes böyle yapar."

"Konu dışına çıkmayalım, olmaz mı? Yüksekten atmayalım, konudan konuya atlamayalım." Pervanesini biraz hızlandırdı, sonra tekrar yavaşlattı. "Sana emir veriliyor, sen de itaat ediyorsun?"

"Tabii. Yoksa başın derde girer."

"İşbirliği dediğin bu mu senin?" diye sözünü kesti öteki. Omuzlarını silkti. Teslim olmuş bir edayla içini çekti. "Eh, pekâlâ. Tarihi gerçekleri kontrol etmek hoş oluyor doğrusu. Kitaplar yanlış yazıyor da olabilirdi." Pervanesi bir ışık çemberi halinde parladı ve araç ileri fırladı: "Kusura kalmayın!"

Ön lastik toplar iki adamın arasından hızla geçti, adamları yaralayıp berelemeden iki yana devirdi. Araç büyük bir iniltiyle gülle gibi yola koyuldu. Pervanenin rüzgârı sürücünün örgü yapılmış saçını yere paralel olarak arkaya savurdu.

Yere düşen iki adam kalkmış üstlerini başlarını silkerken Gleed öfkeyle bağırdı: "Beceriksiz budalalar! Size sıkı durmanızı emretmiştim. Bizi çiğneyip gitmesine nasıl izin verdiniz?"

Bir tanesi ters ters baktı ve: "Pek fazla seçeneğimiz yoktu Çavuş," diye yanıt verdi.

"Karşılık vermeyin! Silahlarınızı hazır tutsaydınız bir balonu patlatabilirdiniz. Bu onu durdururdu."

"Silahlarımızı ateşe hazır tutmamızı söylemediniz ki."

"Hem sizin silahınız nerede?" diye ekledi bir ses.

Gleed onlara döndü ve uludu: "Kim konuştu?"

Öfkeli gözleri boş, duygusuz yüzlerden oluşan uzun bir sırayı taradı. Suçluyu bulmak imkânsızdı.

"İlk görev taksiminde burnunuzdan getireceğim sizin. Bakalım..."

"Başçavuş geliyor," diye uyardı bir tanesi.

Bidworthy üç yüz elli metre mesafedeydi ve asker adımlarıyla yaklaşıyordu. Tam zamanında geldi. Takıma soğuk, küçümseyen bir bakışla baktı. "N'oldu?"

Kazanın kısa bir hesabını veren Gleed sözlerini kaygılı bitirdi: "Petrol kuyusu sahibi bir Çikaso Kızılderilisine benziyordu."

"Çikaso Kızılderilisi de nedir?" diye sordu Bidworthy.

"Çocukluğumda bir kez bir yerlerde onlar hakkında bir şeyler okumuştum," diye açıkladı Gleed, ortaya bir kırıntı bilgi atmaktan mutlu. "Uzun saçları varmış. Battaniyeye sarılırlar ve altın kaplama arabalarla gezerlermiş."

"Bence çılgınca," dedi Bidworthy. "Bütün bu uçan halı masallarını yedi yaşında terkettim ben. On iki yaşına basmadan önce balistikle, on dört yaşına geldiğimde ise askeri lojistikle uğraşıyordum." Gürültüyle burnunu çekti, kıskançlık okunan bir bakışla ötekine baktı: "Bazı insanlar gelişmenin durmasından muzdariptir."

"Ama Çikaso'lar gerçekten vardı," diye sürdürdü Gleed

konuşmasını. "Onlar..."

"Periler de vardı," diye tersledi Bidworthy. "Annem öyle derdi. Annem iyi bir kadındı. Bana öyle pek fazla saçma sapan şey anlatmadı." Yola tükürdü. "Yaşının adamı ol!" Sonra da kaşlarını çattı ve takıma "Pekâlâ, silahlarınızı çıkarın," dedi, "Silahlarınızın olduğunu, nerede olduklarını ve hangi elinizle tutmanız gerektiğini bildiğinizi varsayıyorum. Emirleri benden alacaksınız. Bundan sonra gelecek olanla bizzat ben ilgileneceğim."

Yolun kenarındaki iri bir taşın üzerine oturdu ve gözlerini kasabaya dikti, bekledi. Gleed yanında durdu, biraz kederliydi. Takım, silah elde yola dizili duruyordu. Hiçbir şey olmadan yarım saat geçti.

"Sigara içebilir miyiz, Başçavuş?" diye sordu adamlardan biri.

"Hayır!"

Kasabayı gözleyip, dudaklarını yalayıp düşünerek derin bir sessizliğe gömüldüler. Düşünecek bir sürü şeyleri vardı. Bir kasaba –insanların yaşadığı her kasaba– evrenin başka yerlerinde bulunmayan güzel şeylerle doluydu: Işıklar, arkadaşlık, özgürlük, kahkaha... Hayatın bütün özellikleri... İnsan bunları çok özlerdi.

Sonunda dış mahallelerden büyük bir araba göründü. Şoseye çıktı, yuvarlanarak onlara doğru geldi. Uzun, parlak, aerodinamik bir şeydi. Onardan iki sıralı yirmi top üzerinde hareket ediyordu. Bir önceki aracınkine benzer ama ondan daha büyük bir inilti çıkardı. Ama görünürde hiç pervane yoktu. İnsan doluydu içi.

Yolun kapalı yerine iki yüz metre kala aracın kaportasının altındaki hoparlörden acil bir ses yükseldi: "Yolu açın! Yolu açın!"

"Tamam işte!" dedi Bidworthy büyük bir hoşnutlukla. "Onların bir dolusunu ele geçirdik işte. İçlerinden bir tanesi muhakkak konuşacaktır. Yoksa istifa ederim." Oturduğu

taştan kalktı, hazır bekledi.

"Yolu açın! Yolu açın!"

"Eğer basıp gitmeye kalkarsa torbalarını patlatın," diye emretti adamlarına.

Buna gerek kalmadı. Araba hızını azalttı ve bekleyen insan dizisine yüz metre kala durdu. Sürücü arabanın yan tarafından başını çıkardı. Arkasından başka başlar da çıktı.

Kendisini toparlayan ve kardeşçe bir nezaketin etkisini denemeye karar veren Bidworthy, sürücünün yanına gitti ve "Günaydın," dedi.

"Senin zaman duygun arızalanmış," dedi öteki. Morarmış çeneli, kırık burunlu, karnabahar kulaklıydı. Çoğunlukla başkalarına karşı hiddet ve kin dolu birine benziyordu. "Bir saat alacak paran yok mu?"

"Ne?"

"Sabah değil, ikindi."

"Demek öyle," dedi Bidworthy kendisini gülümsemeye zorlayarak: "Hayırlı ikindiler!"

"Bundan pek emin değilim," dedi sürücü düşünceli düşünceli. Direksiyonun üzerine eğildi ve sıkıntıyla dişlerini karıştırdı. "Mezara biraz daha yaklaştıran bir gün işte."

"Olabilir," diye kabullendi Bidworthy bu gulyabanice bakış açısını pek önemsemeden. "Ama benim kaygılanmam gereken başka şeyler var ve..."

"Geçmişte ya da bugün olmuş hiçbir şey için kaygılanmanın pek yararı yok," diye akıl verdi sürücü. "Zira çok daha büyük sıkıntılar gelecek başımıza."

"Belki de," dedi Bidworthy; içinden, "yaşamın daha kasvetli yüzünü düşünmenin ne zamanı, ne de yeri" diye düşünüyordu. "Ama ben kendi dertlerimle, kendi zamanımda ve kendi bildiğimce başetmeyi tercih ederim."

"Hiç kimsenin dertleri sadece kendi dertleri değildir," dedi sert görünüşlü konuşmacı, "ne zamanı, ne de onlarla başetme biçimi... Öyle değil mi?"

"Bilmiyorum, umursamıyorum da," dedi Bidworthy.

Sükûneti giderek azalıyor, tansiyonu ise yükseliyordu. Gleed'in ve takımın olanları seyrettiğinin, dinlediğinin ve büyük olasılıkla içlerinden güldüklerinin farkındaydı. Esneyen bir sürü yolcu da vardı üstelik.

"Sanırım vakit kazanmak için beni lafa tutuyorsun. Ama şunu bil ki, bir işe yaramayacak bu. Yeryüzü Büyükelçisi bekliyor..."

"Biz de," dedi sürücü anlamlı anlamlı.

"Sizinle konuşmak istiyor," diye devam etti Bidworthy. "Ve konuşacak da!"

"Buna engel olacak son kişi ben olurum. Bizim burada konuşma özgürlüğümüz var. Bırak çıksın söylesin söyleyeceğini. Biz de yolumuza gidelim."

"*Sen* ona gideceksin," diye üzerine basa basa söyledi Bidworthy ve arabadakileri göstererek, "ve senin hamulen!"

"Ben gitmem," dedi şişman bir adam başını yan pencerelerden birinden çıkararak.

Gözlerini rafadan yumurta gibi gösteren kalın camlı bir gözlük takmıştı. Dahası, pembe ve beyaz akide şekeri gibi çizgili yüksek bir şapkası vardı.

"Ben gitmem," diye dikkat çekici bir kesinlikle tekrarladı bu hayal.

"Ben de," diye onayladı sürücü.

"Pekâlâ," dedi Bidworthy tehdidini hayata geçirip. "Bu kuş kafesini bir santim ileri ya da geri hareket ettir, kavanoz göbekli lastiklerini ateş edip yassı şeride çevririz. Çık dışarı!"

"Ben çıkmam. Çok rahatım. Siz çıkarın!"

Bidworthy kendisine en yakın olan altı adama işaret ederek yanına çağırdı: "Onu duydunuz. Çıkarın şunu oradan!"

Arabanın kapısını yırtar gibi açtı, tuttular. Kurbanın bu

ezici üstünlüğe karşı yararsız bir mücadeleye girişeceğini bekliyor idiyseler de düş kırıklığına uğradılar. Karşı koymak için hiçbir girişimde bulunmadı adam. Onu sıkıca tutarak güçlükle taşıdılar. Tatlılıkla teslim oldu. Vücudu yan döndü ve yarısı kapıdan dışarı çıktı.

Onu ancak bu kadar çıkarabildiler.

"Haydi," diye sabırsızca üsteledi Bidworthy. "Kim olduğumuzu gösterin ona! Demirbaş eşya değil ya!"

Adamlardan bir tanesi adamın üzerinden tırmanıp arabanın içini araştırdı ve "Demirbaşmış," dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"Direksiyon çubuğuna zincirlenmiş."

"Ne? Dur bakayım!"

Baktı ve öyle olduğunu gördü. Bir zincir ve küçük ama ağır ve karmaşık bir asma kilit sürücünün bacağını arabasına bağlamıştı. "Anahtar nerede?"

"Üstümü arayın," diye sırıttı sürücü.

Öyle yaptılar. Ama boşunaydı. Anahtar manahtar yoktu.

"Kimde?"

"Skib!"

"Yerine götürün," diye emretti Bidworthy; vahşileşmişti. "Yolcuları alırız. Ha biri havlamış ha başkası, benim için farketmez."

Geniş adımlarla kapılara doğru yürüdü, şiddetle çekip açtı: "Çıkın dışarı; çabuk olun!"

Kimse kımıldamadı. Sessiz sakin incelediler onu. Yüz ifadeleri çeşit çeşitti ve hiçbiri de gururunu okşayacak türden değildi. Akide şekeri çizgili şapkası olan şişman adam alaycı bakışlarla süzdü onu. Bidworthy şişman adamdan hoşlanmadığına ve şöyle sıkı bir askeri beden eğitimi dersinin onu biraz da olsa zayıflatabileceğine karar verdi.

Genelde yolculara ama özellikle şişman adama hitabederek "Yürüyerek de çıkarabilirsiniz, kıçüstü de," dedi. "Hangisini tercih ederseniz. Karar verin!"

"Kafanı kullanamıyorsan bari gözlerini kullan," diye yorumda bulundu şişman adam. Yerinden kalktı; madeni bir şıngırtı eşlik etti kendisine.

Bidworthy önerileni yaptı. Bir göz atmak için kapıdan eğildi, baktı. Sonra arabanın içine girdi, bir baştan bir başa gitti, her yolcuyu inceledi. Dışarı çıkıp Çavuş Gleed'le konuştuğunda kırmızı yüzü iki ton daha koyulaşmıştı.

"Hepsi zincirlenmiş. Her biri!"

Sürücüye dik dik baktı. "Bunca insanı kelepçelemenin hikmeti ne?" dedi.

"Skib," dedi sürücü çalımla.

"Anahtar kimde?"

"Skib!"

Derin bir nefes aldı Bidworthy ve belli bir kimseye hitabetmeden: "Sık sık insanların azgın delilik halinde oraya buraya saldırdıklarını ve düzinelerce insanı nalladığını duyardım," dedi. "Hep neden acaba, diye düşünürdüm. Ama şimdi biliyorum." Parmaklarının eklemlerini kemirdi, sonra da Gleed'e, "Bu icadı, sürücü koltuğuna tıkılmış bu salakla gemiye götüremeyiz," dedi. "Ya anahtarları bulacağız, ya da avadanlık bulup keserek salıvereceğiz onları."

"Yahut da bizi yolumuza uğurlayacaksınız, siz de gidip bir hap yutacaksınız!" diye öneride bulundu sürücü.

"Kapa çeneni! Buraya bir milyon yıl daha çakılıp kalacak olsam gene de bir yolunu bulup..."

"Albay geliyor," diye mırıldandı Gleed, dirseğiyle onu dürtüp.

Albay Shelton geldi. Ağır ağır ve resmi bir havayla arabanın çevresini dolaştı, yapısını ve yolcularını inceledi. Pencereden kendisine yan gözle bakan çizgili şapkalıdan ürktü. Sonra canı sıkkın grubun yanına geldi. "Bu kez ne var Başçavuş?"

"Bunlar da diğerleri kadar deli, efendim. Bir sürü laf ettiler ve 'Skib' dediler. Ekselanslarına zerre kadar önem ver-

mediler. Dışarı çıkmak istemediler. Biz de çıkaramadık. Zira koltuklara zincirlenmişler."

"Zincirlenmişler mi?"

Shelton'ın kaşları havaya kalktı. "Neden?"

"Bilmiyorum efendim. Ömür boyu hapis cezasına çarptırılmış mahpuslar gibi zincirlenmişlerdi ve..."

Shelton gerisini dinlemeden yürüdü. Bir göz attı ve geri döndü. "Haklı olabilirsin Başçavuş, ama onların suçlu olduklarını sanmıyorum."

"Değiller mi efendim?"

"Hayır."

Rengârenk başlıklarına ve zencefil saçlı bir adamın pabuç kadar benekli papyonu da dahil diğer pek çok giyim kuşam garipliklerine anlamlı anlamlı baktı.

"Daha büyük bir olasılıkla, bir gülmece mağazasına götürülen bir soytarı güruhu. Ben sürücüye sorarım."

Arabaya gidip "Nereye gittiğinizi söylemenizde bir sakınca var mı?" dedi.

"Evet," diye yanıtladı adam.

"Çok güzel. Nereye gidiyorsunuz?"

"Baksanıza," dedi sürücü, "sizinle aynı dili mi konuşuyoruz biz?"

"Efendim?"

"Siz bana bir sakınca var mı, dediniz. Ben de evet dedim." Eliyle bir hareket yaptı: "Sakıncası var."

"Yanıt vermeyi red mi ediyorsunuz?"

"Aşama yapıyorsun oğlum."

"Oğlum mu?" diye hiddetten titreyerek sözünü kesti Bidworthy. "Bir albayla konuştuğunun farkında mısın?"

"Onu bana bırakın," diye üsteledi Shelton eliyle işaret edip susturarak.

Sürücüye döndüğünde yüzünde soğuk bir ifade vardı: "Devam et! Alıkonulduğunuz için üzgünüm."

"Önemi yok," dedi sürücü abartılı bir nezaketle. "Altın-

da kalmam, bir gün ben de karşılığını veririm sana."

Bu esrarengiz sözle bastı gitti. Takım açılıp yol verdi. Motor iniltisini en tiz perdeye çıkardı, hızla ilerledi, uzaklarda küçüldü gitti.

Ardından kıpkırmızı bir yüzle bakan Bidworthy, "Kara Torba üzerine yemin ederim ki," dedi, "bu gezegende her yerde olduğundan daha çok sayıda disipline muhtaç işe yaramaz adam var."

"Sakin ol Başçavuş," dedi Shelton. "Ben de aynı şeyleri hissediyorum ama atardamarlarıma dikkat ediyorum. Onları deniz yosunları gibi baloncuklarla doldurmak hiçbir sorunu çözümlemez."

"Olabilir efendim ama..."

"Oldukça tuhaf bir şeyle karşılaştık burada," diye devam etti Shelton. "Bunun tam olarak ne olduğunu ve nasıl başa çıkabileceğimizi bulmak zorundayız. Şu ana kadar takım hiçbir şey başaramadı. Zamanını boşa harcıyor. Olası iktidarla ilişki kurmak için başka ve daha etkili yöntemler keşfetmemiz gerek. Adamları gemiye geri götür Başçavuş."

"Emredersiniz efendim," diye selam verdi Bidworthy, döndü, topuklarını vurdu, ağzını mağara gibi açtı: "Takım! Sırayaaa gir!"

Görüşmeler gece boyunca ve ertesi gün öğlene kadar sürdü. Bu tartışmalı saatlerde, ufak tefek çeşitli trafik akışı oldu; çoğu ulaşım aracıydı bunun. Ama ucube uzay gemisine bakmak için hiçbiri durmadı, gemi mürettebatıyla ahbaplık etmek için kimse yaklaşmadı. Bu acayip dünyanın sakinleri zihinsel körlüğün tuhaf bir şekline yakalanmış gibi görünüyorlardı: Gözlerine sokulmadan bir şeyi göremiyor, sonra da ona şaşı bakıyorlardı.

Öğleye doğru geçenlerden biri, iki düzine lastik top üzerinde sızlanarak giden, rengârenk eşarplı genç kızlarla dolu

bir kamyondu. Kızlar, "Ayrılmadan önce bir küçük öpücük sevgilim," diye bir şarkı söylüyorlardı. İskelenin yanında aylak aylak vakit geçiren yarım düzine asker hevesle harekete geçti, el salladı ve ıslık çalıp seslendiler. Boşunaydı çabalar. Zira şarkı kesilmedi, kamyon da duraklamadan yoluna devam etti ve kimse el mel sallamadı.

Aşk düşkünlerinin bu bozgununa ek olarak Bidworthy de başını kapaktan dışarı çıkardı ve haşladı. "Maymun herifler, eğer enerjiniz pek fazlaysa size yapacak iş bulabilirim. Hem de harika pis işler!"

İçeri çekilmeden önce her birine tek tek hor gören bir bakışla baktı.

İçeride omuzu kalabalıklar, geminin baş tarafındaki harita odasında at nalı şeklindeki masanın çevresine oturmuş, durumu tartışıyorlardı. Çoğu, önceki akşam söylediklerini daha bir altını çizerek tekrarlamaktan memnundu. Ortaya konacak yeni hiçbir şey yoktu zira.

Yeryüzü Büyükelçisi Kaptan Grayder'e "Bu gezegenin üç yüzyıl önce, en son göçle sonuncu sürgün kafilesinin gelişinden beri hiç ziyaret edilmediğinden emin misin?" diye sordu.

"Kesinlikle Ekselansları. Bu tür bir ziyaret kayıtlara geçirilirdi."

"Eğer bir Yeryüzü gemisi tarafından yapılırsa. Ya ötekiler? Bu insanların zaman zaman gayri resmi olarak uğrayan bir ya da daha fazla teknenin hücumuna uğradıklarını ve o zamandan beri uzay gemilerine kuşkuyla baktıklarını taa iliklerimde hissediyorum. Belki de birileri onlara kötü davrandı, istenmedikleri bir yere kaba kuvvet kullanarak girmeye çalıştılar. Yahut da bir korsanlar çetesini püskürtmek zorunda kaldılar. Veya vicdansızca hareket eden bir ticaret filosu tarafından dolandırıldılar."

"Hemen hemen imkânsız Ekselansları," dedi Grayder. "Pek çok sayıdaki dünyalara göç öylesine seyrekti ki, bugün

bile hepsinde nüfus çok az. Yüz tanesinden sadece biri gelişmiş halde ve ilkel modeller de dahil hiçbir çeşit uzay gemisi inşa edebilecek durumda değiller. Bazılarının teknik donanımları var ama imkânları yok ve buna çok ihtiyaçları var."

"Evet. Bunu her zaman tahmin etmişimdir."

"Bütün Blieder enerjili tekneler Güneş sisteminde inşa edilmiştir, yeryüzü gemileri olarak kayıtlıdırlar ve nerede oldukları bilinir. Mevcut diğer gemilere gelince; seksendoksan adet antika roketli gemi var sadece, bunlar da Epsilon sisteminin çok sıkı planlanmış on dört gezegeni arasında taşıma işinde kullanılmak üzere çok ucuza satın alındılar. Eski model bir roketli gemi buraya yüz yılda ulaşamaz."

"Hayır, elbette ulaşamaz."

"Bu menzilde güçlü gayri resmi gemiler de yoktur," diye teyit etti Grayder. "Aynı nedenle uzay korsanları da olamaz. Blieder enerjilisi öylesine pahalı ki, bir korsan adayının korsan olabilmesi için önce trilyarder olması gerekir."

Büyükelçi ağır bir tonla "O zaman benim ilk kuramıma geri döneriz," dedi. "Yani bu dünyaya özgü bir şey, buna ilaveten iç evlenmeler onları kafadan çatlak yapmış."

Albay Shelton "Bu konuda söylenecek çok şey var," dedi. "Benim gördüğüm araba dolusu insanı görmeliydiniz. Bir ölü kaldırıcı vardı; biri kahverengi biri sarı tuhaf ayakkabılar giymişti. Ve berber kapılarındaki fenerlerin kılıfından yapılmış baştan başa çizgili bir şapkayla gösteriş yapan, ay suratlı bir herif-i naşerif vardı. Tek eksiği, baloncuklar üflemeye yarayan içi boş bir boruydu. Onu da büyük olasılıkla gittiği yerde vereceklerdi."

"Nereye gidiyordu?"

"Bilmiyorum Ekselansları. Söylemeyi reddettiler."

Yergi dolu bir bakışla bakan Büyükelçi "Pekâlâ," dedi. "Bu, bilgi dağarcığımıza çok değerli bir katkıda bulundu. Şimdi zihinlerimiz meçhul birinin, bilinmeyen menziline vardığında belirsiz bir amaca hizmet edecek abes bir nesne-

ye sahip olabileceği düşüncesiyle zenginleşti."

Shelton çöktü kaldı. Şişman adamı, hatta şişman adamın şaşı dünyasını hiç görmemiş olmayı istedi.

"Bir yerlerde, ipleri ellerinde tutan kişilerin görev yaptıkları bir hükümet merkezi, sivil bir makam, bir hükümet binası olmalı," dedi Büyükelçi. "Yönetime el koyup, sahip oldukları teşkilat her neyse onu bugünün şartlarına uygun hale getirmek için yeniden düzenlemeden önce bu yeri bulmamız gerek. Bir hükümet binası, kendi yönetim alanının standartlarına göre büyüktür. Hiçbir zaman sıradan, farkedilmeyecek bir yer değildir. Ona vasatın üstünde önem sağlayan belli maddi özelliklere sahiptir. Havadan kolayca görülebilir olması gerektir. Bunun için bir araştırma yapmalıyız. Aslında bunu en başta yapmamız gerekirdi. Diğer gezegenlerin başkentleri zahmetsizce bulunmuştu. Bundaki uğursuzluk nedir?"

Kaptan Grayder masaya bir çift fotoğraf koyarak "Kendi gözlerinizle görün Ekselansları," dedi. "Gelirken tespit ettiğimiz iki yarıküre var. Sıra dışı bir kente benzeyen hiçbir şey görülmüyor. Ötekilerden daha çarpıcı büyüklüğe, ya da onu ötekilerden ayıran olağandışı özelliklere sahip bir kasaba bile yok."

"Resimlere, özellikle de uzaktan çekilenlerine pek fazla güvenim yoktur. Çıplak göz daha fazlasını görür. Yöreyi bir kutuptan ötekine tarayabilecek kapasiteye sahip dört cankurtaran gemimiz var. Neden onları kullanmayalım?"

"Çünkü Ekselansları, onlar bu amaçla yapılmamışlardır."

"Sonuç alındıktan sonra bunun o kadar önemi var mı?"

Grayder sabırla "Onlar uzaya fırlatılmak ve kırk bin mil irtifaya erişmek üzere planlandılar ekselansları," dedi. "Sadece acil durumlarda kullanılacak adi, eski model roketli gemiler. Onlarla saatte dört yüz milden daha büyük bir hıza çıkamaz ve etkin yer gözlemi yapamazsınız. Onları bu süra-

tin altında tutar ve iniş hızında kullanmaya kalkarsanız, tüpleri boğar, verimliliklerini düşürür, korkunç bir yakıt harcamasına yol açar ve büyük olasılıkla amacınıza ulaşmadan önce meydana gelecek bir kazaya davetiye çıkarırsınız."

"O halde Blieder enerjili gemilerde Blieder enerjili can-kurtaran sandallarına sahip olmanın tam zamanı."

"Sizinle aynı fikirdeyim Ekselansları. Ama en küçük Blieder cihazının Yeryüzündeki ağırlığı üç yüz tondan fazladır. Küçük sandallar için çok büyük bir ağırlık bu."

Grayder fotoğrafları toplayarak bir çekmeceye sokuverdi: "Bize gerekli olan eski model pervaneli bir uçak. Bizim yapamadığımız bir şeyi yapabilirler: yavaş uçabilirler."

"Bir bisikletin özlemini çekiyor gibisin," dedi Büyükelçi alaycı bir edayla.

Pişmiş aşına soğuk su katılmış biri gibi hissediyordu kendini. Grayder; "Bir bisikletimiz var," dedi. "Onuncu Mühendis Harrison'ın bir bisikleti var."

"Buraya getirdi mi?"

"Gittiği her yere götürür. Onunla birlikte yattığına dair bir söylenti bile var."

"Bisikletle gezen bir uzay adamı!" Büyükelçi büyük bir gürültüyle burnunu çekti: "Herhalde bisikletin sınırsız hızı onu çok heyecanlandırıyordur, boşlukta başı ilerde hızla gitmenin hazzı..."

"Bilemiyorum Ekselansları."

"Hımmm! Şu Harrison'ı bana getirin. Çivi çiviyi söker."

Grayder göz kırptı, iletişim konsoluna gitti, çağrı sisteminden seslendi: "Onuncu Mühendis Harrison, derhal harita odasından isteniyor."

On dakika olmamıştı ki Harrison göründü. Blieder odasından buraya kadar olan üç çeyrek mili hızla yürümüştü. İnce, ip gibiydi. Kara, maymuna benzeyen gözleri ve rüzgârı arkasına alıp pedal çevirmeye uygun bir çift kulağı vardı. Büyükelçi, pembe bir zürafayı inceleyen bir zoologun mera-

kıyla inceledi onu.

"Bayım, bir bisikletiniz olduğunu öğrendim."

Harrison ihtiyatla cevap verdi: "Yönetmelikte bunu engelleyen bir şey yok efendim. Bu yüzden..."

"Yönetmeliğin canı cehenneme!" Büyükelçi sabırsız bir jest yaptı: "Çılgınca bir durumun ortasına saplanıp kaldık ve kurtulmak için çılgınca yöntemlere başvuruyoruz."

"Anlıyorum efendim."

"Bu yüzden benim için bir şey yapmanı istiyorum. Bisikletine bin kasabaya git, belediye reisi, şerif, büyük yönetici, ulu sakar ya da adı her neyse onu bul ve kendisine getirmek istediği bütün sivil ileri gelenler ve tabii eşleriyle birlikte akşam yemeğine resmen davetli olduğunu söyle."

"Emredersiniz efendim."

"Kıyafet gayri resmi," diye ekledi Büyükelçi.

Harrison kulağının birini kaldırdı, ötekini indirdi ve "Efendim?" dedi.

"Diledikleri gibi giyinebilirler."

"Anladım. Hemen şimdi gidebilir miyim efendim?"

"Derhal. Elinden geldiğince çabuk dön ve cevabı getir."

Şapşalca selam verip gitti Harrison. Ekselansları rahat bir koltuk buldu ve yatar gibi oturdu. Diğerlerinin bakışlarına aldırış bile etmedi.

"Bu kadar basit!"

Uzun bir puro çıkardı, ucunu dikkatle ısırıp kopardı. "Akıllarına ulaşamıyorsak midelerine hitabederiz."

Grayder'a bilmiş bir bakışla baktı:

"Kaptan, içki bol olsun. Sert cinsinden. Venüs konyağı ya da onun kadar sert başka bir şey. İyice donatılmış bir sofrada bir saat bırakın onları, dilleri çözülür bol bol konuşurlar. Gece boyu susturamayız." Purosunu yaktı, dumanını keyifle üfledi. "Diplomasinin denenmiş ve güvenilir tekniğidir bu; dolan barsakların sinsi baştan çıkarıcılığı. Her zaman işe yarar, göreceksiniz."

Pedallara şevkle basarak yola koyulan Onuncu Mühendis Harrison, birinci caddeye ulaştı. Caddenin iki yanında, önünde ve arkasında temiz, bakımlı bahçeleri bulunan, küçük, müstakil evler vardı. Tıknaz, sevimli yüzlü bir kadın caddenin ortalarında bir yerde çimleri kırpıyordu. Yanına gitti, terbiyelice selam verdi: "Afedersiniz bayan, kasabanın en büyük adamını arıyorum."

Kadın yarı döndü, Harrison'a şöyle bir baktı ve bahçe makasıyla güney tarafını işaret etti. "Jeff Baines olmalı. Önce sağa, sonra sola dönün. Küçük bir mezeci dükkânı olacak."

"Teşekkür ederim."

Yola koyuldu. Yeniden başlayan kırp-kırp seslerini duydu arkasından. Önce sağa döndü. Köşede park etmiş uzun, alçak, lastik toplu kamyonun yanından dolaştı. Sonra sola döndü. Üç çocuk onu gösterip acı acı haykırarak arka tekerleğinin döndüğü uyarısında bulundular. Mezeci dükkânını buldu. Frene bastı. Jeff'e bakmak için içeri girmeden önce bisikletine teminat verircesine hafifçe bir vurdu.

Görülecek çok şey vardı. Jeff'in gerdanı dört kat, yaka numarası elli beşti ve göbeği yarım metre önünde gidiyordu. Sıradan bir ölümlü, dalgıç elbisesini çıkarmadan pantolonunun paçalarından birine girebilirdi. En az yüz kırk kilo ağırlığındaydı ve hiç kuşkusuz kasabanın *en iri* adamıydı.

"Bir şey mi istediniz?" dedi Jeff uzaktan, ağır ağır hareket ederek.

"Tam değil."

Onuncu Mühendis Harrison, ağzını sulandıran yiyeceklerin sergilenişine baktı ve akşama kadar satılmayanların kedilere verilmeyeceğine karar verdi. "Belirli birini arıyorum."

"Öyle mi? Ben genellikle bu tür insanlardan uzak dururum, ama zevk meselesi." Bir an durup düşünürken kalın

dudağını ısırdı, sonra "Dane Caddesi'ndeki Sid Wilcock'a git," dedi, "Bildiğim en belirgin adamdır."

"Bunu demek istememiştim," dedi Harrison. "Özel birini aradığımı söylemek istemiştim."

"Öyleyse neden öyle söylemedin?"

Jeff Baines, bir süre bu yeni sorun üzerinde düşündü, sonunda şu öneride bulundu: "Tod Green bu tanıma uygun. Onu bu yolun sonundaki ayakkabıcıda bulursunuz. Herkes için özel biridir o: Titiz, kılı kırk yaran biri."

"Beni yanlış anladınız," diye açıkladı Harrison. "Yemeğe davet edebilmek için önde gelen birini arıyorum ben."

Gövdesi oturduğu tabureden otuz santim dışarı taşan Jeff Baines ona tuhaf tuhaf baktı ve "Çarpık bir şey var bunda," dedi. "Bir kere yaşamının hatırı sayılır bir bölümünü önde gelen birini bulmak için harcayacaksın. Özellikle de her yere önce gelmesi konusunda ısrar edersen... Hem her yere önden geliyor diye ona bir mec yüklemenin ne anlamı var?"

"Ne?"

"Aslında eskisini silecek yeni bir mec koymak sağduyu gereğidir, değil mi?"

"Öyle mi?" dedi Harrison. Ağzı açık kalakaldı. Aklı ise, bir mec'in nasıl konulacağı şeklindeki acayip sorunla uğraşıp duruyordu.

"Demek bilmiyorsun," dedi Jeff Baines. Tombul çenesini okşadı, içini çekti. Harrison'ın belini işaret etti:

"Bu sırtındaki üniforma mı?"

"Evet."

"Saf, hakiki, boyanmış yün üniforma mı?"

"Elbette."

"Ah," dedi Jeff, "böyle yalnız, kendi başına gelişin yanılttı beni. Eğer bir örnek giyinmiş bir grup halinde olsaydınız üniforma olduğunu hemen anlardım. Üniformanın anlamı da bu, hepsi bir örnek demek, değil mi?"

Bu konuda hiç düşünmemiş olan Harrison "Sanırım," dedi.

"Demek o gemidensin. Ta başta farketmeliydim bunu. Bugün jeton geç düşüyor. Ama bir kişiyi, sadece tek bir kişiyi, böyle pedallı bir icada binmiş dolaşıp duran birini görmeyi beklemiyordum, doğrusu. Dışarı çıkacaklar, değil mi?"

"Evet," dedi Harrison. Kendisi laflarken hiç kimsenin bisikletini aşırmadığından emin olmak için çevreye bir göz attı. "Dışarı çıkacaklar."

"Pekâlâ, görelim bakalım. Siz neden geldiniz?"

"Ben de bunu anlatmaya çalışıyorum ya. Buraya gönderilmemin..."

"Gönderilmek mi?" dedi Jeff gözlerini biraz açarak. "Yani gerçekten seni *göndermelerine* izin mi verdin?"

Harrison'ın hayretten ağzı açık kaldı: "Tabii. Neden olmasın?"

"Haa, şimdi anladım," dedi Jeff Baines. Yüzündeki şaşkınlık ifadesi birden kayboldu. "Alelacayip konuşma tarzınla şaşırttın beni. Birine bir mec yüklediğini söylemek istiyorsun, değil mi?"

Harrison umutsuzlukla "Mec nedir?" diye sordu.

"Bilmiyor," dedi Jeff Baines, gözlerini yakarır gibi göğe çevirerek. "Bunu bile bilmiyor!" Bir "Ya sabır!" çekti ve, "Aç mısın yoksa?" dedi.

"Öyle gibi."

"Peki. Sana mec'in ne olduğunu anlatabilirim ama daha iyi bir şey yapacağım: Göstereceğim."

Tabureden kalktı, badi badi yürüyerek arkadaki kapıya gitti. "Bir üniformayı eğitmeye çalışmak zahmetine neden girdiğimi bilmiyorum. Aslında sıkıldım. Gel peşimden."

Harrison kuzu kuzu tezgâhın arkasına gitti. Bisikletinin orada olduğundan emin olmak için duraklayıp bir göz attı, sonra da ötekinin peşinden koridoru geçip avluya çıktı.

Jeff Baines bir sandık yığınını gösterdi: "Konserve yiyecekler." Bitişik dükkânı işaret etti: "Sandıkları aç, içindekileri oraya istif et. Boşları dışarı yığ. Bunu yapsan da, yapmasan da halinden hoşnut olmaya bak. Özgürlük bu işte! Değil mi?" Hantal hantal yürüyerek dükkâna döndü.

Kendi başına kalan Harrison kulaklarını kaşıdı ve düşünceye daldı. Bir yerde bir şakanın gizlenmiş olduğunu hissediyordu. Harrison adlı bir aday enayilik diploması almak için kandırılmıştı. Ama eğer oyun, düzenleyicisinin yararınaysa öğrenmeye değebilirdi. Zira o zaman beceri, nesilden nesile iletilebilirdi. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmemeliydi.

O yüzden kasaları kendisinden istendiği gibi boşalttı. Yirmi dakikalık sıkı bir çalışmadan sonra dükkana döndü.

Baines, "Şimdi benim için bir şey yaptın," dedi. "Bu bana bir mec yükledin demektir. Yaptığın şey için sana teşekkür edecek değilim. Buna hiç gerek yok. Benim bütün yapacağım mec'den kurtulmak."

"Mec nedir?"

"Mecburiyet. Kısası yeterliyken neden uzununu kullanalım? Bir mecburiyet mec'dir. Onu şöyle değiş tokuş edeceğim: Bir kapı ötemdeki Seth Warburton'dan yarım düzine alacağım mec var. Benimkinin birini sana vereceğim ve seni bir öğün yemek yemen için ona göndererek bana olan borcunun birinden onu kurtaracağım."

Bir kâğıt şeride çabucak bir şey karaladı ve "Bunu ona ver," dedi.

Harrison kâğıda baktı. Acemi bir yazıyla şunlar yazılıydı: "Bu serseriyi doyur. Jeff Baines."

Hafifçe şaşırmış bir halde dışarı çıktı. Bisikletinin yanında durdu ve kâğıda tekrar bir göz attı. Serseri yazıyordu. Bu söz yüzünden öfkeden çılgına dönecek epey insan olduğunu

düşündü. Dikkati ilerdeki ikinci dükkâna yöneldi. Yiyecekle tıka basa dolu bir vitrini ve üstündeki ince uzun tabelada iki sözcük vardı: Seth'in Tıkınmaevi.

İç organlarının teşvikiyle bir karara vardı ve kâğıdı sanki ölüm ilâmıymış gibi tutarak Seth'in dükkânına girdi. İçeride uzun bir tezgâh, biraz buhar ve tabak çanak sesleri vardı. Gri gözlü esmer bir kadının oturduğu mermer bir masayı seçti.

Bir iskemleye otururken "Rahatsız olur musunuz?" diye kibarca sordu.

"Neden?" Sanki görülmemiş nadir bir harikaymış gibi kulaklarını inceledi kadın. "Bebeklerden mi, köpeklerden mi, yaşlı akrabalardan mı, yoksa yağmurda dışarı çıkmaktan mı?"

"Burada oturmamdan rahatsız olur musunuz?"

"Buna katlansam da, katlanmasam da halimden hoşnut olabilirim ben. Özgürlük budur işte, değil mi?"

"Tabii," dedi Harrison, "elbette."

İskemlesinde kıpırdadı. Bir hareket yaparsa satranç misali derhal bir piyon kaybedeceğini hissediyordu. Söyleyecek başka bir şey bulabilmek için çevresine bakındı. Ve tam bu sırada ince yüzlü, beyaz ceketli bir adam önüne kızarmış tavuk ve bilmediği üç çeşit sebzeyle dolu bir tabak koydu.

Manzara irkiltti onu. Kızarmış tavuğu en son gördüğünden bu yana kaç yıl, toz şeklinde olmayan sebze yemesinin üzerinden kaç ay geçtiğini hatırlayamadı.

Yiyeceklere büyülenmiş gibi bakışını yanlış anlayan garson "Ee," dedi "beğenmedin mi?"

"Beğendim," dedi Harrison kâğıt parçasını ona verip; "emin olun beğendim."

Garson nota bir göz attı ve tezgâhın ucunda duran, buhardan hayal meyal görünen birine seslendi: "Jeff'inkilerden birini daha sildin."

Kâğıdı küçük parçalar halinde yırtarken uzaklaştı.

Önündeki dolu tabağı işaret eden esmer "Hızlı bir paslaşmaydı," diye yorum yaptı. "O sana bir doyurma mec'i yükledi, sen hemen iade ettin, hesabı kapadın. Ben benimkinden kurtulmak için bulaşıkları yıkayacağım, ya da Seth'in bir başkasına olan mec'ini sileceğim."

"Bir sürü tenekeyi istifledim," dedi Harrison.

Çatalı, bıçağı aldı. Ağzı sulanıyordu. Gemide hiç çatal bıçak yoktu. Toz ve haplar için gerekli de değildi zaten. "Burada hiç seçenek sunmuyorlar, değil mi? Ne bulursan onu yiyorsun."

"Eğer Seth'ten alacaklıysan değil," diye bilgi verdi kadın. "O takdirde, bunu en iyi biçimde yerine getirmek zorunda. Kaderine razı olup sonra yakınmaktansa onu zorlamalısın."

"Ben yakınmıyorum."

"Bu senin hakkın. Özgürlük bu işte, değil mi?" Biraz düşündükten sonra devam etti: "Seth'ten bir mec önde olmak öyle pek sık başıma gelmez. Ama geldiğinde de ananaslı dondurma isterim diye avaz avaz bağırırım, koşa koşa gelir. *O* benden bir öndeyse, koşan *ben* olurum."

Gri gözleri ani bir kuşkuyla kısıldı ve ekledi: "Sanki bütün bunlar senin için yepyeni şeylermiş gibi dinliyorsun. Yabancı mısın?"

Başını salladı. Ağzı tıka basa tavuk doluydu. Az sonra konuşabildi: "Şu uzay gemisindenim."

"İşe bak!" Eni konu soğuklaştı kadın. "Bir Antigand! Hiç aklıma gelmezdi. Hayret, tıpkı insan gibisin."

"Bu benzerlikten epey zamandır gurur duyuyorum." Göbeğiyle birlikte zekâsı da yükseliyordu. Çiğnedi, yuttu, çevresine bakındı. Beyaz ceketli adam geldi. "İçecek ne var?" diye sordu Harrison.

"Dit, duble dit, şimak, kahve."

"Kahve. Büyük fincanda, sütsüz olsun."

"Şimak daha iyidir," diye önerdi esmer, garson uzaklaşırken. "Ama sana niye söyleyecekmişim?"

Yarım litrelik kulplu bir bardakla geldi kahve. Tak diye masaya koyarken garson "Seth'in bir mec sildiğini görmek sizin tercihiniz," dedi. "Sonra ne yersiniz? Elmalı pasta, yimpik tatlısı, tarfelsufur rendesi, itkavunu var."

"Ananaslı dondurma."

"Hıh!" Garson Harrison'a bakarak gözlerini kırpıştırdı, esmere suçlayıcı bir bakışla baktı, gitti getirdi.

Harrison tabağını esmere doğru itti. "Tehlikeyi göze al ve keyfine bak!"

"O senin."

"İstesem de yiyemem."

Tavuktan koca bir lokma daha attı ağzına, kahvesini yudumladı, bütün dünyayla barışık olduğunu hissetti. Çatalıyla davetkâr bir hareket yaptı. "Buradakileri ancak yiyebilirim. Haydi ye, can boğazdan gelir, zayıflığın canı cehenneme!"

"Hayır." Kesin bir tavırla ananası ona geri itti: "Eğer onu yersem, bir mec yüklenmiş olurum."

"N'olur yani?"

"Yabancıların bana mec yüklemelerine izin vermem."

"Doğrusu da bu. Sana bu yakışır," diye onayladı Harrison. "Yabancıların çoğu zaman yaban yaban fikirleri vardır."

"Sen bu işleri bilirsin. Yalnız fikirlerin nesi yaban onu pek anlayamıyorum."

"Köpeksi!"

"Ne?"

"Sinik. Eski bir Dünya dilinde 'köpeksi' demekmiş," diye çevirdi Harrison. "İnsanın yalnız kendi çıkarı için çalıştığına inanan kimse." Ananası yeniden onun önüne itti. "Eğer ödemen gereken bir mec yüklüyorsam sırtına, bunu hemen şimdi uygun bir biçimde yerine getirebilirsin. Bütün istediğim biraz bilgi. Sadece şunu söyle bana: Bu yörenin büyük başını nerede bulabilirim?"

"Bu çok kolay. Onuncu Cadde'nin ortasındaki Alec Peters'ın dükkânına git." Bunu söyler söylemez ananasa girişti.

"Teşekkürler. Ben de herkesin salak ya da eğlence müptelası olduğunu düşünmeye başlıyordum."

Yemeğini bitirdi. Arkasına dayanıp yayıldı alabildiğine. Alışmadığı yiyecekler beyninin biraz daha kıvrakça çalışmasını sağladı. Zira bir dakika sonra koyu bir kuşku bulutu yüzünü gölgeledi ve "Bu Peters'in büyükbaş çiftliği mi var?" diye sordu.

"Elbette." Keyifle mırıldanarak boşalan tabağını kenara koydu esmer.

Harrison hafifçe inledi ve "Ben belediye başkanının peşindeyim," dedi.

"O da ne?"

"Bir numara. Büyük patron. Şerif, Baba ya da siz ne ad veriyorsanız."

"Ben çok zeki değilim," dedi esmer, gerçekten şaşkınlık içindeydi.

"Bu kasabayı yöneten adam. İdare eden, yol gösteren vatandaş."

"Biraz daha açıklar mısın?" Yardımcı olmak için büyük çaba harcıyordu: "Bu vatandaş kime ya da neye yol gösterecek?"

"Sana, Seth'e ve herkese," diyerek eliyle bütün kasabayı içine alan geniş bir hareket yaptı Harrison.

Kadın kaşlarını çatarak: "Bize *ne yolu* gösterecek?" diye sordu.

"Gideceğiniz yeri."

Yenilgiyi kabullenip vazgeçti kadın ve beyaz ceketli garsona işaret edip yardımına gelmesini istedi. "Matt, biz bir yere mi gidiyoruz?"

"Ben nereden bileyim?"

"Öyleyse Seth'e sor."

Garson gitti, sonra geri geldi ve "Seth saat altıda eve gideceğini söylüyor ve 'bundan ona ne?' diyor," dedi.

"Ona yol gösterecek biri var mı?" diye sordu kadın.

"Deli olma," dedi Matt. "Evinin yolunu bilir o; gözü açık, temkinli adamdır."

Harrison sözünü kesti. "Baksanıza, bu konunun neden bunca karmaşıklaştırıldığını anlamıyorum. Bana sadece bir memuru, herhangi bir memuru nerede bulabileceğimi söyleyin. Bu ister polis amiri olsun, ister maliyeci, morg müdürü, hatta isterse sulh yargıcı olsun..."

"Memur nedir?" diye sordu Matt, şaşkınlığı apaçık görülüyordu.

"Sulh yargıcı nedir?" diye ekledi esmer kadın.

Harrison'un aklı karıştı, başı döndü. Düşüncelerini yeniden toparlayıp bir başka yolu denemesi biraz zaman aldı. "Bu dükkânda yangın çıktığını varsayın," dedi Matt'e. "Ne yapardınız?"

"Üstüne körükle gider devam etmesini sağlardım," dedi Matt bıkıp usanmış bir tavırla; geçinmeye gönlü yoktu. Yarım akıllılarla kaybedecek vakti olmayanlara özgü bir edayla tezgâha geri döndü.

"Söndürürdü," dedi esmer kadın. "Başka ne yapmasını beklersin ki?"

"Tut ki, söndüremedi?"

"Kendisine yardım etmeleri için ötekileri çağırırdı."

"Ederler miydi?"

"Tabii," diye temin etti kadın, onu acıyan bakışlarla süzerken. "Ne ağır mecler yüklemiş olurlardı ama, değil mi?"

"Evet, galiba." Köşeye sıkışmış hissediyordu kendini ama son atımlık topunu da attı: "Ya yangın, gelip geçenlerin söndüremeyecekleri kadar büyükse ve hızla yayılıyorsa," dedi.

"Seth yangın ekibini çağırırdı."

Yenilgi geride kalmıştı. Onun yerini bir zafer sevinci al-

dı.

"Hah, demek bir yangın ekibi var! İşte resmi bir şey derken bunu söylemek istiyorum. İşte arayıp durduğum şey buydu. Çabuk, söyle bana istasyonu nerede bulabilirim?"

"Onikinci Cadde'nin alt ucunda. Bulamaman mümkün değil."

"Teşekkürler."

Harrison telaşla ayağa kalktı: "Görüşürüz." Süratle dışarı çıktı, bisikletine bindi, gösterişli bir biçimde kaldırımdan uzaklaştı.

İtfaiye istasyonu, dört teleskoplu merdiven, bir püskürtme kulesi ve hepsi de mutat tombul lastik top dizileri üzerinde hareket eden motorlu, çok yönlü iki pompanın bulunduğu büyük bir yerdi. Harrison içerde kocaman bir golf pantolon giyen ufak tefek bir adamla burun buruna geldi.

"Birini mi arıyorsunuz?" diye sordu ufak tefek adam.

"İtfaiye müdürünü," dedi Harrison.

"O da kim?"

Artık bu tür şeyler için hazırlıklı olan Harrison bir çocukla konuşuyormuş gibi konuştu onunla: "Bakın bayım, bunlar yangın söndürme donanımları. Bunların bir patronu olmalı. İşleri düzene koyan, formları dolduran, düğmelere basan, terfileri tavsiye, miskinleri kapı dışarı eden, bütün övgüleri kendi alıp kusurları başkalarına atan ve genellikle buraya hâkim olan biri. Ekibin en önemli kişisidir ve herkes onu tanır." İşaret parmağıyla ötekinin göğsüne dokundu: "Ve benim konuşacağım adam da o; bu yapacağım son şey olsa bile."

"Kimse kimseden daha önemli değildir. Nasıl olabilir ki? Galiba delisin sen."

"İstediğini düşünmekte serbestsin, ama sana şunu söylüyorum..."

Cümleyi yarıda kesen tiz bir zil sesi duyuldu. Sanki bir büyü ürünüymüş gibi yirmi adam ortaya çıktı, bir merdiven ve çok yönlü pompa aracıyla gürültüyle yola koyuldular.

Basık, leğen biçimindeki miğferler ekibin tek ortak giyim unsuruydu. Bunların dışında terzilik sanatının yüz karasıydılar. Golf pantolonlu adam cüretkâr bir sıçrayışla pompaya ulaştı, hızla dönüp gökkuşağı renginde enli bir kuşağı olan şişman bir itfaiyeciyle kanarya sarısı plili bir etek giymiş sıska birinin arasında durdu. Minik kampana şeklinde küpeleri olan geç kalmış bir itfaiyeci ise pompanın ardından can havliyle koştu, arka kapağını tutmaya çalıştı ama yetişemedi. Aracın gözden kayboluşunu acıklı bakışlarla seyretti. Miğferini bir elinde çevirerek, ayaklarını sürüye sürüye geri döndü.

"Benim kör talihim işte," dedi kendisini seyreden Harrison'a. "Yılın en tatlı çağrısı. Büyük bir bira fabrikası. Oraya ne kadar çabuk ulaşırlarsa o kadar büyük mec'ler yükleyecekler."

Düşünceli düşünceli dudaklarını yaladı, bir bez hortum kangalının üzerine oturdu. "Eh, n'apalım! Belki de hakkımda böylesi daha hayırlı."

"Hayatını nasıl kazandığını söylesene bana," diye üsteledi Harrison.

"Sorunun cılkını çıkarmak diye buna derler işte. Kendin de görüyorsun ya, itfaiye ekibindeyim."

"Biliyorum. Benim demek istediğim, maaşını kim veriyor?"

"Maaşımı mı?"

"Bütün bunlar için sana kim para veriyor?"

"Ne acayip konuşuyorsun sen! Para nedir?"

Harrison beynindeki kan dolaşımını hızlandırmak için kafasını kaşıdı. Para nedir? Vay be! Başka bir yandan denedi. "Karının yeni bir mantoya gereksinimi var diyelim. Na-

sıl alır bunu?"

"İtfaiye mec'leri yükleyen bir mağazaya gider elbette. Onlar için bunların bir ya da iki tanesini yerine getirir."

"Eğer hiçbir giyim mağazasında yangın çıkmamışsa..."

"Sen de pek cahilsin birader. Sen bu dünyanın neresinden geliyorsun?" Onu bir an incelerken küpeleri sallandı, sonra devam etti: "Hemen hemen bütün mağazaların yangın mec'leri vardır. Eğer biraz dirayetleri varsa, sigorta yoluyla her ay pek çok mec tahsis ederler. Her halükârda ileriye bakarlar, anlıyor musun? Bir bakıma bize mec yüklerler. Bu yüzden hemen yardımlarına koşar kendi yeni meclerimizi onlara bindirmeden önce onların bize yüklemiş oldukları bir yığın mec'i eritip bitiririz. Bu bizim aşırı yorulmamızı ve açgözlülük etmemizi önler. Mağazaların pasifleri için bir tür kısıtlama yani. Makûl, değil mi?"

"Olabilir ama..."

"Şimdi anladım," diye sözünü kesti itfaiyeci, gözlerini kısarak. "Sen şu uzay gemisindensin. Antigand'sın sen."

"Ben bir Dünyalı'yım," dedi Harrison yerinde bir vekarla. "Dahası, bu gezegeni asıl mesken tutan, imar edenler de Dünyalılar'dı."

"Bana tarih öğretmeye mi çalışıyorsun?" deyip kaba kaba güldü adam. "Yanılıyorsun. Yüzde beş oranında Marslı nesil vardı."

"Marslılar da Dünya sakinlerinin soyundandırlar," diye karşılık verdi Harrison.

"Ee, n'olmuş? Bu kahrolası şey çok çok uzun zaman önceydi. Duymamış olabilirsin ama her şey değişiyor. Bu dünyada ne Dünyalı var, ne de Marslı, tabii davetsiz gelen sizler hariçsiniz. Burada hepimiz Gand'ız. Her şeye burnunu sokan sizler de Antigand."

"Bildiğim kadarıyla biz Anti hiçbir şey değiliz. Bu fikre nasıl kapıldın?"

"Skib!" dedi itfaiyeci ve birden daha fazla konuşmamaya

karar verdi. Miğferini bir yana attı, yere tükürdü.

"Ha?"

"Beni duydun. Haydi, bas pedallarına tekerlen git!"

Harrison uğraşmaktan vazgeçti, söyleneni yaptı. Sıkıntıyla pedal çevirerek gemiye döndü.

Ekselansları otoriter bir bakışla baktı Harrison'a, "Sonunda geri döndünüz bayım. Kaç kişi geliyor ve ne zaman?"

"Hiç kimse efendim," dedi Harrison, takatsiz, güçsüz hissediyordu kendini.

"Hiç kimse mi?"

Muazzam kaşları kalktı: "Davetimi reddettiklerini mi söylemek istiyorsun?"

"Hayır efendim."

Büyükelçi bir an bekledi, sonra "Çıkar baklayı ağzından bayım," dedi. "Ikınıp puflamalarla sanki hemen şimdi tekerlekli bir paten doğurmuş gibi salak salak durup durma orada öyle. Davetimi reddetmediklerini söyledin. Ama hiç kimse gelmiyor. Ne işime yarar?"

"Kimseyi davet etmedim."

"Demek etmedin!"

Dönüp Grayder, Shelton ve diğerlerine "Davet etmemiş!" dedi. Dikkatini tekrar Harrison'a çevirdi. "Sanırım, bunu hepten unuttun? Özgürlük ve insanın makineye üstünlüğüyle mestolmuş bir halde saatte on sekiz milden aşağıya düşmeyen bir süratle kasabada fır döndün, kasaba sakinleri arasında dehşet yarattın, onların trafik yasalarını hiçe sayıp insanların hayatını tehlikeye soktun, zilini çalma zahmetine bile girmeden..."

"Zilim yok efendim," dedi Harrison bu abartılı listeye içerleyerek. "Arka tekerleğin hareketiyle çalışan bir düdük var."

"Buyrun!" dedi Büyükelçi tüm umudunu yitiren biri gibi.

Oturdu, alnına birkaç kez vurdu; "Birinin baloncuk üflemeye yarayan içi boş bir borusu olacak." Trajik bir edayla parmağıyla işaret edip: "Ve *onun* bir düdüğü var," dedi.

"Tasarımını kendim yaptım efendim," dedi Harrison son derece bilgilendirici bir biçimde.

"Eminim, yapmışsındır. Tahmin edebiliyorum bunu. Senden bunu beklerdim." Şöyle bir dikleşti. "Bakın bayım, sadece sizinle benim aramda ve çok gizli kalmak kaydıyla bana şunu söyleyin," deyip öne doğru eğildi ve sorusunu öyle bir fısıltıyla sordu ki, yedi kez yankılandı odada: "*Neden* kimseyi davet etmediniz?"

"Edecek kimseyi bulamadım Efendim. Elimden geleni yaptım ama neden söz ettiğimi anlamadılar, ya da anlamaz göründüler."

"Hımm!" Ekselansları en yakın lumbardan dışarı baktı, bileğindeki saate bir göz attı: "Hava kararmaya başladı bile. Çok geçmeden gece olacak. Başka şeyler yapmak için vakit çok geç." Sıkıntıyla homurdandı: "Bir gün daha boşa geçti. İki gündür buradayız ve hâlâ saçmalıklarla uğraşıyoruz." Harrison'a takılan gözleri haset doluydu. "Pekâlâ bayım, nasılsa vaktimizi boşa geçiriyoruz, bari sizin öykünüzün tamamını dinleyelim. Ne olduğunu tüm ayrıntılarıyla anlatın bize. Böylece, onlardan bir anlam çıkarabiliriz belki."

Harrison olanları anlattı ve şöyle bitirdi sözlerini: "Bana öyle geliyor ki efendim, beyinleri doğu-batı doğrultusundaki bu insanlarla beyni kuzey-güney doğrultusundaki ben haftalar boyunca tartışmaya çalışmaya devam edebilirim. Onlarla mahşer gününe kadar konuşabilir, hatta gerçekten dost olup sohbetten zevk bile alabilirsiniz ama iki taraf da ötekinin ne hakkında çene çaldığını bilmez."

"Öyle görünüyor," yorumunu yaptı Büyükelçi kupkuru

bir sesle. Kaptan Grayder'e döndü ve sordu: "Sen pek çok yer dolaştın, bir dolu yeni dünya gördün. Bu gezegenlerden ne sonuç çıkarıyorsun, tabii çıkarabiliyorsan?"

"Bir anlambilim sorunu," dedi Grayder. Koşullar yüzünden bu konuda çalışma yapmak zorunda kalmıştı. "Çok uzun süre ulaşılamayan hemen her dünyada karşılaşılır bununla. Ama genellikle tam anlamıyla pekişecek kadar gelişmemiştir." Bir şey anımsayarak durakladı. "Basileus'da ilk rastladığımız herif bize gayet nazik ve kusursuz bir İngilizce olduğuna inandığı bir dille 'Yalınayak keyfini çıkar!' demişti."

"Yaa? Ne demek bu?"

"İçeri gel, terliklerini giy ve keyfine bak. Bir başka deyişle, hoş geldin! Özellikle bu tür şeyler beklediğinizde, anlamak zor değildi ekselansları." Grayder Harrison'a düşünceli bir bakışla baktı ve devam etti: "Burada daha büyük bir gelişme olmuşa benziyor. Dil akıcılığını korumuş, daha derindeki değişimlerle uzlaşacak yeterince yüzeysel benzerliği saklı tutmuş ama anlamlar değiştirilmiş, kavramlar atılmış, yerlerine yenileri konmuş, düşünce formlarının bakış açıları yenilenmiş. Tabii yerel olarak geliştirilmiş argonun kaçınılmaz etkisi de olmuş."

"Skib gibi," diye ekledi Ekselansları. "Yeryüzü kökeni bilinmeyen alelacayip bir sözcük. Onu söyleyiş tarzlarını sevmiyorum. Kesinlikle aşağılayıcı bir edası var. Belli ki, şu dillerinden düşürmedikleri mec'lerle bir ilişkisi var. 'Mecburiyetim' filan gibi bir anlamı olmalı ama iması huylandırıyor beni."

"Hiçbir ilişkisi yok efendim," diye itiraz etti Harrison. Bir süre tereddüt etti. Devam etmesini beklediklerini görünce cesaretle sürdürdü konuşmasını: "Geri dönünce beni Baines'in dükkânına gönderen kadını gördüm. Onu bulup bulamadığımı sordu. Buldum, teşekkür ederim, dedim. Biraz çene çaldık. Ona skib'in ne demek olduğunu sordum.

Bana argo bir lafın ilk harfleri olduğunu söyledi." Burada durdu.

"Devam et," dedi Büyükelçi. "Blieder odasının havalandırma bacasından gelen bazı ateşli yorumları duyduktan sonra her şeyi hazmedebilirim. Ne demeye geliyormuş?"

"S-k-i-b," dedi Harrison gözlerini kırpıştırarak, "'Sen kendi işine bak!' demek."

"Yaa!" Ekselansları kıpkırmızı oldu: "Demek bana bunu diyorlarmış ha?"

"Korkarım öyle efendim."

"Anlaşılan öğrenmeleri gereken pek çok şey var." Diplomatik olmayan ani bir öfkeyle boynu kabardı, masaya var gücüyle vurdu; yüksek sesle "Ve öğrenecekler!" dedi.

"Evet efendim," dedi Harrison. Giderek daha da tedirgin olmuştu ve bir an önce bu durumdan kurtulmak istiyordu. "Şimdi gidip bisikletime bakabilir miyim?"

"Defol, gözüm görmesin!" diye bağırdı Büyükelçi. Bir çift anlamsız jest yaptı, kıpkırmızı bir yüzle Kaptan Grayder'a döndü: "Bisiklet! Bu gemide birilerinde sapan da var mıdır acaba?"

"Sanmam Ekselans, ama emrederseniz soruştururum."

"Ahmaklaşma," diye emretti Ekselansları, "mankafalar kadromuz tıka basa dolu zaten."

Sabahın erken saatlerine ertelenen bir sonraki toplantı nisbeten kısa ve sessizdi. Ekselansları oturdu; tedirgin, öfkeliydi. Dikleşebildiği kadar dikleşti, masanın çevresine kaşlarını çatarak baktı: "Elde ettiklerimize tekrar bir göz atalım. Bu gezegenin inatçı katırlarının kendilerine Gand adını verdiklerini, Dünyalı kökenleriyle pek ilgilenmediklerini ve bizleri Antigand olarak nitelemekte ısrar ettiklerini biliyoruz. Çocukluklarından itibaren, ortaya çıktığımız her defasında onların savundukları her şeye kesinlikle karşı olduğu-

muz şeklindeki öğretiyle yetiştiriliyorlar."

"Ve biz onların neyi savundukları hakkında en ufak bir bilgiye bile sahip değiliz," diye oldukça gereksiz bir biçimde lafa girdi Albay Shelton. Ama bu, onun da hazır bulunanlar arasında olduğunu ve dikkatle dinlediğini göstermeye yaradı.

"Bu konudaki bilgisizliğimizin kesinlikle farkındayım," diye onayladı Büyükelçi. "Esas amaçları hakkındaki suskunluklarını ittifak halinde sürdürüyorlar. Bir şekilde bunu bozmak durumundayız." Boğazını temizledi ve devam etti: "Para kullanılmayan tuhaf bir ekonomik sistemleri var. Bana göre, salt büyük üretim fazlalığı yüzünden işleyen bir sistem bu. Aşırı nüfus artışı ciddi açıklara yol açtığı zaman bir gün bile dayanamayacaktır. Bu ekonomik düzen, kooperatif tekniklere, özel girişime, anaokulu usulü ödüllendirme sistemine ve basit, incelmemiş bir 'isterim' anlayışına dayanıyor gibi. Bu, Epsilon sisteminin dört dış gezegenindeki saçmasapan yiyecek bankasından daha da çılgınca."

"Ama işliyor," dedi Grayder anlamlı anlamlı.

"Evet, bir şekilde. Şu yelken kulaklı mühendisin bisikleti de çalışıyor, kendisi de! Motorlu bir araç onu tonla ter dökmekten kurtarırdı." Bu benzetmesini beğenen Büyükelçi birkaç saniye bunun üzerinde düşündü. "Ekonominin yerel planı –eğer ona bir plan demek mümkünse– hemen hemen kesinlikle buranın ilk sakinleri tarafından geliştirilmiş kimi hödükçe tuhaflıkların rasgele gelişiminin bir son ürünü. Söz gelişi, motorlaşmak için geç kalınmış. Bunu biliyorlar ama istemiyorlar. Zira zamanın üç yüz yıl gerisindeler. Çoğu geri kalmış insanlar gibi değişimden, ilerlemeden, verimlilikten korkuyorlar. Dahası, içlerinden bazılarının her şeyin olduğu gibi kalmasından çıkarı var." Nefretini ifade etmek için gürültüyle burnunu çekti. "Rahatsız edilmek istemedikleri için bize karşı hasmane davranıyorlar."

Otoriter bakışları masanın çevresindekileri süzdü. İçle-

rinden birinin, başka herhangi bir nedenin bunun kadar iyi olabileceğini söylemeye cesaret etmesini bekledi. Ama bu tuzağa düşmeyecek kadar disiplinliydiler. Hiç kimse yorum yapmadı. Bu yüzden devam etti sözlerine: "Bu arada, işe el koyduktan sonra uzun ve yorucu bir görevimiz olacak. Dünya karşıtı önyargılarını ortadan kaldıran ve yaşam gerçekleri konusunda onların çağı yakalamalarını sağlayan bir bakış açısıyla tüm eğitim sistemlerini gözden geçirmemiz gerekecek. Bunu, buradaki kadar geniş kapsamlı olmamakla birlikte başka birkaç gezegende daha yapmak zorunda kaldık."

"Üstesinden geliriz," dedi biri.

Ona hiç aldırmadan sözlerini bitirdi Büyükelçi: "Neyse, bütün bunlar ileride olacak. Şimdi çözmemiz gereken bir sorun var. Burada önümüzde duruyor: İktidarın dizginleri nerede ve kimin elinde? Aşama yapabilmek için önce bunu çözmeliyiz. Bunu nasıl yapacağız?" Koltuğunda arkasına yaslandı ve ekledi: "Kafanızı işletin ve bana parlak öneriler getirin."

Kaptan Grayder ayağa kalktı. Elinde büyük, deri ciltli bir kitap vardı. "İlişki kurmak ve elzem bilgileri edinmek için yeni planlar yapmak üzere zekâmızı çalıştırmak ihtiyacında olduğumuzu sanmıyorum Ekselans. Bundan sonra yapmamız gereken zaten belli olmuş gibi görünüyor."

"Nasıl yani?"

"Mürettebatım arasında eskilerden bir hayli var. Hepsi de uzay avukatı." Kitaba parmaklarıyla vurdu. "Resmi Uzay Mevzuatı'nı benim kadar iyi biliyorlar. Kimi zaman çok fazla bildiklerini düşünüyorum."

"Eee, peki..."

Grayder kitabı açtı. "127 sayılı Yönetmelik diyor ki; düşman bir dünyada mürettebat uzaya geri dönene kadar

savaş hali koşullarında hizmet verir. Düşman olmayan bir dünyada, barış hali koşullarında hizmet verirler."

"Ne bu koşullar?"

"131 A sayılı Yönetmelik diyor ki, mürettebat –geminin elzem hizmetlerinin yerine getirilmesi için gereken en az sayıdaki bir bölümü hariç tutulmak üzere– yükün boşaltılmasından hemen sonra ya da yetmiş iki Yeryüzü saati sonra derhal karaya çıkma hakkına sahiptir. Bu sürelerden hangisi daha kısa ise ona itibar edilir." Gözlerini kaldırdı. "Öğle saatinde adamların hepsi karaya çıkmaya hazır ve nazır olacaklardır. Çıkamazlarsa kargaşa çıkacaktır."

"Kargaşa mı çıkacak?" dedi Büyükelçi bıyıkaltından gülerek. "Ya ben bu düşman bir dünyadır dersem? Hevesleri kursaklarında kalır, değil mi?"

Sakin sakin kitabına başvuran Grayder şu karşılığı verdi: "148 sayılı Yönetmelik düşman bir dünyayı şöyle tanımlıyor: İmparatorluk vatandaşlarına sistemli bir biçimde kuvvet kullanarak karşı gelen her gezegen." Sayfayı çevirdi: "Bu yönetmeliklere göre kuvvet kullanımı şu şekilde tanımlanıyor: Amacına ulaşsın ulaşmasın, bedensel zarar vermeye yönelik her tür eylem."

"Ben aynı fikirde değilim." Büyükelçi kaşlarını iyice çattı. "Bir dünya kuvvete başvurmadan da psikolojik açıdan düşman olabilir. İşte bir örneğini burada görüyoruz. Dost bir dünya değil bu."

"Uzay Mevzuatı'nda kastedilen anlamda dost dünya hiç yok," diye açıkladı Grayder. "Her gezegen şu iki sınıftan birine girmekte: Düşman ya da düşman olmayan." Kitabın sert deri kapağına vurdu: "Hepsi kitapta var."

"Salt bir kitabın ya da mürettebatın bizi yönetmesine izin verirsek budalanın dik alası oluruz. Lumbardan fırlat at o kitabı. Övütme makinesine at gitsin. Dilediğin bir yöntemle kurtul ondan ve unut gitsin."

"Özür dilerim Ekselansları, ama bunu yapamam," dedi

Grayder ve kitabın baş sayfasını açtı. "1A, 1B ve 1C sayılı temel yönetmelikler şunları içeriyor: Uzayda olsun, karada olsun bir geminin personeli doğrudan doğruya kaptanın ya da kaptan adayının emrindedir. Sözügeçenler tamamen Uzay Mevzuatı'na göre hareket ederler ve sadece Dünya'da mukim Uzay Komitesi'ne karşı sorumludurlar. Aynı şey, uçuşta olsun yerde olsun, bir uzay ulaşım gemisinde bulunan tüm askerler, resmi görevliler ve sivil yolcular için de geçerlidir ve rütbe ya da yetkiye bakılmaksızın bunların hepsi kaptana ya da kaptan adayına tabidir. Aday şöyle tanımlanıyor: Bir üst rütbedeki kişinin görevini yapamaz durumda olması ya da bulunmaması halinde onun görevlerini üstlenen gemi subayı."

"Uzun lafın kısası, evin efendisi sensin ve eğer biz bundan hoşnut değilsek gemiden inmemiz gerek," dedi Büyükelçi. Bundan hiç de memnun olmamıştı.

"Size saygım sonsuz olmakla birlikte durumun böyle olduğunu kabul etmek zorundayım. Elimden bir şey gelmez. Mevzuat mevzuattır. Ve adamlar bunu bilirler!"

Grayder kitabı attı ve iterek kendinden uzaklaştırdı. "Bire on bahse girerim ki, adamlar pantolonlarını ütüleyip saçlarını briyantinleyerek filan öğleyi bekleyecekler. Sonra da uygun bir biçimde bana başvuracaklar. İtiraz edemeyeceğim buna. İkinci kaptandan izin listelerini benim onayıma sunmasını isteyecekler." Derin bir iç çekti. "Yapacağım en kötü şey, listedeki bazı isimleri tartışma konusu yapmak ve birkaç kişiyi geri çevirmek. Ama tümüne birden itiraz edemem."

"Onlara vur patlasın çal oynasın eğlenme özgürlüğü tanımak da işe yarayabilir," dedi Albay Shelton. Kendisi de bu eğlenceye katılmaya epey teşne gibiydi. "Böyle bir patırtı, gemi limanda olduğunda milleti ayağa kaldırır. Düzine-

lerce insanla temasa geçebiliriz. Bizim istediğimiz de bu değil mi?"

"Bu gezegenin liderlerini buna zorlamak istiyoruz," diye vurguladı Büyükelçi. "Onların bir grup aç tayfanın bağırışlarının cazibesine kapılıp da yüzlerini pudralayıp, en güzel şapkalarını giyerek koşa koşa geleceklerine ihtimal veremiyorum." Tombul yüzü seyirdi: "Bu saman yığını içindeki iğneleri bulmalıyız. Bu iş de öyle patırtıcı küçük rütbeli tayfa güruhuyla yapılmaz."

Grayder söze karıştı: "Sizinle aynı fikirde olma eğilimindeyim Ekselansları ama şansımızı bir deneyelim. Eğer adamlar dışarı çıkmak istiyorlarsa, koşullar onları engelleme yetkisinden yoksun bırakıyor beni. Sadece bir tek şey bana bu yetkiyi verebilir."

"Nedir o?"

"Uzay Mevzuatı çerçevesinde bu dünyayı düşman olarak nitelememi sağlayacak bir delil."

"Pekâlâ, bunu şöyle ya da böyle ayarlayamaz mıyız?" Cevap verilmesini beklemeden devam etti Büyükelçi: "Her toplulukta islah olmaz bir belalı vardır. Sizinkini bulun, ona bir duble Venüs konyağı verin ve acilen karaya çıkma izni verildiğini, ama bundan memnun olacağından pek emin olmadığınızı, zira bu Gandlar'ın bizi birer lağımcı olarak gördüklerini söyleyin. Sonra atın onu dışarı. Morarmış bir göz ve öteki herifin durumu hakkında palavra dolu bir öyküyle geri geldiğinde de bu dünyayı düşman ilan edin." Anlamlı bir el işareti yaptı. "İşte bu kadar. Bedensel şiddet. Her şey kitaba uygun."

"148 A sayılı Yönetmelik güç kullanılarak yapılan direnişin sistemli olması gerektiğini, bireysel kavgaların düşmanlık kanıtı oluşturamayacağını vurguluyor."

Büyükelçi öfkeli bir yüzle kıdemli kamu görevlisine döndü: "Dünya'ya geri döndüğünüzde, eğer günün birinde dönerseniz tabii, ilgili bölüme, kitap yazan bürokratlar yü-

zünden uzay hizmetlerinin nasıl altüst olduğunu, aksadığını, yarı felç olduğunu ve genellikle de engellendiğini söyleyebilirsiniz."

Ötekinin, Büyükelçiyi yalanlamadan verebileceği kendi mizacına uygun övgü dolu bir cevabı düşünmesine fırsat kalmadan kapı vuruldu. İkinci Kaptan Morgan girdi içeri, gösterişli bir selam verdi, Kaptan Grayder'a bir kâğıt uzattı. "Birinci izin listesi efendim. Onaylıyor musunuz?"

Öğlenin ilk saatlerinde dört yüz yirmi adam kasabanın yolunu tuttu. Kasabaya, parlak ışıklara hasret insanların alışılmış tavrıyla, yani sabırsızlıkla, umutla ikili, üçlü, altılı ya da onlu gruplar halinde gittiler.

Gleed, Harrison'ın yanından ayrılmadı. İki garip üst rütbeliydi onlar. Gleed izinli olan tek çavuştu, Harrison ise tek onuncu mühendis. Aynı zamanda sudan çıkmış iki balıktılar da. Zira ikisi de sivil giyinmişlerdi ve Gleed üniformasını özlerken, Harrison da bisikleti olmadığından kendisini çıplak hissediyordu. Bu önemsiz özellikler, en azından bir günlük arkadaşlıklarını haklı göstermeye yetecek kadar ortak yan sağlıyordu onlara.

"Bu, ballı börek canım," diye büyük bir heyecanla fikrini söyledi Gleed. "Hayatımda pek çok kez izin gezisine çıktım ama bu ballı börek. Diğer gezilerin tümünde çocuklar hep aynı sorunla karşılaşırlardı: Para olarak ne kullanılacak? Tıpkı bir Noel Baba kıtası gibi takas edilebilecek şeyleri yüklenip öyle çıkmak zorundaydılar dışarı. Neredeyse her zaman da götürülenlerin onda dokuzu hiçbir işe yaramazdı ve gerisin geriye taşınırdı."

"Persephone'da uzun bacaklı bir Milik, bisikletime karşılık bana yirmi karatlık, mavimtrak en alasından bir elmas önerdi."

"Vay anasına! Almadın mı?"

"Ne işe yarardı? Yeni bir bisiklet edinmek için on altı ışık yılı geri gitmem gerekecekti."

"Bir süre bisikletsiz idare edebilirdin."

"Esas elmassız idare edebilirim. Bir elmasın üstüne binip dolaşamam ki."

"Her bisikleti bir spor Ay sandalı fiyatına satamazsın da."

"Satabilirim elbette. Dedim sana, o Milik yumurta iriliğinde taş önerdi bana."

"Utanılacak şey. Kusursuz idiyse, o meret için iki yüz ila iki yüz elli bin kredi elde edebilirdin."

Bir araca bu kadar büyük bir para verilmiş olması düşüncesi Çavuş Gleed'in ağzının suyunu akıttı.

"Kredi, tonlarca kredi... İşte bunu seviyorum. Ve bu geziyi ballı yapan da bu işte. Diğer zamanlar her dışarı çıktığımızda Grayder, olumlu bir izlenim bırakmamız, uzayadamlarına yaraşır bir davranış içinde olmamız filan hakkında bize bir nutuk çekerdi önce. Bu kez kredilerden söz ediyor."

"Büyükelçi onu buna yöneltti."

"Gene de hoşuma gitti," dedi Gleed. "Gemiye erkek ya da kadın hoşsohbet, konuşmaya istekli yetişkin bir Gand getiren herkese on kredi, bir şişe konyak ve çifte izin."

"Kolayca kazanılacak bir şey değil."

"Kasabanın sivil yöneticisinin isim ve adresini elde edene yüz kredi. Dünyanın başkentinin adı ve tam yeri için bin kredi." Mutlu bir biçimde ıslık çalıp ekledi: "Biri para içinde yüzecek ama bu Bidworthy olmayacak. Şapkadan o çıkmadı. Biliyorum. Zira şapkayı ben tutuyordum."

Konuşmasını kesti. Geniş adımlarla yürüyerek geçen uzun boylu, kıvrak bir sarışına bakmak için döndü. Harrison kolundan çekti. "Sana sözünü ettiğim Baines'in yeri burası işte. İçeri girelim."

"Olur." Gleed, gözleri hâlâ caddede, isteksiz isteksiz takip etti onu.

"İyi günler," dedi Harrison neşeli bir edayla.

"İyi değil," diye itiraz etti Jeff Baines. "İşler kötü. Yarı final maçı var ve kasabanın yarısı yok. Ben dükkânı kapadıktan sonra aç oldukları akıllarına gelecek. Büyük olasılıkla yarın dükkâna hücum edecekler ve ben de onlara yeterince hızlı servis yapamayacağım."

"İşler iyi gittiğinde bile para almadığına göre şimdi nasıl kötü olur?" diye sordu Gleed, Harrison'ın kendisine verdiği bilgiyi duruma makul bir şekilde uygulayarak.

Jeff'in iri tekerlek gözleri yavaş yavaş ona çevrildi, sonra da Harrison'a döndü. "Senin takadan bir anaforcu daha demek. Neden söz ediyor bu?"

"Para," dedi Harrison. "Ticareti kolaylaştırmak için kullandığımız şey. Tıpkı farklı değerlerde mec belgeleri gibi yazılı şeyler."

"Bu bana çok şey ifade ediyor," dedi Jeff Baines. "Güvenilmeyen her mec'i yazılı bir belgeye dönüştürmek zorunda olan bir kalabalığı anlatıyor. Birbirlerine bile güvenmiyorlar zira." Badi badi sallanarak yüksek iskemlesine gitti, oturdu. Zahmetle ve hırıltıyla soluk alıyordu. "Bu da okullarımızda daima öğretilen şeyi, bir Antigand'ın dul annesini bile dolandıracağını doğruluyor."

"Okullarınız hata ediyor," diye temin etti Harrison.

"Olabilir."

Jeff bu konuyu tartışma gereği duymadı: "Ama başka türlü olduğunu anlayana kadar ihtiyatı elden bırakmayacağız." Onlara baktı: "Her ne halse, siz ikiniz ne istiyordunuz?"

"Bir öneri," diye karşılık verdi Gleed hemen. "Eğlenmeye çıktık. Yemek ve eğlenmek için gidilecek en iyi yerler nereler?"

"Ne kadar vaktiniz var?"

"Yarın akşama kadar."

"Bir işe yaramaz," deyip üzüntüyle başını salladı Jeff. "Size yetecek kadar mec hakedebilmeniz yarın akşamı bulur. Hem ahalinin çoğu bir Antigand'ın onlara mec yüklemesine izin vermez. Pinpirikli şeylerdir, biliyor musunuz?"

"Bak," dedi Harrison, "doğru dürüst bir yemeklik hakedemez miyiz?"

"Valla bilmem," dedi Jeff, çenesini birkaç kez sıvazlayıp düşünerek. "Çok şey yapabilirsiniz ama bu kez size yardım edemem. Sizden isteyeceğim bir şey yok. Bu yüzden de, benim daha önce koymuş olduğum hiçbir mec'i kullanamazsınız."

"Bir öneride bulunabilir misiniz?"

"Buranın sakinlerinden olsaydınız durum farklı olurdu. İstediğiniz her şeyi hemen şimdi alabilir, buna karşılık da yüklendiğiniz mec'leri ileride herhangi bir zaman, fırsat çıkınca yerine getirirdiniz. Ama bugün gelip yarın gidecek Antigandlar'a kimsenin kredi açacağına ihtimal vermiyorum."

"Yarın gidecek laflarına fazla itibar etmeyin," diye salık verdi Gleed. "Bir İmparatorluk Büyükelçisi gönderildiğine göre, bu, dünyalılar burada kalıcı demektir."

"Kim diyor bunu?"

"İmparatorluk böyle der. Siz de onun bir parçasısınız, değil mi?"

"Yoo," dedi Jeff. "Biz hiçbir şeyin parçası değiliz, olmak da istemeyiz. Dahası, hiç kimse bizi hiçbir şeyin parçası yapamaz."

Gleed tezgâha eğildi ve büyük bir domuz eti konserve tenekesine boş gözlerle baktı. "Üniformasız olduğuma ve teftişte olmadığıma göre senin duygularına katılabilirim. Gene de bunu söylememem gerek. Ben başka dünyanın bü-

rokratları tarafından bedenimin ve ruhumun yönetilmesine aldırış etmem şahsen. Ama bizi bertaraf edebilmek için zor günler yaşayacaksınız. Bu iş böyledir işte."

"Bizim imkânlarımızla böyle olmayacak," dedi Jeff.

Kendinden eni konu emin görünüyordu.

"Pek fazla imkânınız yok," dedi Gleed alaycı bir edayla; sesinde açık bir küçümsemeden çok dostça bir eleştiri tonu vardı.

Harrison'a dönerek sordu:

"Öyle değil mi?"

"Öyle görünüyor," dedi Harrison.

"Görünüşe aldanmayın," diye akıl verdi Jeff. "Tahmin edebileceğinizden daha çok şeye sahibiz."

"Ne gibi mesela?"

"İnsan zekâsının bugüne kadar düşünebildiği en güçlü silaha sahibiz biz bir kere. Biz Gandlar'ız, anlıyor musunuz? Bu yüzden bizim gemiler, silahlar ve benzeri oyuncaklara ihtiyacımız yok. Daha iyi bir şeye sahibiz biz. Etkili. Ona karşı hiçbir savunma söz konusu olamaz."

"Onu görmek isterdim," diye meydan okudu Gleed.

Yeni ve olağanüstü güçte bir silah hakkındaki bilgi, valinin adresinden daha değerli olmalıydı. Bunun önemi, Grayder'in gözünü kamaştırarak alacağını beş bin krediye kadar çıkarabilirdi. Bir tutam istihza ile ekledi:

"Ama elbette sizden sırları açıklamanızı bekleyemem."

Çok şaşırtıcı bir biçimde, "Sır mır yok," dedi Jeff. "Ne zaman isterseniz bedava öğrenebilirsiniz. İstediğiniz takdirde her Gand verebilir bu bilgiyi size. Neden olduğunu bilmek ister misiniz?"

"Tabii."

"Zira tek yanlı işler. Biz onu size karşı kullanabiliriz ama siz bize karşı kullanamazsınız."

"Olmaz öyle şey. Bir kez ele geçirince ve nasıl kullanılacağını bilince bir insanın kullanamayacağı hiçbir silah ica-

dedilemez."

"Emin misin?"

"Tabii ki," dedi Gleed, "hiç tereddüt etmeden. Ben yirmi yıldır uzay hizmet bölüğündeyim. Yay kirişinden Hidrojen bombalarına kadar tüm silahlar hakkında her şeyi öğrenmeden bunca uzun süre bu görevi yapamazsın. Benimle dalga geçmeye çalışıyorsun ama boşuna. Tek yanlı silah imkânsızdır."

Harrison Baines'e öğüt verdi:

"Onunla tartışma. Gözüyle görmeden asla inanmaz."

"Anlıyorum."

Jeff Baines'in yüzü ağır ağır bir sırıtışla gevşedi: "Söyledim size, istemeniz kaydıyla bizim harika silâhımızı elde edebilirsiniz. Neden istemiyorsunuz?"

"Pekâla, istiyorum," dedi Gleed pek de hevesli olmayan bir edayla. Önceden bir küçük mec bile konma zorunluğu getirilmeden istek üzerine gösterilecek bir silahın pek de o kadar güçlü olabilmesi mümkün değildi zaten. Beş bin kredilik hayali önce beşe, sonra da hiçe indi. "Ver, bir deneyelim bakalım."

İskemlesinin üzerinde ağır ağır döndü Jeff, duvara uzandı, küçük, parlak bir levhayı çengelinden çıkardı, tezgâhın üzerinden uzattı. "Sende kalabilir," dedi. "Çok da işine yarar ya!"

Gleed parmaklarının arasında defalarca çevirerek inceledi levhayı. Fildişine benzeyen maddeden yapılmış, dar dikdörtgen şeklinde bir şeydi. Bir yanı parlak ve boştu. Öteki yüzünde derince oyulmuş iki harf vardı: Ö - O.

Yüzünde bir soru işaretiyle baktı ve "Sen buna silah mı diyorsun?" diye sordu.

"Elbette."

"O halde almıyorum."

Levhayı Harrison'a verdi:

"Sen?"

"Hayır."

Harrison bir göz attı elindekine ve Baines'e, "Bu Ö - O'nun anlamı ne?" dedi.

"Argo sözcüklerin ilk harfleri," dedi Baines. "Yaygın kullanımla düzeltildi, dünya çapında bir özdeyiş oldu çıktı. Eğer hâlâ farketmediyseniz, etrafınıza dikkatle bakın, her yerde göreceksiniz."

"Orada burada gördüm görmesine ama hiç önem vermedim doğrusu. Düşünmedim bile üzerinde. Şimdi hatırlıyorum, Seth'in dükkânı ve itfaiye istasyonu da dahil birkaç yerde gördüm."

"Bir türlü boşaltamadığımız o otobüsün iki yanında da vardı," diye ekledi Gleed. "Bana hiçbir şey ifade etmedi."

"Çok şey ifade eder," dedi Jeff. "*Özgürlük - Olmaz!*"

"Bu beni öldürür işte," dedi Gleed. "Öldüm, taş kesildim bile. Şuracığa düştüm öldüm!" Harrison'ın levhayı cebine koyuşunu düşünceli düşünceli seyretti. "Az biraz abrakadabra. Ne silah ama!"

"Cehalet mutluluktur," yorumunda bulundu Baines, inanılmaz bir kendine güvenle. "Özellikle de, ne olduğunu bilmeden oynadığınız şey bir bombanın emniyet kilidi olduğu zaman."

"Pekâlâ," diye meydan okudu Gleed, üstüne üstüne giderek. "Nasıl çalıştığını söyle bize."

"Olmaz."

Tekrar sırıttı. Baines bir şeyden son derece memnun görünüyordu.

"Gerçekten çok yardımcı oldun," dedi Gleed.

Yüzüstü bırakıldığını, özellikle de o bir anlık kredi umudunun yerle bir olduğunu hissetti.

"Tek yanlı işleyen bir silahla övündün, üstünde iki harf bulunan ince uzun bir şey fırlattın önümüze, sonra da dil-

sizleri oynuyorsun. Sus pus olmayı herkes bilir. Sözlerini kanıtlamaya ne dersin?"

"Olmaz," dedi Baines.

Sırıtışı alabildiğine yayıldı. Kendilerini seyreden Harrison'a anlamlı anlamlı göz kırpmak lütfunda bulundu.

Bu Harrison'ın zihninde parlak bir kıvılcım çaktırdı. Çenesi düştü, levhayı cebinden çıkarıp sanki ilk kez görüyormuş gibi uzun uzun baktı.

Onu izleyen Baines:

"Onu bana geri ver," dedi.

Levhayı tekrar cebine koyarken:

"Olmaz," dedi Harrison çok kesin bir tavırla.

Baines kıkırdadı: "Bazıları ötekilerden daha çabuk kavrıyor."

Bu söze içerleyen Gleed elini Harrison'a uzattı: "Şuna bir kez daha göz atalım," dedi.

"Olmaz," dedi Harrison gözlerinin ta içine bakarak.

"Hey, böyle olmaz ama..." diye itiraz eden Gleed'in sesi birden kesildi. Orada öylece bir an durdu. Beyni çalışırken gözleri hafif camlaşmış gibiydi. Sonra da: "Felaket!" dedi.

"Kesinlikle," diye onayladı Baines. "Felaketin dik alası hem de. Jeton biraz geç düştü ama sende."

Bir sel gibi aklına gelen serseri fikirlerin baskınına uğrayan Gleed burnundan soluyarak Harrison'a, "Gel gidelim buradan," dedi. "Düşünmem gerek. Sessiz sakin bir yerde düşünmeliyim."

Bankları, çimenleri, çiçekleri ve küçük bir grup çocuğun çevresinde oynadığı küçük bir çeşmesi olan minicik bir park vardı. Yerküre dışından gelmiş egzotik çiçeklerin oluşturduğu rengârenk bir halının karşısında bir yer seçip oturdular ve bir süre düşünceye daldılar.

Epey sonra Gleed şu yorumu yaptı: "Tek başına bir

adam için şehitlik mertebesine ulaşmak olurdu ama bütün bir dünya için..." Sesi uzaklaşıp gitti, sonra geri geldi: "Bunu kullanabildiğim kadar kullanacağım ve sonuçlarının tadını yudum yudum çıkaracağım."

Harrison bir şey demedi.

"Örneğin," diye sürdürdü Gleed konuşmasını, "gemiye döndüğümüzde şu Bidworthy denen horlayan gergedan bana bir emir verdi diyelim. Suratına buz gibi bir bakışla bakıp 'Olmaz' diyeceğim. Ya düşer ölür ya da kodese tıkar beni."

"Bu da senin işine gelir."

"Dur biraz, daha bitirmedim. Ben kodesteyim, ama işlerin de yapılması gerek. Onun için Bidworthy bir başkasına emir verecek. Kurbanı da benim arkadaşım olduğundan, buz gibi bakışlarla bakacak ve 'Olmaz!' diyecek. O da kodese gidecek ve ben bir arkadaş sahibi olacağım. Bidworthy tekrar deneyecek. Ve tekrar. Hapishanedeki sayımız artacak. Sadece yirmi kişi alabilir ama. Bu yüzden mühendislerin yemekhanesine el koyacaklar."

"Bizim yemekhaneyi bu işe karıştırma," dedi Harrison.

Mühendisleri cezalandırmayı iyice aklına koyan Gleed ısrar etti: "Yemekhaneyi alacaklar. Çok geçmeden orası da tavana kadar 'Olmaz'cılarla dolacak. Bidworthy elinden geldiği kadar süratle onları içeri atmaya devam edecek, tabii eğer bu arada bir düzine damarı çatlamadıysa. Bu yüzden Blieder yatakhanesini de alacaklar."

"Neden mürettebatımla uğraşıyorsun?"

"Ve onları tavana kadar istifleyecekler," dedi Gleed, bu düşünceden zalimce bir zevk alarak. "Ta ki en sonunda Bidworthy kovaları, fırçaları alıp dizlerinin üstünde kendi güvertesini ovalayıp parlatana kadar. Grayder, Shelton ve diğerleri kodes gardiyanı görevini yapacaklar. O esnada Azametli Büyükelçi de geminin mutfağında bir grup dağılmış evet efendimci kırtasiyecinin yardımıyla senin ve benim için harıl harıl yemek pişirecektir." Çizdiği sahneye saygısız bir

bakış daha attı ve bitirdi: "Kutsal Duman!"

Renkli bir top yuvarlanıp yanına geldi. Eğildi, aldı. Hemen yedi yaşlarında bir oğlan çocuğu koşup geldi, ciddi bir bakışla baktı ve "Topumu verin lütfen," dedi.

"Olmaz," dedi Gleed, topu sımsıkı tutarken.

Çocukta hiçbir itiraz, öfke, gözyaşı görülmedi. Sadece düş kırıklığına uğradığını belli etti, uzaklaşmak üzere arkasını dönüverdi.

"Al evlat!" deyip topu attı Gleed.

"Teşekkürler."

Topu aldı ve koştu gitti. Harrison "İmparatorlukta yaşayan herkes, Promete'den Dördüncü Kaldor'a kadar herkes bin sekiz yüz ışık yılı boyunca vergi beyannamesini yırtıp atsa ve 'Olmaz!' dese acaba ne olurdu?"

"Hapishane için ikinci, gardiyan sağlamak için de bir üçüncü evrene ihtiyacımız olurdu."

"Bir karmaşa olurdu," diye sürdürdü Harrison konuşmasını.

İlerideki çeşmeyi ve çevresinde oynayan çocukları işaret etti: "Ama burada karmaşa filan görünmüyor. Ben görmüyorum. Demek ki, bu açık ret işini abartmamışlar. Onu mantıklı bir biçimde karşılıklı kabul edilmiş bazı esaslar çerçevesinde uyguluyorlar. Bu esasların ne olduğuna ise akıl erdirebilmiş değilim."

"Ben de."

Yaşlıca bir adam yanlarına geldi, tereddüt içinde baktı onlara ve oradan geçen bir gence başvurmayı yeğledi: "Martinstown otobüsü nereden kalkıyor acaba?"

"Sekizinci Cadde'nin öbür başından," dedi delikanlı. "Her saat başı. Yola çıkmadan önce kelepçelerinizi takacaksınız."

"Kelepçe mi?" diye sordu yaşlı adam beyaz kaşlarını kaldırarak. "Ne için?"

"Yol uzay gemisinin yanından geçiyor. Antigandlar sizi

indirmeye kalkabilirler."

"Ah, evet, doğru."

Ağır aksak yürürken tekrar Gleed ile Harrison'a baktı ve yanlarından geçerken: "Şu Antigandlar, ne cansıkıcılar," dedi.

"Kesinlikle," diye kabullendi Gleed. "Biz onlara inin deyip duruyorduk, onlar da sürekli 'Olmaz!' diyorlardı."

Yaşlı bey tökezledi, toparlandı, tuhaf tuhaf baktı ona ve yoluna devam etti.

"Bir iki kişi şivelerimizi yadırgadı gibi. Bununla birlikte Seth'de yemek yediğimde hiç kimse şivemin farkına varmamıştı," dedi Harrison.

Gleed ani bir ilgiyle canlandı. "Bir kez yemek yediğin yerde tekrar yiyebilirsin. Haydi gel bir deneyelim. Ne kaybederiz ki?"

"Sabrımızı," dedi Harrison ve ayağa kalktı. "Seth'i deneyelim. Eğer o yüz vermezse bir başkasını deneriz. Ve eğer hiç kimse yüz vermezse açlıktan ölmeden önce çabucak sıvışırız."

"Onların asıl yapmamızı istedikleri şey de bu işte," diye vurguladı Gleed. Kaşlarını çattı: "İsteklerini cesedimi çiğneyerek elde ederler ancak."

"Doğru," diye onayladı Harrison, "cesedini çiğneyerek."

Kolunda peşkirle Matt yanlarına geldi. "Antigandlar'a servis yapmıyorum."

"Geçen defa yaptın bana," dedi Harrison.

"Olabilir. Senin o gemiden olduğunu bilmiyordum. Ama şimdi biliyorum!" Peşkiri masanın karşı köşesine atıverdi: "Hiçbir Antigand'a servis yapmıyorum."

"Yemek yiyebileceğimiz başka bir yer var mı?"

"Eğer biri kendisine bir mec bindirmenize izin vermezse hayır. Eğer akılları varsa yapmazlar bunu, ama gene de be-

nim yaptığım hatayı yapabilmeleri ihtimali de var." Köşeden bir atış daha yaptı ve "Aynı hatayı iki kez yapmam ben," dedi.

"Şimdi bir başka hata yapmaktasın," dedi Gleed katı ve otoriter bir sesle. Harrison'ı dirseğiyle dürttü: "Bak şimdi!" Yan ceplerinden birinden çıkardığı elinde minik bir çakaralmaz vardı. Onu Matt'in karnına çevirdi ve devam etti sözlerine: "Eğer gemidekiler bela çıkarmak niyetinde olsalar, bu meret yüzünden başım derde girerdi genelde. Ama böyle bir niyetleri yok. Siz iki ayaklı katırlara fena halde bozuluyorlar." Silahı oynattı: "Git bize iki tabak dolusu yemek getir!"

"Olmaz!" dedi Matt çenesini dikti, silaha metelik bile vermedi.

Gleed silahın emniyetini açtı, duyulur bir tık sesi çıktı.

"Atışa hazır şimdi. Aksırsam ateş alır. Haydi, kımılda!"

"Olmaz!" diye direndi Matt.

Gleed bezgin bezgin silahı gerisin geriye cebine koydu:

"Sadece şaka yaptım. Dolu bile değil."

"Dolu da olsa hiç farketmezdi," dedi Matt. "Ben hiçbir Antigand'a servis yapmıyorum, işte o kadar!"

"Tut ki çileden çıktım ve seni ikiye biçtim?"

"O zaman size nasıl servis yapacaktım ya? Ölü biri kimsenin işine yaramaz. Siz Antigandlar'ın biraz mantıklı olmayı öğrenmelerinin tam zamanı."

Bu veda darbesini indirdi, sonra da çekti gitti.

"Haksız da değil hani," dedi Harrison, sıkıntısı açıkça görülüyordu yüzünden, "Bir ölüyle ne yapabilirsin ki? Hiçbir şey. Bir kere öldü mü, onun üzerinde gücün kalmaz artık."

"O kadarını bilmem. İki dikkafalının bir seksen uzanıvermesi ötekileri kışkırtabilir. Canlanıp heveslenebilirler."

"Onları Dünya koşulları çerçevesinde düşünüyorsun," dedi Harrison. "Bu bir hata. Aslen nereden gelmiş olurlarsa olsunlar onlar Dünyalı değiller. Onlar Gand." Bir an dü-

şündü: "Gandlar'ın ne sayıldıklarını bilemem ama sanırım bir tür fanatik onlar. Yerküre büyük patlama sırasında milyonlarca dikkafalı ihraç etti evrene. Hygeia'daki o çılgın ahaliye baksana bir!"

"Bir kez gittim oraya ve bakmamak için kendimi zor tuttum," diye itiraf etti Gleed, anılarını tazeleyerek. "Sonra da bakmadan edemedim. Çok değil ama devede kulak misali. Elbise giydiğimiz için müstehcen olduğumuzda ısrar ettiler. Bu yüzden sonunda onları çıkarmak zorunda kaldık. Oradan ayrılırken üstümde ne vardı, biliyor musun?"

"Vakur bir duruş," dedi Harrison.

"Bir o, bir de uzay adamları için bakır ve gümüşten yapılmış, resmi bir künye," diye bilgi verdi Gleed. "Çavuş olduğumu göstermek için de sol koluma yağlıboyayla üç çizgi. Her zerremle çavuş olduğum belliydi, olmaz olaydı ama belliydi!"

"Biliyorum. Orada bir hafta kaldım."

"Gemide bir tuğamiral vardı," diye devam etti Gleed. "Türünün iyi bir örneği olarak çok yıpranmış bir pantolon askısına benziyordu. Anasından doğduğu kılıkta hiç kimseyi etkileyip korkutamıyordu. Hygeia'lılar onun bu süngüsü düşüklüğünü, kendilerinin bizim yalancı demokrasimizden farklı, gerçek demokrasiye sahip olduklarının kanıtı olarak gösterdiler." Dilini damağına vurdu: "Yanıldıklarından o kadar da emin değilim."

"İmparatorluğun kurulması acayip bir iddia çıkardı ortaya," dedi Harrison düşünceli düşünceli. "Dünya her zaman haklı, bin altı yüz kırk iki gezegense her zaman haksız, hatalı."

"Bu yaptığın bölücülük değil mi şimdi senin?"

Harrison bir şey demedi. Gleed ona baktı ve dikkatinin başka yana çevrilmiş olduğunu farketti. Bakışlarını izleyince henüz içeri girmiş bulunan esmer bir kadın gördü.

"Hoş kadın," diye onayladı Gleed. "Çok genç de değil,

çok yaşlı da. Çok şişman da değil, çok zayıf da. Tam kıvamında."

"Onu tanıyorum," dedi Harrison ve dikkatini çekmek için elini salladı.

Esmer kadın dükkânı hafif adımlarla katedip masalarına oturdu. Harrison tanıştırdı:

"Arkadaşım, Çavuş Gleed."

"Arthur," diye düzeltti Gleed, kadına göz kırparak.

"Benimki Elissa," dedi. "Çavuş nedir?"

"Ayak takımının bir üstü gibi bir şey," dedi Gleed. "İşi yapacak olanlara emirleri iletiyorum."

Gözleri kocaman açıldı kadının: "İnsanların gerçekten kendilerine emir verilmesine müsaade ettiklerini mi söylemek istiyorsun?"

"Tabii. Neden olmasın?"

"Bana çılgınca geliyor." Bakışlarını Harrison'a çevirdi: "*Senin* adını sonsuza dek öğrenemeyeceğim galiba, değil mi?"

Harrison bu ihmali aceleyle telafi ederek adını söyledi ve ekledi: "Ama ben James adını sevmiyorum, Jim'i yeğlerim."

"Öyleyse Jim olsun."

Kadın dükkâna bir göz gezdirdi, tezgâhın arkasına, öteki masalara baktı: "Matt masanıza geldi mi?"

"Evet. Ama bize servis yapmayı reddetti."

Omuzlarını silkerek "Onun hakkı bu," dedi kadın. "Herkesin reddetme hakkı var. Özgürlük bu işte, değil mi?"

"Biz ona isyan deriz," dedi Gleed.

"Çocukluk etme," diye payladı kadın. Ayağa kalktı; giderken, "Siz bekleyin," dedi, "ben gidip Seth'i göreyim."

Kadın söylenenleri duyamayacak kadar uzaklaşınca Gleed "Anlamıyorum," dedi. "Mezeci dükkânındaki o şişko herife bakılırsa, onların yöntemi, bize soğuk davranarak küs-

türüp kaçırmak. Ama bu kadın dostça davranıyor. O... O..." Durdu, uygun sözcüğü aradı; sonra da buldu: "O bir gayri-Gand."

"Öyle değil," diye itiraz etti Harrison. " 'Olmaz!' demek onların hakkı. O da bunu yapıyor."

"Sahi be! Bunu düşünmemiştim. Diledikleri gibi kullanabilir, keyfini çıkarabilirler."

"Tabii," dedi Harrison, sonra sesini alçaltti, "işte geliyor!"

Kadın yerine oturdu, saçını düzeltti ve "Seth bize şahsen servis yapacak," dedi.

"Bir başka hain," dedi Gleed gülümseyerek.

"Bir şartla," diye devam etti kadın. "Gitmeden önce siz ikiniz bekleyip konuşacaksınız onunla."

"Çok ucuzmuş," dedi Harrison. Sonra bir şey geldi aklına ve sordu: "Bu senin üçümüz için mec yüklendiğin anlamına mı geliyor?"

"Sadece kendim için bir tane."

"Nasıl olacak bu?"

"Seth'in kendine özgü fikirleri vardır. O da Antigandlar'dan ötekiler kadar hoşlanmıyor."

"Öyleyse?"

"Ama misyoner içgüdüsü var onda. Bütün Antigandlar'a hayaletmiş gibi davranılması fikrine tümüyle katılmıyor. Bunun sadece ikna edilemeyecek kadar inatçı ve aptal olanlara uygulanması gerektiğini düşünüyor."

Gleed'e gülümseyip içini ürpertti. "Seth, her zeki Antigand'ın potansiyel bir Gand olduğuna inanıyor."

"Gand nedir peki?" diye sordu Harrison.

"Bu dünyada yaşayan biri tabii."

"Yani bu ismi nereden bulmuş çıkarmışlar?"

"Gandhi'den," dedi kadın.

Harrison şaşkın şaşkın kaşlarını çattı: "O da neyin nesi?"

"Eski bir Dünyalı. Silahı icadeden adam."

"Adını hiç duymadım."

"Bu beni şaşırtmadı," dedi kadın.

"Öyle mi?" Hafif bir öfkeyle devam etti Harrison: "Ama şunu söylememe izin ver, biz Dünyalılar'ın bugün aldığımız eğitim de sizinki kadar..."

"Sakin ol Jim," dedi kadın ve ismini Jiiim şeklinde alabildiğince yumuşak, sakinleştirici bir tonla söyledi. "Benim bütün söylemek istediğim şu: Bire on bahse girerim, adı sizin tarih kitaplarınızdan çıkarılmıştır. Size istenmeyen fikirler aşılayabilirdi zira, anlıyor musun? Öğrenme şansı bulamadığın bir şeyi bilmen beklenemez elbette senden."

"Eğer Dünya tarihinin sansürlü olduğunu söylemek istiyorsan, buna inanmam."

"İnanmayı reddetmek senin hakkın. Özgürlük bu işte, değil mi?"

"Bir yere kadar. Bir insanın görevleri vardır. Bunları reddetme hakkına sahip değildir."

"Değil midir?"

Hafif kavisli kaşlarını hayal kırıklığına uğramış bir edayla kaldırdı: "Bu görevleri kim tayin ediyor; kendisi mi, başka biri mi?"

"Çoğu zaman, üstleri."

"Hiç kimse bir başkasından üstün değildir. Hiç kimsenin başkasının görevlerini tayin etmeye hakkı yoktur." Durdu, düşünceli düşünceli ona baktı. "Eğer Dünya'da böyle aptalca bir gücü kullanan biri varsa, bu yalnızca budalalar ona izin verdiği içindir. Onlar özgürlükten korkuyorlar. Kendilerine emredilmesini yeğliyorlar. Emir almak hoşlarına gidiyor. Ne adamlar!"

"Seni dinlemek zorunda değilim," diye itiraz ederek söze girdi Gleed; kayış gibi sert yüzü kızarmıştı. "Sevimli olduğun kadar münasebetsizsin de."

"Kendi düşüncelerinden mi korkuyorsun?" diye inatla direndi kadın iltifatına hiç aldırış etmeden.

Gleed'in yüzü daha da kızardı. "Asla! Ama ben..." Sesi kesildi. Zira Seth üç dolu tabak getirmiş, masaya koymuştu.

"Sonra görüşürüz," dedi Seth. Orta boylu, ince hatlıydı ve keskin, fıldır fıldır oynayan gözleri vardı; "Size söyleyeceklerim var."

Yemeğin bitmesinden az sonra Seth onlara katıldı. Bir iskemle aldı, yüzünde biriken nemi sildi, onlara baktı:

"Siz ikiniz işin ne kadarını biliyorsunuz?"

"Tartışacak kadar biliyorlar," diye söze girdi Elissa. "Görevlerle bozmuşlar kafayı; kim tayin ediyor, kim yerine getiriyor, filan."

"Haklıyız da," dedi Harrison. "Siz kendiniz de görevlerden kaçamazsınız."

"Yani?" diye sordu Seth.

"Bu dünya, değiş tokuş edilen mecburiyetlerden oluşan garip bir sisteme dayanıyor. Görevinin ne olduğunu bilmezse, bir insan bir mec'i nasıl yerine getirir?"

"Görevin bununla hiçbir ilgisi yok," dedi Seth. "Eğer iş bir görev sorunu haline getirilirse, herkes kendi görevini bilir. Bunu ona bir başkasının hatırlatması aşırı bir kendini bilmezliktir, birinin bir başkasına emir vermesi ise düşünülemez bile."

"Bazılarının rahat yaşamanın kolayını bulmuş olmaları gerek," diye söze girdi Gleed. "Görebildiğim kadarıyla onları durduracak bir şey de yok." Sözlerine devam etmeden önce kısa bir süre Seth'i inceledi: "Vicdansız bir vatandaşla nasıl başa çıkıyorsunuz?"

"Ondan kolay ne var?"

"Aylak Jack'in öyküsünü anlatsana onlara," diye önerdi Elissa.

"Bir çocuk masalı," diye açıkladı Seth. "Buradaki bütün çocuklar ezbere bilir onu. Klasik bir masaldır o, tıpkı... Tıp-

kı..." Yüzünü buruşturdu: "İlk gelenlerin getirdikleri Dünya masallarından bir harf bile kalmamış aklımda."

"Kırmızı Şapkalı Kız," diye yardım etti Harrison.

"Evet," dedi Seth minnetle kabul ederek. "Onun gibi bir şey işte." Dudaklarını yaladı ve başladı: "Bu Aylak Jack Dünya'dan bebekken geldi, bizim yeni dünyamızda büyüdü, bizim ekonomik sistemimizi inceledi ve kendisinin çok zeki olduğunu düşündü. Ve yaz-bozcu olmaya karar verdi."

"Yaz-bozcu nedir?" diye sordu Gleed.

"Mec alarak yaşayan ve onları yerine getirmek ya da kendisi mec yüklemek için hiçbir şey yapmayan kişi. Bulduğu her şeyi alan ama karşılığında hiçbir şey vermeyen kişi."

"Anladım. Onun gibi bir iki kişiye ben de bir zamanlar rastlamıştım."

"On altı yaşına kadar Jack böyle götürdü işi. Çocuktu, biliyorsun. Bütün çocuklar bir ölçüde yaz-bozculuğa eğilim duyarlar. Bunu biliriz, hoş da görürüz. On altı yaşından sonra başı derde girdi hemen."

"Nasıl?" diye merakla sordu Harrison. İlgisini gizleyemiyordu.

"Kasabada dolanıp kucak dolusu mec topladı. Sadece istemek suretiyle yiyecekler, giysiler aldı; alabileceği herşeyi aldı. Büyük bir kasaba değil burası. Bu gezegende büyük kasaba yok zaten. Hepsi de herkesin birbirini tanıyabileceği kadar küçük yerler. Ve de herkes bol bol gevezelik eder buralarda. Üç dört aya kalmadan bütün kasaba Jack'in müsecccel bir yaz-bozcu olduğunu öğrendi."

"Devam et," dedi Harrison gittikçe sabırsızlanarak.

"Sonunda deniz bitti," dedi Seth. "Jack nereye gitse insanlar ona 'Olmaz!' demeye başladılar. Özgürlük bu işte, değil mi? Yiyecek, giyecek, eğlence, arkadaş, hiçbir şey bulamaz oldu. Çok geçmeden korkunç acıktı. Bir gece birinin kilerine girdi, bir haftadır yiyebildiği ilk dört başı mamur yemeği yedi."

"Ne yaptılar?"

"Hiçbir şey. Hiçbir şey."

"Bu ona eni konu cesaret vermiştir, değil mi?"

"Nasıl verebilir?" diye sordu Seth ince bir gülümseyişle. "Ona hiçbir yararı olmadı. Ertesi gün karnı yeniden acıktı. Aynı numarayı tekrarlaması gerekti. Ve ertesi gün, bir sonraki gün. İnsanlar öfkelenmeye, kapılarını kilitlemeye mallarına göz kulak olmaya başladılar. Giderek daha da zorlaştı durum. Sonunda öylesine dayanılmaz bir hal aldı ki, kasabayı terkedip bir başka kasabayı denemek çok daha kolay oldu. Böylece Aylak Jack çekti gitti."

"Aynı şeyi tekrarlamak için," dedi Harrison.

"Aynı nedenlerden aynı sonuçlara ulaşmak için," diye karşılık verdi Seth. "Üçüncü, dördüncü, beşinci, yirminci kasabaya gitti. Kafasızlaşacak kadar inatçıydı."

"Sadece yer değiştirme pahasına her şeyi elde etmeye devam ediyordu," diye yorum yaptı Harrison.

"Hayır, etmiyordu. Dediğim gibi bizim kasabalar küçük birimlerdir. Ve insanlar sık sık birinden ötekine gider gelirler. İki numaralı kasabada Jack, bir numaralı kasabadan gelmiş biri tarafından görülmek, konuşulmak riskiyle karşı karşıyaydı. Giderek durum daha da kötüleşti. Yirmincide, daha önceki on dokuz kasabadan gelmiş geveze ziyaretçilerle karşılaşma ihtimalini göze almak zorundaydı." Seth öne doğru eğildi ve vurguladı: "Yirmi sekizinci kasabaya asla ayak basmadı."

"Basmadı mı?"

"Yirmi beş numarada iki hafta geçirdi, yirmi altıda sekiz gün, yirmi yedide bir gün. Bu hemen hemen sondu."

"Sonra ne yaptı?"

"Kırlara gitti, bitki kökleri ve yabani çilek yiyerek yaşamaya çalıştı. Sonra da ortadan kayboldu. Bir gün oradan geçenler bir ağaçta sallanır buldular onu. Bir deri bir kemik kalmış vücudu paçavralar içindeydi. Yalnızlık ve kendini ih-

mal öldürdü onu. İşte, yaz-bozcu Aylak Jack buydu. Yirmi yaşında bile yoktu öldüğünde."

"Biz," dedi Gleed, "Dünya'da insanları sırf tembel oldukları için asmayız."

"Biz de," dedi Seth. "Gidip kendilerini asmaları için serbest bırakırız onları." Ters ters baktı ve konuşmayı sürdürdü: "Ama bu sizi kaygılandırmasın. Ben ömrüm boyunca böylesine kötü bir sona sürüklenen kimseyi görmedim en azından; duymadım da. İnsanlar kendi mec'lerini herhangi bir görev duygusundan değil bir ekonomi sorunu olarak kabul edip karşılığını ödüyorlar. Hiç kimse kimseye emir vermez, kimse kimseyi oraya buraya kakıştırmaz. Ama bu gezegenin yaşam koşullarına uygun olarak konulmuş bir tür zorunluluk vardır. İnsanlar dürüst hareket ederler, ya da acı çekerler. Hiç kimse acı çekmekten zevk almaz, bir budala bile."

"Evet, sanırım haklısın," dedi Harrison, duyduklarını akıl terazisine vurarak.

"Yerden göğe kadar haklıyım," diye temin etti Seth. "Ama benim sizinle konuşmak istediğim daha önemli bir şey var: Hayattaki gerçek arzunuz, tutkunuz nedir?"

Gleed hiç tereddüt etmeden "Bir araçla uzay yollarında fink atmak," dedi.

"Benimki de," diye katıldı Harrison.

"Ben de bunu tahmin etmiştim. Seçiminiz bu olmasa uzay hizmetinde bulunmazdınız. Ama orada sonsuza dek kalamazsınız. Bütün iyi şeylerin bir sonu vardır. O zaman ne olacak?"

Harrison tedirgin tedirgin kıpırdadı: "Onu düşünmüyorum bile."

"Günün birinde düşünmeniz gerekecek," diye dikkatini çekti Seth. "Ne kadar vaktiniz var?"

"Dört buçuk Dünya yılı."

Seth'in bakışları Gleed'e döndü:

"Üç Dünya yılı."

"Pek uzun değil," diye yorumladı Seth. "Pek fazla vaktiniz kaldığını sanmıyordum zaten. Bu derinliğe inen bir uzay gemisinin mürettebatının çoğunlukla sürelerinin sonuna yaklaşan kıdemlilerden oluşması emin bir yoldur. Tecrübeli eller idaresi zor işler için seçilir. Geminiz yeniden Dünya'ya indiğinde mürettebatın pek çoğu yolun sonuna gelmiş olacaktır, öyle değil mi?"

"Benim için öyle," diye kabullendi Gleed, bu düşünceden pek de memnun olmadan.

"Zaman... Yaşın ilerledikçe daha çabuk geçer. Gene de görevden ayrıldığında nisbeten genç olacaksın." Belli belirsiz, alaycı bir gülümseyiş belirdi yüzünde: "Sanırım o zaman özel bir uzay aracın olacak ve keyfince uzayda dolaşmaya devam edeceksin."

"Olanaksız," dedi Gleed. "En zengin adamın edinebileceği şey bir Ay Sandalıdır. Samanyoluna Blieder hızıyla gitmeye alıştıktan sonra, bir gezegenle uydusu arasında gidip gelmek hiç de zevkli değil. En küçük uzay teknesi, en zenginlerin bile alım gücünün üstündedir. Sadece hükümetlerin gücü yetebilir."

" 'Hükümetler'den kastınız insan toplulukları mıdır?"

"Bir bakıma."

"Pekâlâ, öyleyse uzayda gezinme günleriniz sona erdiğinde ne yapacaksınız?"

"Ben bu Yelkenkulak gibi değilim," dedi Gleed başparmağıyla Harrison'ı işaret ederek. "Ben bir askerim, teknisyen değilim. Bu yüzden benim seçimim, kısır niteliklerim yüzünden sınırlıdır." Çenesini ovuşturdu. Dalgın görünüyordu: "Ben bir çiftlikte doğup büyüdüm. Çiftçilik hakkında epey şey biliyorum. Bu nedenle küçük bir çiftlik sahibi olup yerleşmek isterdim."

"Becerebileceğine inanıyor musun?" diye sordu Seth onu dikkatle süzerek.

"Falder ya da Hygeia'da yahut Norton'un Pembe Cenneti'nde veya bir başka gelişmemiş gezegende. Ama Dünya'da değil. Birikimlerim yetmez. Dünya'daki fiyatların yarısına bile erişemem."

"Yani yeterince mec istifleyemediğini mi söylemek istiyorsun?"

"Evet," dedi Gleed sıkıntılı bir edayla. "Bir metre boyunda bembeyaz sakalım olana kadar biriktirsem gene yetmez."

"Demek uzun süre sadakatle hizmet etmenin Dünya'daki ödülü bu: Yüreğindeki arzudan vazgeç, ya da defol git!"

"Kapa çeneni!"

"Olmaz!" dedi Seth. Daha çok eğilip yaklaştı ona:

"İki yüz bin Gand'ın bu dünyaya neden geldiğini sanıyorsun? Doukhobor'lar Hygeia'ya, Quaker'lar Centauri B'ye ve bütün ötekiler kendi seçtikleri yerlere? Zira Dünya'nın iyi vatandaşlığa verdiği ödül bu: işe koyul ya da defol git şeklindeki kesin emir. Biz de defolup gittik."

"Çok da iyi olmuş," diye söze girdi Elissa. "Tarih kitaplarımıza bakılırsa, Dünya korkunç şekilde kalabalıklaşmıştı. Biz çekip gittik ve rahatlattık."

"Bu konumuz dışında," diye azarladı onu Seth ve Gleed'le konuşmaya devam etti: "Bir çiftlik istiyorsun. Çok istemene rağmen Dünya'da sahip olamazsın. Dünya 'Hayır! Defol!' diyor. Bu yüzden bir başka yerde olması gerek."

Enine boyuna düşünmek için biraz durdu, sonra, "Burada olabilir," dedi, "istemen yeter!" Parmağını şaklattı: "İşte böyle!"

"Beni kandıramazsın," dedi Gleed, kandırılmaya teşne

bir yüz ifadesiyle. "Nerede bu bolluk?"

"Bu gezegende her toprak parçası, onu elinde tutana ve kullanana aittir. Kullanmayı sürdürdüğü sürece hiç kimse onun hakkını tartışamaz. Bütün yapacağın, çevreyi araştırıp kullanılmayan uygun bir toprak bulmak ve onu kullanmaya başlamak. Böyle topraklar da pek çoktur. Kullanmaya başladığın andan itibaren orası senindir. Onu kullanmaktan vazgeçip gittiğin andan itibaren de orası almak isteyen herhangi bir kimsenin olur."

Gleed duyduklarına inanamaz bir haldeydi: "Ey yağan göktaşları!"

"Dahası, eğer çevrene yeterince uzun bir süre bakıp araştırırsan ve gerçekten şanslıysan," diye devam etti Seth, "ölüm, hastalık, başka bir yere gitme isteği ya da başka erdemli nedenler yüzünden terkedilmiş bir çiftliği ilk isteyen kişi de olabilirsin. Bu durumda, çiftlik evi, süt sağım barakası, ahırları ve diğer donanımlarıyla önceden kısmen hazırlanmış bir toprağa sahip olabilirsin. Ve o toprak senin, her şeyiyle senin olur."

"Önceki sahiplerine borcum ne olacak?" diye sordu Gleed.

"Hiçbir şey. Bir mec bile olmayacak. Neden borçlu olasın ki? Eğer ölüp gömülmediyse, aynı derecede bedava başka bir şey için orayı bırakıp gitmiştir zaten. Hem gelirken, hem giderken iki yanlı yarar sağlayamaz."

"Bana anlamsız geliyor. Bir yerde bir engel vardır. Bir yerde dünya kadar nakit para dökmem, ya da bir sürü mec yüklenmem gerekecek."

"Elbette. Bir çiftlik kuruyorsun. Yerli halktan birtakım insanlar bir ev yapmana yardım edecek. Sana ağır mec'ler bindirecekler. Marangoz, önümüzdeki iki yıl boyunca ailesi için çiftliğin ürününden isteyecek. Sen de vereceksin, böylece o mec'ini yerine getirmiş olacaksın. Ona fazladan iki yıl daha vermeye devam edecek, bu suretle de *ona* mec yükle-

miş olacaksın. Çitlerin onarılmasını ilk kez istediğinde, ya da başka gerekli bir işin yapılması gerektiğinde gelip bunları yaparak ona yüklediğin o mec'leri yerine getirmiş, ödemiş olacak. Bu suretle sana ham madde, tohum ve makine sağlayan, ya da senin getir götür işlerini yapanlar da dahil bütün herkesle bu minval üzre ilişkilerini sürdüreceksin."

"Hepsi de süt ve patates istemeyecekler ya," dedi Gleed.

"Patatesten neyi kastettiğini anlamadım. Hiç duymadım öyle bir şey."

"İstediği bütün çiftlik ürününü başka bir yerden sağlayan biriyle nasıl ödeşeceğim?"

"Kolay," dedi Seth. "Bir tenekeci sana çeşitli yayıklar yapacaktır. O yiyecek istemez. O tüm gereksinimini başka bir kaynaktan sağlıyordur. Karısı ve üç kızı çok şişmandırlar ve rejimdedirler. Senin çiftliğinden gelecek bir sepetin düşüncesi bile onları dehşete düşürür."

"Ee?"

"Ama bu tenekecinin terzisi ya da ayakkabı tamircisinin ona yüklediği ve onun yerine getirme şansı bulamadığı mec'leri vardır. Bu yüzden onları sana gönderir. İmkânın olur olmaz, terziye ya da ayakkabı tamircisine mec'lerin yerine getirilmesi için gereksinim duydukları şeyleri verirsin. Böylece tenekecinin mec'leri de seninkilerle birlikte ödenir gider." Her zamanki yarım gülümseyişiyle gülümsedi ve ekledi: "Ve herkes mutlu olur."

Gleed kaşlarını çatarak derin derin düşündü. "Beni baştan çıkarıyorsun. Bunu yapmaman gerekir. Bir uzay adamını sadakatinden vazgeçirmeye çalışmak ağır cezalık bir suçtur. İsyana teşviktir. Dünya isyana karşı çok sert davranır."

"Çok umurumda," dedi Seth hor gören bir edayla burnunu çekip. "Burada Gand hukuku geçerlidir."

"Bütün yapacağın," dedi Elissa tatlı bir kandırıcılıkla,

"kendi kendine gemiye geri dönmen gerektiğini, bunun görevin olduğunu, ne geminin, ne de Dünya'nın sensiz yapabileceğini söylemek."

Bir saç buklesini geriye attı: "Sonra da özgür bir birey ol ve 'Olmaz!' de."

"Diri diri derimi yüzerler benim. Bidworthy de bu işleme bizzat nezaret eder."

"Sanmıyorum," dedi Seth. "Bu Bidworthy –ki, onun neşeli bir adamdan başka bir şey olduğunu düşünemiyorum– seninle ve mürettebatının kalan kısmıyla aynı kavşakta duruyor. Önündeki yol ikiye ayrılıyor. Ya birine, ya da ötekine gidecek, bir üçüncü seçenek yok. Er ya da geç sıla hasretiyle yanıp tutuşacak, dudaklarını yiyerek geri dönecek ya da bir kamyonla dolaşıp senin sütünü dağıtacak. Zira yüreğinin ta derininde olan, hep yapmak istediği şey de bu işte."

"Onu benim kadar tanımazsın," diye homurdandı Gleed. "Bir pire için yorgan yakar o."

"Garip," dedi Harrison. "Bugüne kadar, ben de senin için aynı şeyi düşünüyordum."

"Görev başında değilim," dedi Gleed, sanki bu her şeyi açıklarmış gibi. "Gevşeyip rahatlayabilir, benliğimin iş saatleri dışında avarelik etmesine izin verebilirim." Ayağa kalktı, çenesini dikleştirdi. "Ama göreve geri dönüyorum. Hemen şimdi!"

"Yarın gün batımına dek görev başı yapmak zorunda değilsin," diye karşı çıktı Harrison.

"Belki değilim. Ama gene de dönüyorum."

Elissa ağzını açtı. Seth'in dirseğiyle dürtmesi üzerine kapadı. Öylece suskun oturdu. Gleed'in kararlı bir tavırla çıkıp gitmesini seyrettiler.

"İyiye işaret," yorumunu yaptı Seth, garip bir biçimde kendinden emin. "En zayıf yerine bir darbe yedi."

Hafifçe kıkırdadı, Harrison'a döndü: "*Senin* en derin arzun nedir?"

"Yemek için teşekkürler. Güzel bir yemekti; buna ihtiyacım varmış." Harrison ayağa kalktı, belirgin bir biçimde sıkıntılıydı. Kapıya döndü. "Gidip yetişeyim ona. Eğer gemiye geri dönüyorsa, sanırım benim de dönmem gerekir."

Seth tekrar Elissa'yı dirseğiyle dürttü. Harrison dışarı çıkıp kapıyı arkasından dikkatle kapatırken hiçbir şey demediler.

"Koyunlar," dedi Elissa, sebepsiz bir düş kırıklığıyla. "Biri gitti mi öteki de peşinden gidiyor. Tıpkı koyunlar gibi."

"Öyle değil," dedi Seth. "Onlar aynı düşüncedeler, aynı heyecanlarla hareket eden insanlar, tıpkı koyunlukla hiç ilgisi olmayan bizim atalarımız gibi."

İskemlenin üstünde döndü ve Matt'e işaret ederek "Bize iki şimak getir," dedi. Sonra Elissa'ya, "Bence bu gemi buralarda çok uzun süre kalamayacak," dedi.

Savaş gemisinin hoparlöründen emredici bir ses yükseldi: "Fanshaw, Folsom, Garson, Gleed, Gregory, Haines, Harrison..." Ve alfabenin kalan harfleri sırayla devam etti.

Adamlar birer ikişer geçitler, köprüler, koridorlar boyunca baş taraftaki harita odasına aktılar. Odanın önünde minik kümeler halinde toplanıp alçak sesle konuşarak, koridor boyunca acayip konuşma kırıntılarının yankılanmasına yol açtılar.

"Bize 'Skib!'den başka bir şey söylemiyorlar. Bir süre sonra bıkıp usanıyorsun."

"Bizim yaptığımız gibi dağılarak dolaşmalıydınız. Dış mahallelerdeki o gösteri yerinde, bir Dünyalı'nın neye benzediğini bilmiyorlardı. Ben hemen girdim içeri ve oturdum."

"Meakin'i duydunuz mu? Akan bir çatıyı onardı, karşılığında bir şişe duble dit'i yeğledi ve sünger gibi hepsini içti

bitirdi. Onu bulduğumuzda pestil gibi yatıyordu. Taşıyıp getirmek zorunda kaldık."

"Bazı herifler çok şanslı oluyor. Bizse nereye gittiysek sepetlendik. İnsan çok bozuluyor doğrusu."

"Dediğim gibi ayrılmalıydınız."

"Çocukların bir yarısı hâlâ bir yerlerde yatıyor olmalılar. Henüz dönmediler."

"Grayder çıldıracak. Zamanında haberi olsaydı sabahki ikinci grubu göndermezdi."

Arada bir İkinci Kaptan Morgan başını harita odasının kapısından çıkarıyor ve hoparlörden bir adı çağırıyordu. Çoğu zaman cevap çıkmıyordu.

"Harrison!" diye bağırdı.

Yüzünde şaşkın bir ifadeyle içeri girdi Harrison. Kaptan Grayder oradaydı. Bir masaya oturmuş önündeki listeyi inceliyordu huysuz huysuz. Albay Shelton dimdik ve kaskatı duruyordu yanında. Onun biraz arkasında da Binbaşı Hame duruyordu. Her ikisinin yüzünde de, muslukçu damlayan yeri ararken yükselen pis kokuya katlananların sıkıntılı ifadesi vardı.

Ekselansları masanın önünde ağır adımlarla ileri geri yürüyor, boynunu kısmış homurdanıyordu:

"Sadece beş gün oldu ama bozulma başladı bile."

Harrison içeri girdiğinde döndü ve ateş püskürdü: "Demek sizsiniz bayım, izinden ne zaman döndünüz?"

"Bitiminden bir akşam önce efendim."

"Demek vaktinden önce, öyle mi? İlginç doğrusu. Lastiğiniz filan mı patladı?"

"Hayır efendim. Bisikletimi götürmedim."

"İyi bari," diye onayladı Büyükelçi. "Eğer götürseydin şimdi bin mil uzakta, çabalayıp duruyor olurdun."

"Neden efendim?"

"Neden? Neden diye soruyor bana! Benim kesinlikle bilmek istediğim de bu işte: Neden?" Biraz köpürdükten sonra

sordu: "Kasabaya tek başına mı gittin, yoksa biriyle birlikte mi?"

"Çavuş Gleed'le gittim efendim."

"Çağırın onu," diye emretti Büyükelçi Morgan'a bakıp.

Morgan itaatkâr bir biçimde kapıyı açıp seslendi:

"Gleed! Gleed!"

Hiç cevap yoktu.

Tekrar denedi ama boşuna. Tekrar hoparlöre başvurdular. Çavuş Gleed orada hazır bulunanlar arasında olmayı reddetmişti.

"Döndüğü deftere kaydedilmiş mi?"

Grayder listesini kontrol etti.

"Erken gelmiş. Vaktinden yirmi dört saat önce. Belki de bu sabahki ikinci izinli grubuyla gizlice savuşmuş, deftere kaydetmemiştir. Bu çifte suçtur."

"Eğer gemide değilse dışarıdadır. Suç ya da değil."

"Evet ekselansları."

Kaptan Grayder'de biraz bezginlik görülüyordu.

"GLEED!" diye avaz avaz bağırdı Morgan kapının önünde.

Bir an sonra da başını içeri soktu ve "Ekselansları," dedi, "adamlardan biri Çavuş Gleed'in gemide olmadığını, zira kısa bir süre önce onu kasabada gördüğünü söylüyor."

"İçeri gönder onu!" Büyükelçi Harrison'a sabırsız bir el hareketi yaptı: "Olduğun yerde kal ve şu şaşkın kulaklarını sallama. Seninle işimiz bitmedi daha."

Uzun boylu, sıska bir teknisyen içeri girdi, etrafa bir göz gezdirdi, omuzu kalabalıklar yüzünden biraz ürkmüştü.

"Çavuş Gleed hakkında ne biliyorsun?" diye sordu Büyükelçi.

Öteki dudaklarını yaladı, kaybolan adamdan söz ettiği için üzülmüşe benziyordu. "Şöyle. Haşmetmeap..."

"Bana efendim, de!"

"Evet efendim."

Daha bir sinirli, tedirgin baktı çevresine:

"Ben bu sabah erkenden ikinci partiyle dışarı çıktım. Midem yaramazlık yaptığı için iki saat önce geri döndüm. Yolda Çavuş Gleed'i gördüm, konuştum."

"Nerede? Ne zaman?"

"Kasabada efendim. O büyük uzun yol arabalarından birinde oturuyordu. Biraz acayip geldi bana."

"Sadede gel adam! Ne dedi sana, eğer bir şey söylediyse tabii?"

"Pek fazla değil efendim. Bir şey yüzünden pek neşeli görünüyordu. Yüz dönüm tarlayla uğraşmak zorunda olan bir genç duldan söz etti. Birisi ondan söz etmiş, o da bir gidip bakayım demiş."

Tereddüt etti, iki adım geri gitti, ekledi: "Dedi ki, ya onu zincire vurulmuş olarak görürmüşüm, ya da hiç göremezmişim."

"*Sizin* adamlarınızdan biri," dedi Büyükelçi Albay Shelton'a. "Bir asker, sözde sıkı disiplinli. Uzun süre hizmeti olan, üç şeridi ve kaybedecek bir emekliliği olan biri." Dikkati yeniden haberi verene döndü: "Tam nereye gittiğini söyledi mi?"

"Hayır efendim. Sordum ama sırıttı ve sadece 'Skib!' dedi. Ben de gemiye döndüm."

"Pekâlâ. Gidebilirsin."

Ekselansları onun gidişini seyretti, sonra da Harrison'a: "Sen de birinci grupta mıydın?" diye sordu.

"Evet efendim."

"Bak sana bir şey söyleyeyim bayım. Dört yüz yirmi kişi gitti, sadece iki yüzü döndü. Bunlardan kırkı sarhoşluğun farklı aşamalarındaydı. On tanesi kodeste sürekli koro halinde 'Olmaz!' diye avaz avaz bağırıyor. Ayılıncaya kadar bağıracaklarından hiç kuşku yok."

Sanki bunun sorumlusu bizzat o muhteremmiş gibi Harrison'ı dikkatle süzdü ve devam etti: "Bunda mantık dışı bir şey var. Sarhoşları anlayabilirim. Karaya ayak bastıkları ilk gün kendilerini dağıtan birkaç kişi her zaman olur. Ama geri dönmek tenezzülünde bulunan iki yüz kişiden yarısı tıpkı senin gibi vaktinden önce döndü. Gerekçeleri aynıydı: Kasaba dostça davranmamıştı, onlara hayaletmişler gibi muamele etmiş, bezdirmişti."

Harrison hiç yorum yapmadı.

"Bu yüzden birbirine taban tabana zıt iki tepkiyle karşı karşıyayız," diye yakındı Büyükelçi. "Bir grup adam kasabanın iğrenç derecede bayağı olduğunu, bu nedenle gemiye geri dönmeyi yeğlediklerini söylüyorlar. Diğer bir grupsa son derece misafirperverlik gördüklerini söylüyorlar ve ya duble dit dedikleri bir şeyle tıka basa dolduruyorlar karınlarını, ya da ayık kalıyor ve görevlerini terkediyorlar. Bir açıklama istiyorum. Bir yerlerde bunun bir açıklaması olmalı. Sen bu kasabaya iki kez gittin. Bize ne söyleyebilirsin?"

Harrison dikkatlice cevap verdi: "Her şey bir Dünyalı olarak damgalanıp damgalanmadığınıza bağlı. Aynı zamanda bu, karşılaştığınız Gandlar'ın sizi kandırmak isteyenlerden mi, yoksa başından savmak isteyenlerden mi olduğuna da bağlı." Bir an düşündü, sonra bitirdi sözlerini: "Üniformalar da ele veriyor insanı."

"Yani üniformaya karşı aşırı duyarlılar mı demek istiyorsun?"

"Aşağı yukarı, efendim."

"Nedeni hakkında bir fikrin var mı?"

"Emin değilim, efendim. Henüz onlar hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. Sadece bir tahmin. Sanıyorum üniformaları atalarının kaçtığı Dünya'daki rejimle özdeşleştirmeleri öğretilmiş onlara."

"Hiçbir şeyden kaçmadılar," diye alay etti Büyükelçi. "Dünyalılar'ın icatlarının nimetlerini, tekniklerini ve imalat

becerilerini gaspettiler ve daha rahat hareket edebilecekleri başka yerlere gittiler." Harrison'a ters ters baktı: "Onların hiçbiri üniforma giymiyor mu?"

"Üniforma diyebileceğim bir şey görmedim. Bireyselliklerini göstermek için at kuyruğundan, pembe çizmelere varıncaya dek hoşlarına giden her şeyi giymekten zevk alıyormuş gibi görünüyorlar. Aynılıktan gerçekten nefret ediyorlar. Bunun itaate zorlayıcı, alçaltıcı olduğunu düşünüyorlar."

"Onlara Gandlar diyorsun. Bu adı nereden bulup çıkarmışlar?"

Harrison anlattı. Bunu yaparken Elissa'nın bu açıklamayı yapışını düşündü. Hayalinde onu görebiliyordu şimdi. Ve Seth'in dükkânını, masaları, tezgâhın ardından yükselen buharı ve arka taraftan gelen ağız sulandırıcı kokuları. Şimdi o sahneyi hayal ettiğinde, geminin hiçbir zaman sahip olmadığı, anlaşılması zor ama elzem bir şey somutlaşarak ortaya çıkıyordu.

"Ve bu kimse," diye bitirdi cümlesini, "Silah adını verdikleri şeyi icat etmiş."

"Hımm! Ve onun Dünyalı olduğunu iddia ediyorlar? Neye benziyor? Bir resmini ya da heykelini gördün mü?"

"Heykel dikmiyorlar efendim. Hiç kimsenin bir başkasından üstün olmadığını söylüyorlar."

"Laf!" dedi Büyükelçi tokat atar gibi bir edayla ve içgüdüsel bir biçimde bu görüşü reddederek. "Bu harika silahın tarihin hangi döneminde kullanıldığını sormak aklına geldi mi?"

"Hayır efendim," diye itiraf etti Harrison. "Önemli olacağını düşünmedim."

"Düşünemezdin. Bazılarınız, uykusunda gezen bir Callistrian kaplumbağasını bile yakalayamayacak kadar geri zekâlı. Uzay adamı olarak yeteneklerini eleştirmiyorum ama haber toplama görevlisi olarak bir hiçsin."

"Özür dilerim efendim," dedi Harrison.

Özür dilemek mi? Pis herif! dedi zihninin derinliklerinde bir ses. *O sadece, debelense bile bir mec'i yerine getiremeyecek azametli bir şişko. Senden daha iyi değil. Hygeia'da caka satan çıplak oğlanlar şiş göbeği yüzünden senin kadar iyi olmadığını bile iddia edebilirler. Gene de sen onun şiş göbeğine bakmaya ve "Efendim", "Özür dilerim" demeye devam ediyorsun. Senin bisikletine binmeye kalksa on metre gitmeden düşer. Git suratına tükür ve "Olmaz!" de. Korkmuyorsun, öyle değil mi?*

Yüksek sesle ve kesin bir tavırla "*Hayır!*" dedi Harrison.

Kaptan Grayder ona baktı ve, "Soru daha sorulmadan cevap vermeye başladıysan bir doktora görünmende yarar var. Yoksa gemide telepati yeteneğine sahip biri mi var?" diye sordu.

"Düşünüyordum," diye açıklamada bulundu Harrison.

"Bunu onaylıyorum," dedi Ekselansları. Duvardaki raftan iki kalın cilt aldı, hızlı hızlı sayfalarını çevirmeye başladı. "Fırsat buldukça bol bol düşün, bir alışkanlık halini alacaktır bu. Zamanla giderek daha kolay olacaktır. Hatta bir gün bunu zahmetsizce yapar hale bile gelebilirsin."

Kitapları yerine koydu, başka iki tane çekti aldı ve dirseğinin dibinde duran Binbaşı Hame'e dönüp "Askeri bir müzede payandayla duran bir kalıntı gibi camlaşmış gözlerle durma orada," dedi. "Bu dağ gibi bilgiyle başedebilmem için bana yardım et. Gandhi'yi istiyorum. Üç yüz ila bin Dünya yılı arasında bir yerlerde."

Hame canlandı, kitapları uzatmaya başladı. Albay Shelton da öyle yaptı. Kaptan Grayder masasında oturdu ve kaybettiği mürettebatının ardından yas tutmaya devam etti.

"Hah, işte burada! Dört-yetmiş yıl önce."

Ekselansları basılı satırlarda gezdirdi tombul parmağını.

"Gandhi, bazen Bapu veya Baba olarak da geçer; Hindistan vatandaşı. Siyasetçi-filozof. Sivil itaatsizlik adı verilen masum bir yöntemle otoriteye karşı çıktı. Son kalıntılar Büyük Patlama'yla ortadan kalktı, ama temas kurulamayan bazı gezegenlerde hâlâ devam ediyor olabilir."

Grayder kuru bir sesle yorum yaptı: "Belli ki ediyor."

"Sivil itaatsizlik," diye tekrarladı Büyükelçi gözlerini devirerek. Karman çorman olmuş bir şeyi incelemeye çalışan birinin havası içindeydi. "Toplumsal bir örgütlenmenin temeli bu olamaz. Yürümez ki."

"Yürüyor," diye iddia etti Harrison, "efendim" demeyi unutarak.

"Beni yalanlıyor musunuz bayım?"

"Bir gerçeği ortaya koyuyorum."

"Ekselansları," diye başladı Grayder, "bence..."

"Bunu bana bırak." Yüzü kızaran Büyükelçi elini sallayarak onu susturdu. Öfkeli bakışları Harrison'a dikili kaldı. "Sosyo-ekonomik sorunlar konusunda bir uzman olmaktan çok uzaksın. Bunu kafana bir iyice yerleştir bayım. Senin çapında kim olsa yüzeysel görünüşe aldanabilir."

"Yürüyor," diye ısrar etti Harrison.

Bu inadının nereden geldiğine kendisi de şaşıyordu.

"Senin saçma bisikletin de yürüyor. Bir bisiklet zekâsı var sende."

Birden Harrison'ın içinde bir şey çatırdadı ve kendi sesine benzeyen bir ses "Yok canım!" dedi. Bu olağanüstü olaydan çok şaşıran Harrison kulaklarını oynattı.

"Bu neydi bayım?"

Artık okun yaydan çıktığını düşünerek "Yok canım!" diye tekrarladı.

Kıpkırmızı olan Büyükelçi'den önce davranan Kaptan Grayder ayağa kalktı ve yetkisini kullandı: "Başka izin listelerine –eğer varsa– bakılmaksızın yeni bir emre kadar gemide hapissin. Şimdi defol!"

Dışarı çıktı. Kafası fırıl fırıl dönüyordu ama ruhu garip bir biçimde hoşnuttu halinden. Dışarıda İkinci Kaptan Morgan öfkeyle baktı yüzüne.

"Senin gibi adamlar orada öyle bir hafta çöreklenip kalırlarsa benim bu isim listesini tamamlamam ne kadar sürer sanıyorsun?" Öfkeyle homurdandı, ellerini ağzının çevresinde boru gibi yapıp seslendi:

"Ümit! Ümit!"

Hiç cevap çıkmadı.

"Ümit yok," dedi şakacı biri.

"Bu garip işte," diye dudak büktü Morgan. "Bakın nasıl tepeden tırnağa tir tir titriyorum." Tekrar ellerini ağzında boru gibi yaptı ve sonraki ismi seslendi:

"Hyland! Hyland!"

Cevap yoktu.

Uzun, yorucu, sıkıcı dört gün daha geçti. Savaş gemisi, açtığı ve hâlâ içinde durduğu çukurda toplam dokuz gün geçirmiş oldu böylece.

Gemide sorun vardı. Sürekli ertelenen üçüncü ve dördüncü izin grubundakiler sabırsız ve sinirliydiler.

"Morgan bu sabah ona üçüncü isim listesini tekrar götürdü. Sonuç aynı. Grayder bu dünyanın düşmanca olarak nitelenemeyeceğini ve serbestçe hareket etme hakkına sahip olduğumuzu kabul etti."

"Neden şu kahrolası kitaba uymuyor? Uzay Komisyonu, onu gözardı ettiği için asabilir kendisini."

"Aynı mazeret. İzinleri kaldırmadığını, sadece ertelediğini söylüyor. Şeytanca bir bahane, değil mi? Kaybolan adamlar geri gelir gelmez izinleri derhal işleme koyacağını söylüyor."

"Hiçbir zaman olmayabilir bu. Allahın cezası, benim zamanımı gaspetmek için onları bahane olarak kullanıyor."

Güçlü ve meşru bir şikâyetti bu. Ne kadar geniş olursa olsun, sürekli titreyen bir şişede haftalar, aylar, yıllarca kapalı kalmak, nisbeten kısa bir süre için bile olsa, sonunda salıverilmeyi gerektirir. İnsanların temiz havaya, iyi toprağa, geniş, net çizgilerle belirlenmiş ufka, ismi-cismi belli yiyeceğe, dişiliğe, yeni yüzlere gereksinimi vardır.

"Tam çevreyi gezip tozmanın, keyfetmenin yolunu yöntemini öğrendiğimiz zaman vatana dönmek üzere gemiyi yola çıkaracaktır. İşin sırrı, sivil giysiler giyip Gandlar gibi davranmakta. Birinci izin grubundaki çocuklar bile tekrar denemeye hazırlar."

"Grayder bunu göze alamaz. Zaten çok adam kaybetti. Bir grubun daha izne çıkması mevcudu yarıya indirir ve gemiyi kaldırıp geri götürecek sayıda mürettebat bile bulamaz. Bu hoşuna gider mi?"

"Yas da tutmam."

"Bürokratları eğitebilir. Zamanında o adamlar da bazı dürüst işler yapmışlardır belki."

"Üç yıl ister. Seni eğitmek o kadar sürmüştü, değil mi?"

Harrison elinde küçük bir zarfla geldi. İçlerinden üçü onu görür görmez söylenmeye başladı:

"Haşmetmeaplarına çemkirip, tıpkı bizim gibi gemide kapalı kalma cezasına çarptırılana bakın!"

"Benim hoşuma giden de bu işte," dedi Harrison. "Bir nedenle kapatılmak, sebepsiz yere kapatılmaktan daha iyidir."

"Çok uzun sürmeyecek, göreceksin! Sonsuza dek sızlanıp duracak değiliz burada. Çok yakın zamanda bir şeyler yapacağız."

"Ne gibi?"

"Bir şeyler düşünüyoruz," diye karşılık verdi öteki, bu kadar çabuk üstüne varılmasından hoşnutsuz. Zarfı farketti. "Nedir o elindeki? Günlük posta mı?"

"Tam üstüne bastın," dedi Harrison.

"İşine bak. Meraki değilimdir ben. Başın daha çok derde girdi sandım. Siz mühendisler genellikle bu kâğıt zımbırtılarını önce alırsınız."

"Mektup bu yahu," dedi Harrison.

"Hadi canım, evrenin bu köşesinde hiç kimse mektup almaz."

"Ben alırım."

"Nasıl aldın?"

"Bir saat önce kasabadan Worrall getirdi. Benim arkadaşım ona yemek yedirmiş, yüklendiği mec'i yerine getirmek için de mektubu ulaştırmasını istemişler ondan." İri kulağını çekti: "Nüfuz; sizin ihtiyacınız olan şey bu işte!"

Bir tanesi sıkıntılı bir yüzle sordu:

"Worrall'ın gemiden uzakta ne işi varmış? Ayrıcalığı mı var onun?"

"Bir bakıma. Evli, üç çocuklu."

"Ee n'olmuş yani?"

"Büyükelçi, bazı kimselere ötekilerden daha fazla güvenilebileceği görüşünde. Kaybedecek çok şeyleri olduğundan ortadan kaybolma olasılıkları az. Bu yüzden birkaç kişi seçildi ve kaybolan adamlar hakkında bilgi toplamak üzere kasabaya gönderildi."

"Bir şey bulabilmişler mi bari?"

"Çok değil. Worrall boşa zaman harcamak diyor. Şurada burada adamlarımızdan birkaçına rastlamış, onları geri dönmeye ikna etmeye çalışmış ama hepsi de 'Olmaz!' demişler. Bütün Gandlar 'Skib!' diyorlar. İşte bu kadar."

"Bunda bir şey olmalı," dedi içlerinden bir tanesi düşünceli düşünceli. "Gidip kendim görmek isterdim."

"Grayder'in de korktuğu bu işte."

"Eğer kısa sürede makul davranır hale gelmezse sayemizde kaygılanacak çok şey bulacak. Sabrımız tükenmek üzere."

"Asice laflar bunlar," diye kınadı Harrison, başını sallayıp; üzgün görünüyordu. "Beni şaşırtıyorsun."

Koridor boyunca yürüdü, kabinine geldi. Zarfa bir göz attı. İçindeki yazı bir kadına ait olabilirdi. Öyle olmasını ümit etti. Zarfı yırtıp açtı ve baktı. Umduğu gibi değildi.

Gleed'in imzasını taşıyan tezkerede şunlar yazılıydı: "Nerede olduğum, ne yaptığım önemli değil. Bu mektup yanlış ellere geçebilir. Sana bütün söyleyeceğim, daha fazla bilgi edinmek için uygun bir süre beklemen kaydıyla harika bir şey ayarlayacağımdır. Ötesi *sana* bağlı."

"Haa?" Harrison ranzasında geriye doğru yaslandı, mektubu ışığa daha yakın tuttu:

"Boş bir dükkânı işleten ufak tefek şişko bir adam buldum. Orada öylece oturup bekliyor. Sonra, işgal etmek suretiyle oraya sahip olduğunu öğrendim. İki toplu makaralar –şu pervaneli bisikletlerden– yapan bir fabrika adına işletiyor orasını. Onlar dükkânı yerel satış ve servis istasyonu olarak işletecek birini istiyorlar. Küçük şişko adama, randevu için dört başvuru olmuş ama hiçbiri mühendislik becerisine sahip değil. Sonunda burayı alacak kimse, kasabaya işlevsel bir mec –her ne demekse– yükleyecek. Neyse, istediğin takdirde burası senin. Aptallık etme. Su harika, atla gitsin."

"Ey yağan göktaşları!" dedi Harrison. Gözleri mektubun alt kısmına ilişti.

"Not: Seth sana adresi verecek. Notun Notu: Bu kasaba senin esmerin memleketi ve o da buraya dönmeyi düşünüyor. Kızkardeşinin yanında yaşamak istiyor; ben de. Bu kızkardeş bir lokum."

Tedirgin tedirgin kımıldadı, ikinci kez baştan aşağı okudu mektubu. Kalktı, küçük kamarasını adımladı. İmparatorluk sınırları içinde bin iki yüz adet meskûn dünya vardı. Onların onda birini görmüştü. Hiçbir uzay adamı hepsini görecek kadar uzun yaşayamazdı. Hizmet, evren grupları

arasında paylaştırılmıştı, her biri kendi mıntıkasıyla ilgilenirdi.

Çoğu abartılı bir sürü söylenti bir yana bırakılırsa, diğer mıntıkalarda hangi cennetler ya da yalancı cennetler bulunduğunu bilmiyordu. Her halükârda, bir başkasının önerisine dayanarak toprağa yerleşik bir yaşam için yabancı bir dünyayı seçmek, körü körüne bir kumar olurdu. Herkesin düşünceleri ya da zevkleri aynı değildi. Birine zehir olan, bir başkasına panzehirdi.

Emeklilik için –yeni ve canlı bir hayata başlamanın tatsız adı– seçenekler şunlardı: Ya hayatın son derece pahalı olduğu Dünya, ya da o sektörde daha iyi bir başka gezegen. Epsilon grubundaki on dört gezegen mesela; tabii eğer yerçekimine dayanabilir ve yorgun bir fil gibi sürüklenmeyi göze alabilirseniz. Norton'ın Pembe Cenneti de olabilir, tabii huzur içinde yaşamak için Septimus Norton'ın kendini Raca sanmasına boyun eğip büyüklük hevesine tahammül edebilirseniz.

Samanyolu'nun üst sınırında sarışın Amazonlar tarafından yönetilen bir anaerkil topluluk vardı; bir büyücüler dünyası; bir Bağnaz Hıristiyanlar gezegeni; insan efendilerin yönetiminde yarı-bilinçli sebzelerin kendi kendilerini yetiştirdiği bir küre. Hepsi de kırk ışık yılı uzaklıktaydı ama Blieder hızıyla kolayca ulaşılabilirdi.

Kişisel deneyimleriyle bildikleri yüzden fazlaydı ve bu, mevcudun sadece onda biriydi. Hepsi de hayat ve hayatın özü olan arkadaşlık sunuyorlardı. Ama bu Gand dünyası, ötekilerde eksik olan bir şeye sahipti: Bu an burada olma özelliğine. Kararlarına temel alacağı bilgileri sağladığı mevcut çevrenin bir parçasıydı o. Ötekiler değildi. Orada olmamaları, uzaklarda olmaları yüzünden etkilerini yitiriyorlardı.

Kimseye görünmeden Blieder kabinindeki dolaplara gitti, bisikletini temizleyip yağlamak için bir saat harcadı. Geri

döndüğünde alacakaranlık çöküyordu. Cebinden ince bir levha çıkardı, duvara astı. Ranzasına yattı ve onu seyre daldı.

Ö - O.

Hoparlörden bir çıt sesi duyuldu, spiker boğazını temizledi ve seslendi: "Bütün personel yarın sabah sekizde genel talimat için hazır olsun!"

"Olmaz!" dedi Harrison. Gözlerini kapadı.

Sabah saat yediyi yirmi geçiyordu ama kimse bunun erken olduğunu düşünmüyordu. Uzayda dolaşanlar arasında erken-geç duygusu pek gelişmemiştir. Bu duyguyu tekrar kazanabilmeleri için, bir ay karada yaşamaları, güneşin doğuşunu ve batışını izlemeleri gerektir.

Harita odası boştu ama kontrol kabininde büyük bir faaliyet vardı. Grayder, Shelton, Hame, kılavuzlar Adamson, Werth ve Yates, ve elbette Ekselansları da oradaydı.

Gemicilerin üzerinde uzun uzun çalıştıkları yıldız haritasına kaşlarını çatarak bakan Ekselansları, "Bugünün geleceğini hiç aklıma getirmemiştim," diye homurdandı. "İki hafta bile olmadan yenilgiyi kabullenip gidiyoruz."

"Size saygım sonsuz Ekselansları, ama bana öyle gelmiyor," dedi Kaptan Grayder. "Kişi ancak düşmanları tarafından yenilgiye uğratılır. Bu insanlar düşman değiller. Elimizi kolumuzu bağlayan da bu işte. Onlar düşman olarak tanımlanamazlar."

"Olabilir. Gene de ben buna yenilgi derim. Başka ne ad verebilirsiniz buna?"

"Münasebetsiz ilişkilerle altettiler bizi. Bu konuda yapabileceğimiz pek fazla bir şey yok. Bir insan yeğenlerini salt kendisiyle konuşmadıkları için dövemez ya."

"Geminin kumandanı olarak bu sizin görüşünüz. Üssü-

nüze geri dönüp rapor etmenizi gerektiren bir durumla karşı karşıyasınız siz. Alışılmış, basmakalıp bir şey bu. Bütün bölüm basmakalıplığın dargörüşlülüğüyle sınırlandırılmış." Büyükelçi, sanki tiksindirici buluyormuş gibi tekrar yıldız haritasına baktı. "Benim durumum farklı. Eğer ayrılırsam bu diplomatik bir yenilgi, Dünya'nın vekarına ve itibarına bir hakaret olur. Gitmem gerektiği konusunda da pek emin değilim. Gerçi, kalırsam onlara daha fazla hakaret etme fırsatı vermiş olurum ama belki de yerimden kımıldamasam daha iyi olur."

"Neyin en iyi olduğu konusunda size öneride bulunmaya cüret edemem," dedi Grayder. "Bütün bildiğim, burada gerekli görülebilecek her tür idari amaçla ve savunma amaçlarıyla asker ve teçhizat taşıdığımızdır. Ama onları bu Gandlar'a karşı saldırı için kullanamam, zira hiçbir bahanem yok; zaten her halükârda, tüm gücüm on iki milyonluk bu insan kitlesini ezmeye yetmez. Bunun için bir donanma gerekir. Gücümüzün son damlasına kadar savaşırız ve zaferin ödülü kimseye yaramayacak bir gezegen olabilir."

"Bunu hatırlatma bana. Endişelendim, sonunda yorgun düştüm."

Grayder omuzlarını silkti. Uzayda hareket olduğu sürece o bir hareket adamıydı. Gezegenlerle ilgili saçmalıklarla uğraşacak hali yoktu: Şimdi karar anı yaklaşırken kendine daha fazla hâkim oluyordu. Sayıları azalmış olan elemanlarıyla geri döneceği andı bu. Onun için Gand, yapılmış ve yapılacak yüzlerce ziyaretten biriydi yalnızca.

"Ekselans, eğer burada kalmakla bizimle gelmek arasında karar vermekte ciddi bir kuşku içindeyseniz, olabildiğince çabuk bir karara varmanız beni minnettar edecektir. Morgan'ın bana çıtlattığına göre, eğer saat ona kadar üçüncü izinliler listesini onaylamazsam adamlar duruma el koyacak, çekip gideceklermiş."

"Bu onların başlarını fena halde belaya sokar, değil mi?"

"Biraz ama çok değil. Benim kullandığım kaçamak yöntemi bana karşı kullanmak niyetindeler. İzinleri kaldırmadığım için gemiden ayrılmaları ayaklanma sayılmaz. Ben izinleri sadece erteledim. Uzay Komisyonu huzurunda kuralları kasıtlı olarak gözardı ettiğimi iddia edebilirler. Eğer üyeler otoritelerini pekiştirmek isteyen bir ruh hali içindelerse kurtulabilirler bile."

"Komisyon'un birkaç uzun uçuşa çıkması gerek," fikrini ileri sürdü Ekselansları. "Masada oturarak asla öğrenemeyecekleri bazı şeyleri keşfederler." Kaptana sahte bir umutla baktı: "Geri dönerken acaba gemideki bürokrat kargosunu kazara uzaya düşürme ihtimalimiz var mı? Böyle bir talihsizlik, insanlığın değilse de uzay hayatının hayrına olabilir."

"Gandlar'a özgü bir fikir gibi geldi bana," diye yorum yaptı Grayder.

"Bunu akıl edemez onlar. Onların tekniği hayır demek, hayır, bin kez hayır. Hepsi bu işte. Ama burada olanlara bakılırsa, bu yeterli." Durumunu düşünüp taşınan Büyükelçi bir karara vardı: "Sizinle geliyorum. Hoş olmayan bir şey bu aslında, zira teslimiyet kokuyor. Kalmak bir meydan okuyuş olurdu ama bu aşamada hiçbir yararlı amaca hizmet etmeyeceği gerçeğini kabul etmek zorundayım."

"Çok iyi Ekselans."

Grayder bir lomboza gitti ve oradan kasabaya baktı. "Dört yüz adamımdan oldum. Bazıları sürekli kalmak için terketti gitti. Geri kalanlar, eğer yeterince uzun süre beklersem geri gelecekler. Beklenmedik bir şans yakaladılar, başkalarının sırtından geçiniyorlar ve gemiyi izinsiz terkettiler. Büyük olasılıkla da izin sürelerini, kuzu postuna bürünmüş kurtlukları baki kalmak şartıyla, eğlence devam ettiği sürece uzatacaklardır. Bu tür sorunlara bütün uzun yolculuklarda rastladım. Kısa yolculuklarda durum bu kadar kötü değildir." Biraz durakladı. Geriye dönen savurganlardan hiç iz bulunmayan çıplak araziye küskün küskün baktı. "Ama on-

ları bekleyemeyiz. Bu gezegende olmaz."

"Hayır. Bence de olmaz."

"Eğer biraz daha oyalanırsak yüz ya da iki yüz kişiyi daha yitireceğiz. Gemiyi kaldırmaya yetecek kadar usta tayfa kalmayacak. Tek yol, onlardan önce davranıp uçuşa hazır olma emrini vermek. O andan itibaren hepsi uçuş kurallarına tabi hale gelirler." Çarpık bir gülümseyiş belirdi dudaklarında: "Bu, uzay avukatlarına üzerinde düşünecekleri bir şey sağlayacaktır."

"Dilediğin zaman," diye onayladı Büyükelçi. İskele tarafındaki diğer subayların yanına gitti, uzaktaki yolu inceledi; üç Gand arabasının yol boyunca durmaksızın gidişini seyretti. Kaşlarını çattı. Açık seçik görünen bir dağın orada olmadığını varsaymakta inat eden zihin yapısı onu hâlâ tedirgin ediyordu. Dikkati yan tarafa, kuyruğa doğru yöneldi. Dikleşti ve "Şu adamlar dışarıda ne yapıyorlar?" dedi.

O tarafa çabucak bir göz atan Grayder megafonu kavradı ve seslendi: "Bütün personel derhal kalkış için hazır olsun!" El çabukluğuyla iki anahtar çevirdi ve hatları değiştirdi: "Kim o? Başçavuş Bidworthy mi? Bak, Başçavuş, ortadaki kapağın ötesinde yarım düzine adam var. Derhal içeri sokun onları. Her şey hazır olur olmaz kalkıyoruz."

Baştan kıça kadar iskeleler çok önceden kıvrılıp katlanarak yerlerine yerleştirilmişlerdi. Bazı aklı evvel vardiya çavuşları geminin ortasındaki döner merdiveni çalıştırarak başka kaçışları engellediler. Böylece Bidworthy'yi de birçok günaha girme heveslisiyle birlikte kapana kıstırmış oldular.

Orada çakılıp kaldığını farkeden Bidworthy, kapağın kenarında durdu ve dışarıdakilere yiyecekmiş gibi baktı. Bıyıkları sadece diken diken olmakla kalmadı, tir tir titredi de. Suçluların beşi birinci izin grubundandı. Bir tanesi askerdi. İşte tepesinin tasını attıran buydu: Bir asker. Altıncı-

sı, cilalanmış, pırıl pırıl bisikletiyle bütünleşen Harrison'dı.

Hepsine, özellikle de askere ateş püsküren Bidworthy bıçak gibi bir sesle: "Geri dönün! İtiraz yok! Yamukluk yok! Kalkıyoruz!" dedi.

Bir tanesi en yakınındakini dirseğiyle dürttü: "Duydun mu? Gemiye geri dön! Eğer dokuz metre sıçrayamıyorsan kollarını kaldırıp çırparak uç."

"Küstahlık etme!" diye gürledi Bidworthy. "Emir aldım ben."

"Emir alıyor," diye vurguladı asker. "Bu yaşta..."

"Anlayamıyorum," diyerek üzgün üzgün başını salladı öteki.

Bidworthy kapağın düzgün kenarında tutacak bir şey bulmak için boşuna arandı. Çekmek için bir sivrilik, bir tokmak, bir çıkıntı gerekti.

"Sizi uyarıyorum beyler, eğer beni çok fazla..."

"Nefesini boşa harcama Biddy," diye sözünü kesti asker. "Şu andan itibaren ben bir Gand'ım." Bunu söyledi ve arkasını dönüp yola doğru hızlı hızlı yürüdü. Dördü de onu izledi.

Bisikletine binen Harrison bir ayağını pedala koydu. Arka lastiği gürültülü bir *viii-i-i* çıkararak iniverdi.

"Geri dönün!" diye uludu Bidworthy uzaklaşan beşliye. Abartılı hareketler yaptı, merdiveni otomatik çengelinden çıkarmaya çalıştı. Gemide ince bir siren sesinin feryadı duyuldu. Bu, heyecanını birkaç enerji birimi daha artırdı.

"Duyuyor musunuz?" Damarlarını zonk zonk attıran bir öfkeyle Harrison'ın arka supabı sıkıştırıp, el pompasını kullanışını izledi. "Kalkmak üzereyiz. Son kez söylüyorum..."

Siren, bu kez süratle peşpeşe gelen tiz sesler halinde duyuldu. Kapak kapanırken Bidworthy geriye sıçradı. Kilit kapandı. Harrison tekrar aracına bindi, bir ayağını pedala koydu ama seyre devam etti.

Metal canavar burnundan kuyruğuna dek titredi, sonra

ağır ağır ve tam bir sessizlik içinde yükseldi. Böylesine büyük bir geminin yükselişinde heybetli bir ihtişam vardı. Süratini yavaş yavaş artırdı, giderek hızlandı, hızlandı, bir oyuncak, sonra bir nokta kadar kaldı ve sonunda kaybolup gitti.

Harrison sadece bir an için bir tutam kuşku, bir zerrecik pişmanlık duydu. Çabucak geçip gitti bu. Yola baktı.

Kendi özgür seçimlerini yapmış beş Gand işaret edip bir arabayı durdurdular, bindiler. Geminin ortadan kalkışıyla hızlanan bir işbirliğiydi bu. Uyanık insanlardı doğrusu. Arabanın beş kişiyle birlikte iri lastik topların üzerinde uzaklaştığını gördü. Bir pervane ters yönde hızla geçti, vızıldayarak kaybolup gitti.

Gleed "Senin esmer" diye nitelemişti onu. Nereden kapılmıştı bu düşünceye? İri kulaklarına hiç değinmediği için onun söylediği bazı sözleri iltifat mı saymıştı yoksa?

Çevresine son bir kez baktı. Sol tarafında, yerde, bir buçuk kilometre uzunluğunda ve üç buçuk metre derinliğinde büyük, kavisli bir çukur vardı. Bir süre önce iki bin Dünyalı oradaydı.

Sonra bin sekiz yüz kalmıştı.

Sonra bin altı yüz.

Beş eksik.

"Bir kişi kaldı: Ben!" dedi kendi kendine.

Tevekkülle omuzlarını silkti, pedallara bastı ve kasabaya yollandı.

Ve sonra hiç kalmadı.

—